

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 702. Kiadóhivatal 708.

A granicsárok.

Budapest, márczius 12.

A horvát sabor ma nem hazudtolta meg a hozzáfűzött várakozásokat. Vártunk bótrányokat és tüntetéseket — megkaptuk. Vártunk elvakult, gyűlölettől izzó kirohanásokat a magyar államiság ellen és ilyesmiben sem volt hiány. A sabor horvát és szerb tagjai ugyan csufosan összekaptak egymás közt, ez a házi pörpatvar azonban — bár hozzá tartozik a helyzet karakterét kirajzoló színekhez — csak rövid intermezzo volt, halvány jelzése annak, hogy ami az egyetértést és a nemzetiségek összetartását illeti, odalenn sem minden fenéig tejfel. Amikor Rauch Pál jött s a magyar kormány, a magyar államiság gyalázására került a sor, a derék szerbek és horvátok ismét egységesek voltak s egyformán durva, szenvedélyes szavakkal szidalmazták bennünket.

A régi komédia ez, efféle színjátékhoz szokva vagyunk azóta, hogy a horvát nép izlése vezérei megválasztásában Supiló és elvbarátai felé fordult. Szokva voltunk azokhoz a közjogi csodabogarakhoz is, amelyek ma is bőven burjánzottak a horvát hazafiak szónoklataiban. Megint beszéltek arról, hogy mi Horvátországban idegenek vagyunk, mert Horvátország külön önálló állam. Megint számon kérték a bántól, hogy miért nem mond le, holott nincs parlamenti

többsége, mintha a bán a horvát tartománygyűlés többségének köszönne méltóságát s nem a magyar kormánynak lenne kirendelt, felelős közege. Szokott sablon szerint ismét reklamáta egy bus hazafi, hogy Fiume követi nincsenek a horvát tartománygyűlésen, daczára annak, hogy Fiume sohasem tartozott Horvátországhoz s a magyar anyaország corpus separatuma.

Ezekben a bolondgombákban már nincsen ujság, ezért kár fölháborodni rajtuk. Ugy látszik azonban, hogy az új sábornak egyben mégis sikerült tullicizálni a régit: az elnöki székéből olyan hallatlan szavak hangoztak el, amilyeneket felelősség és nyomaték nélkül gyakran használtak föl korteszélokra az egymással vetélkedő pártok, de amilyenhez hasonlót sulylyal bír, komoly számba vehető helyről még nem mondtak Horvátországban sem. A sabor korelnöke arra szólította föl a horvát kormányt, hogy távozzék helyéről s tegye lehetővé, hogy a horvát nemzet lerázza nyakáról „az idegen ellenfél“-t.

Tudjuk, hogy a korelnök nem közjogi méltóság, mert nem érdemnek, nem bizalomnak, csak egy buta esetlegnek köszönheti tisztjét. Tudjuk azt is, hogy az öreg ember kevésbé beszámítható, mint a fiatal, mert tisztánlátását, biztos ítéletét gyakran befolyásolja az, hogy tehetségei a telő idővel meggyengülnek. Azért nem fogjuk föl tragikusan a kor-

elnök harci riadóját, de viszont — különösen azt is számításba véve, hogy a sabor egyhangulag tapsolt neki — ezeket a kijelentéseket elég fontosnak tartjuk arra, hogy belőlük az új sabor politikai érettségét és hajlandóságait megítéltük. Kétségtelen, hogy ez a gyülekezet még mindig nincs a józan belátás ama fokán, amelyik a békés és egyedül lehető politikai irányzat megkezdéséhez szükséges, amiért is ez a sabor rövid életű lesz a földön. Talán csak egy-két napos, azután eltűnik a semmibe, hogy helyet adjon egy másiknak, amelyik hajlandó lesz honorálni a közel jövő politikai szükségleteit.

Ami ennek a közel jövőnek a politikai szükségleteit illeti, a tartománygyűlésen felolvasott királyi kézirat ezt úgy fejezi ki, hogy a megzavart békét az egységes államot képező Magyarország és Horvátország közt helyre kell állítani. Ez a királyi program tökéletesen fedi a magyar kormány programját, amiből következik, hogy a különálló szuverén horvát államiság fanatikus álomlovagjai ebben az országban minden közjogi tényezőtől izolálva állanak. Hogyha voltak odalenn elvakult optimisták, akik remélték, hogy nem így lesz s titkos bécsi befolyás ellensúlyozni fogja a magyar kormány merevségét, most feladhatják ezt a hiu reménységet. A király saját kezeirésével küldte hozzájuk erről a kijózanító dokumentumot.

Valaki áll a küszöbön.

Irta: Kosztolányi Dezső.

(Utánnovás títus.)

Eloítottuk a lámpát és sötétben maradtunk. Dermedten, mozdulatlanul és némán álltunk így, míg megszoktuk a sötétséget és lassan érezni kezdtük egymást. A leány a keskeny arany pamlagon ült fehér csipkepongyolában, halványan, harmatos remegéssel, mint egy odafehelt holdfényes árnyék. Valakit vártunk ezen az estén. Egy vendéget hívtunk meg, hogy ne legyünk egészen egyedül a kongó, üres szalonban, valami közömbös régi ismerősünket, akivel oly keveset törődünk, hogy hamarában a nevét sem tudtuk volna megmondani. A vendég azonban nem jött. Türelmetlenül kezdünk és sokszor kitekinttünk a fehér éjszakába, a háztetőkre, a mezőkre, ahova a hold valóságos ezüst-zápot ontott.

— Szeretem az éjet, szóltam halkán, alig hallhatóan, hogy elúszom a leány malmát, szeretem a sötétséget és a csendet. Az ember lecsavarja a lámpát s egyszerre elvesz a tejszínű, homályos derengésbe. Nincs többé. Az arca egy fekete folt lesz, a színeket sem érzi, a tárgyak egészen másoknak tetszenek, az illatok oly különösek és a hangok is mintha nagyon távolról jönnének, a messzeségek szívszorogató bánatát hozzák felénk. Álmodunk. Szeretem az álmokat tág, ódon szobákban, ahol régi illatok lengenek és régi képek rémlenek a falon. Ilyenkor megsemmisülök egy ábrándban, ezer évvel futok vissza és tág orrcimpákkal szívom magamba a régi butorokból kiáramló illatot, amely gyerekkoromra emlékeztet. Egy holdsugárral

kantározom fel a fantáziámat s neki vágok az éjnek. Akar-e követni ma este?

— Akarom . . . Ma igazán nagyon tetszik nekem. A szeme különös, fátyolos, könyben tündöklő. A hangja olyan tompa és lassu s úgy illik az éjszaka kekesfehér színéhez. Vezessen.

— Nézze a falon azt a képet. Most még sötétben van, várnunk kell, míg a hold ezüst-lámpása lassan feléje fordul. Érti-e, hogy ma tündéréjszakában haladunk és új tájak, holdfényes mezők usznak el mellettünk, mintha rohogó vonatban ülnénk? Most is felénk uszik egy ilyen holdas mező. A kép már egész ragyogással néz le a falról . . . Látja, ez a halvány asszony volt az első, legnagyobb, egyetlen szerelmem. Mikor még gyerek voltam, ott lógott a zongoránk fölött egy masszív, súlyos aranyrámagában s meztelen vállával, sötét hajával, babonásan fekete szemével onnan kaczerködött le az én tíz évenre. Ma is elsápadok, ha rá gondolok. De a kép is.

— Csakugyan. A kép is elsápad.

— Még most is olyan gyöngye. Ez volt az első asszony, akit meghódítottam a férfi akaratom keménységével.

— Szegény, mintha még mindig szenvedne. — De akkor szeretett engem. Várt reám forró, izgatott, őszi éjszakákon s reggel, mikor bementem a zongoraszóba, szemei sokszor vörösek voltak a virrasztástól és a sírástól. Ha ilyenkor ránéztem, elsápadt. Azután gyenge, remegő arca rózsáítani kezdett, a szeme kigyuladt s homlokát halványpiros és tüzesvörös szírvány pántolta át. Ilyenkor rendszeren virágokat loptam a zongorán álló vázába, hogy anyám ne vegye észre titkos udvarlásomat, amelyről csak mi ketten tudtunk. Szerelmünk azonban még sem maradhatott titokban. Egy

reggel ájultan találtak a zongoránk előtt. Ez akkor történt, mikor először vettem észre a képen azt a finom, öntudatos mosolyt, amely egy hatalmas, bebörtönzött lény szenvedéséről beszél, aki bármelyik pillanatban kiszabadulhat, ha akar. Azon az olajfa-illatos délutánon is órákig meredtem a kép szemébe. Ma már csak annyira emlékszem, hogy a szemek egyszerre felpatantak, ijeszítően tágra meredtek és megteltek fényes, fekete könnyekkel. Azután a szemhéjak villámgyorsan lecsukódtak. A kép elaludt. Azóta sem mertem erre a képre nézni.

— A szemekben van valami különös. Egy szobrot én is mosolyra fakasztottam egyszer.

— A szemek mindenhatóak. Az ember, ha kiveszik a szemét, olyan, mint egy szobor.

— Ez a kép mostan is alszik még. Nem ébreszti fel?

— Nem. Nem akarom.

A leány bágyadtan lehajította a fejét. A hideg, szomorú holdfényben olyan volt, mintha aludt volna. Szinte lélegzés nélkül ült velem szemben, elbűvölve a szentivánéji hangulatoktól, a tücskök ezüst czirpelésétől, az éjszaka ezen színes, hullámzó árnyékától, a tündérien fényes égbolt gyémánttűzétől. A kastély előtt elterülő buja parkban titokzatos, vékony hegedűcskék czineztek a táncra kerekedő bogarak, pillék és rovarok mulatságára, akik, mint valami fényesen kivilágított bálteremben, halk zizezés-sel surrantak el a fűszálak között.

— Szeretem a képeket, folytattam a beszédet, sokkal jobban, mint az embereket, mert mondhatatlan finomság és titokzatosság van bennök. Ma is hiszem, hogy egész külön életet élnek s ha Burne Jones egy halvány lányának megkarczolni a kezét, biztosan vérezne. Egyszer, évek előtt láttam egy csokolózó pasztelt.

Hiszik-e még a horvát tuzók, hogy az ő lármás agitációjuk erősebb lesz, mint a tényleges hatalmat gyakorló tényezők összefogott ereje? Mi nem hiszszük. S a király szavával szemben szármalmas retorikai próbának tűnik föl előtünk a korelnök lázítása a horvát nemzetet leigázó „idegenek” ellen.

Budapest, márczius 12.

A képviselőház holnap, pénteken délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyben folytatja a házszabályrevízióról szóló javaslat általános vitáját.

A hétszemélyes és a báni tábla új elnökei. Mint már jelentettük, a király Rakodczay Sándor belső titkos tanácsost és volt horvátországi bánt a horvát-szlavon-dalmátországi hétszemélyes tábla elnökévé, Mazuranics Vladimirt, a horvát-szlavon-dalmátországi báni tábla I. alelnökét pedig ezen felső bíróság elnökévé nevezte ki. A magyar hivatalos lap mai száma közli a kinevezéseket.

Tömeges előléptetés a bírói és ügyészi karban. A bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló 1908. évi VI. törvényczikk alapján eszközölt tömeges bírói előléptetéseket a hivatalos lap holnapi, pénteki számában teszik közzé. A királynak e hónap 10-én kelt legfelsőbb elhatározása alapján 572 bíró és ügyész a VII. fizetési osztályba lép elő, 692 albiró és alügyész pedig törvényszéki bíróvá, járásbíróvá, illetve ügyészsé neveztetett ki.

A házszabályrevízió. A házszabályrevíziós indítvány általános vitája esendesen húzódik tovább. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ma kora délelőtt több disszidens és nemzetiségi képviselőkkel beszélgetett a revízió tárgyalásáról. A beszélgetésről azt híresztelték, hogy Andrássy megállapodott a revízió részletes tárgyalása dolgában. A balpárt ugyanis a revízió három pontban való részletes tárgyalását kívánja, amibe a kormány nem egyezik bele, mert a kormány eleinte azon az állásponton volt, hogy a részletes vita teljesen felesleges, mint-hogy az indítvány egyetlen szakaszából áll s sem czime, sem záradéka nincs. A mai beszélgetések nem vezettek ugyan végleges eredményre, de valószínű, hogy részletes vita lesz, azonban csak egy szakaszban és nem részletekbe osztva tárgyalja a képviselőház a revíziós indítványt. A részletes tárgyalás al-

A férfi és nő szája végtelen csókba forrt össze. Sokáig néztem őket s éreztem valami állandó, valami örökkévaló van a csókiukban s akkor is csókolóznak, ha nem nézek rájuk. A képet megvettem, bezártam egyik szobámba, ahol sohasem járok. Egy év múlva azután újra megtekintettem és ekkor úgy tetszett, mintha még vadabban csókolták volna egymást... Az arcuk sápadt és boldog volt, mint az alvóké. Ők aludtak.

— A szerelem álmát aludták.
— Nincs is nagyobb boldogság, mint aludni és álmodni, — szóltam a leányhoz, aki a zöld bársonyszőnyegből összetett kezekkel, sápadt ajakkal meredt reám. — Mostan mi is álmodunk. A hold künn elbújt a fellegek közé, a szoba olyan fekete, mintha sircziprusok borítanák reá gyászoló árnyékukat. Érezem magát, a tekintetét, a mozdulatait, a lehelletét, egész szépségét és titokzatosságát. A keze lassan a hajamat simogatja és mindig erősebben néz rám. Már olyan fekete, hogy majdnem megvakulok belé. A feketeség pedig egyre nő, dagad, betölti a szobát, előnti a mezőket és felcsapva az égre kioltja a csillagokat is. Két szemgolyója két fekete nap és a fényétől már magát sem látom... Látja a szememet?

— A szemembe néz.
— És most?
— Ne nézzen reám.
— Miért?
— Valami félelem fog el, ha arra gondolok, hogy mindig ide néz. Olyan különös. Mintha álomban látnám. Azt hiszem én is elalszom, mint az idefihérlő kép a falon.

— A maga ajka meg olyan, mint a csecsemőé. Fájdalmasan elpityvedül, de mégis mosolyog.

kalmával a balpártiakon kívül a függetlenségi párt részéről is nyujtanak be módosításokat.

A bankbizottság ülése. A képviselőház által küldött bankbizottság márczius 19-én délután 5 órakor tartja ülést gróf Batthyány Tivadar elnökletével. Ezen az ülésen állapítják meg a bizottság munkaprogramját, amelyre vonatkozólag gróf Batthyány Tivadar ma irásban adta át javaslatát Wekerle Sándor miniszterelnöknek.

A néppárt értekezlete. A néppárt ma este értekezletet tartott, amelyen Buzáth Ferencz üdvözölte Csernoch Jánost csanádi püspökké történt kinevezése alkalmából. Az ünnepezt szép beszédben köszönte meg az ovációt. Kijelentette, hogy ezután is hű tagja lesz a pártnak, amelynek kívánja, hogy zászlaját teljes diadallal vigye körül az országban. A zajos éljenzéssel fogadott beszéd után a pártszervezés dolgát beszéltek meg s elhatározták, hogy a párt megyénként fog szervezkedni.

Az osztrák delegáció dicsérete. A bécsi Fremdenblatt vezetőhelyen méltítja az általános választójog alapján összehívott első osztrák delegáció működését és azt mondja, hogy az a jóhiszemű bizalom, amely a koronát, a kormányt és a népet a választói jog keresztülvitelénél vezette, ez alkalommal is teljes elégtételt nyert, mert igen tekintélyes, semminő zavar által nem akadályozott munkásságra tekinthetünk vissza. A bizottságokban is a legnagyobb tárgyilagos érvekkel dolgoztak azok, akik reichsráthi mandátumukat az általános választójognak köszönhetik. Itt is népszerű alapokon látszik nyugodni a parlamenti tevékenység.

Csak egy pillanatig látszott úgy, mintha az ülés szak diszsonanciában végződne, azonban az osztrák delegáció felette mértékletes és nem eléggé disszidens magatartást tanusított, habár felette sajnálta a magyar delegációnak a tisztifizetések felemelése kérdésében elfoglalt elutasító álláspontját. De el kellett ismernie a másik testület korrekt magatartását is, amely végezetül csakis elvitázzhatatlanul megillető jogát érvényesítette, amidőn csak általa megítélhető indokoknál fogva kijelentette, hogy ezidő szerint nem bocsátkozhatik az általa is méltányosnak ítélt javaslat tárgyalásába.

Azt állítják, hogy az osztrák delegáció magatartása abban az időben, amely a hadügyi bizottság ülései közben negyedik és tizedike közt telt el, lényegesen kiélesedett. Ezen állítás a való tényállással egyenes ellentmondásban áll. E testületben éppen ellenkezőleg, ezen szünet alatt jelentékenyen nyugodtabb fölfogás győzedelmeskedett. Miután a bizottság többsége már a márczius 4-iki gyűlésen úgy nyilatkozott, hogy további üzenetváltás és a delegációk együttes működésének terve elejtendő, a márczius 10-iki ülésen elejtették azt a tervet, hogy gróf

— Most mezőn sétálunk mind a kettőn, viharos napfényben, kaczagó szájjal. Egy piros csónakon ringunk a tengeren, valahol Norvégia körül.

— Egy bölcsőt látok és egy koporsót. Az élet egy pillanatra szétlebbentette függőnyeit.

— Milyen szomorú az arca. Mintha egy halott fölé hajolna és nem bírna sirni...

— Nagyon boldog vagyok. A vendég, akit várunk, el fog jönni.

— Én is úgy érzem, hogy már utban van.

— Már nem is vagyunk egyedül, mintha hárman lennénk a szobában.

— Valaki áll a küszöbön, de még nem mer bekopogtatni.

— Ki van a küszöbön?

— Én egy leányt látok, aki fehér tömjénfüstben, nászi ruhában virágok közt némán halad előre.

— Egy fiú jön, aki sápadt a vágytól és az éjszakától. Egy szerelmes fiú, aki olyan szomorú és boldog, mint maga a Szerelem.

— A Szerelem jön ide halk lábakon, tüzes, fekete szemekkel, puha, forró kézzel. Most suhan be az ajtón és fejünkre teszi kezét, leül közeink szeliden és busan az üres székre. Óh jaj, hogy csak most tudtuk meg, ki állt a küszöbön, óh jaj, hogy csak most értjük, ki remegett szavainkban, kiesoda volt az ismeretlen vendég! Óh jaj, mi vakok! Mi boldogtalanok! Mi boldogok!

— Hallja a Szerelem kacagását, hallja, mily édes-szomorúan nevetgel az éjszakában?

— Hallom... érzem... Itt van. Megérkezett.

Stürgkh delegátus határozati javaslatában bizonyos módosítást eszközölnek, amely kifejezést ad annak a kellemetlen benyomásnak, amelyet a magyar delegáció elutasító válasza itt előidézett, így azt a megjegyzést, hogy a czélbavett intézkedés elhalasztásának felelősségét a magyar delegációra ruházzák és hogy a magyar delegáció válaszát nem veszik tudomásul.

A másik legenda, amely az osztrák hadügyi bizottságban történetekhez fűződik, azt mondja, hogy a közös kormány kijelentéseivel túllépte hatáskörét. Ezen állítással szemben elegendő az 1867. évi XII. t.-cz. 40. §-ának idézése, amely szerint a közös kormány a két állam felelős minisztériumainak közreműködésével hivatott a közös kiadások költségvetésének kidolgozására. E kormány feladata tehát, hogy a közös költségvetésbe felveendő tételek tekintetében a két állam kormányai közötti megegyezést előkészítse, a mivel éppenséggel nem prejudikál azok elhatározásainak.

A katonai kérdések.

Budapest, márczius 12.

Az osztrák delegáció ma tartotta záróülését, amelyben, miután báró Aehrenthal közös külügyminiszter megismételte a hirhadt nyilatkozatát, elfogadták a Stürgkh-féle közvetítő indítványt. Ezzel a katonatisztek fizetésemelésének kérdése egyelőre lekerült a napirendről és báró Aehrenthal nyilatkozata után májusban is ez lesz az osztályrésze. A közös külügyminiszter határozottan nagyon rossz szolgálatot tett a hadseregnek, amikor olyant ígért, amit a magyar nemzetnek kellene teljesítenie. És a bécsiek is hiába fenyegetőznek konzekvenciákkal, legfőkébb arról lehet szó, hogy Aehrenthal és Schönaich távoznak, emiatt pedig nálunk nem lesz nagy a szomorúság.

A képviselőház folyosóján és este a pártkörökben is ez a fölfogás domborodott ki. Wekerle Sándor miniszterelnök, aki ma este látogatást tett a függetlenségi pártkörben és részt vett a párt vacsoráján is, ki is jelentette, hogy holnap a képviselőházban nyilatkozni fog ebben a kérdésben. Holló Lajos fogja szóba hozni ezt az ügyet, amelyre Wekerle olyan nyilatkozatot fog adni, amelyben határozottan kijelenti, hogy olyan megállapodásokról, amilyenekről Aehrenthal beszélt, szó sincsen.

A bécsi „N. Fr. Presse” mai reggeli számában ismerteti az új véderőtörvényt. Eszerint az új véderőtörvény olyan intézkedéseket tartalmazna, amelyekhez a magyar törvényhozás sohasem járulna hozzá. A lap különben mai esti számában már önmagát is megezáfolja.

Részletes híreink a következők:

A katonatisztek fizetésemelése.

Báró Aehrenthal külügyminiszternek minapi nyilatkozata a delegáció májusi üléséről és a tisztí fizetéséről, amelyet ma az osztrák delegáció plenáris ülésén megismételt, még ma is élénken foglalkoztatta a függetlenségi képviselőket. El is határozták hogy az intéző bizottság legközelebbi ülésén szövegezzék a dolgot és megkérdezik Kossuth Ferencztől, hogy mi az álláspontja a katonai kérdésekről. A kormánynyilatkozat dolgában különben már megállapodás is történt a függetlenségi és Wekerle Sándor miniszterelnök között. A holnapi ülésen ugyanis Holló Lajos fölszólal a revízió vitájában és kérdést tesz a katonai kérdésekről. A miniszterelnök azonnal válaszolni fog és értesülésünk szerint a többi között kijelenti, hogy a tisztí fizetés emelésére szükség van. A király is a kormányt akarja a tiszték fizetését. De hogy mikor tárgyalja a delegáció: májusban, vagy őszszel, később állapítják meg, mert ez a kölcsönös megegyezéstől és a közös költségvetés összeállításától függ. A katonai kérdésekről pedig általában formai tanácskozás még nem volt.

A „N. Fr. Pr.” olyan részről, amely a közös kormány intenczióit és fölfogását a legpontosabban ismeri, a következő információt kapta: A tisztí fizetésemelésre vonatkozó magyar fejtegetésekből csak az az egy felel meg a tényállásnak, hogy a közös miniszterek és a magyar kormány tagjai között nem folytak tárgyalások ama kijelentésekre vonat-

Közölg, melyeket báró Aehrenthal a tiszti fizetések kérdésében tett. Egyszerűen úgy áll a dolog, hogy a külügyminiszter abban a biztos reményben tette meg kijelentéseit, hogy a magyar kormány azoknak tartalmához hozzá fog járulni, vagyis a magyar kormány először bele fog egyezni abba, hogy a felemelt tiszti fizetéseket 1908. január 1-ig visszaható erővel vegyék fel az 1909-ik évi költségvetésbe; másodsor, hogy a delegációkat májusban hívják össze ülészsakra és harmadszor, hogy semmiféle olyan katonai tárgyalások nem fognak folyamatba tétetni, amelyeknél a tiszti fizetések felemelésének kérdése kompenzációként szerepelne. A következő delegációnális ülészsakra vonatkozólag az eljárás éppen úgy, mint az összes előbbi ülészsakok összehívásánál, a következő lesz: Annakidején közös minisztertanácsot fognak összehívni, melyen a közös miniszterek, valamint az osztrák és a magyar kormány képviselői vesznek részt. Ezen a közös minisztertanácscon megállapítják a delegáció következő ülészsakának időpontját és a közös költségvetést, valamint a többi összes javaslatokat, melyeket a közös kormány a delegáció elé fog terjeszteni. Ebben a közös minisztertanácsban Aehrenthal külügyminiszter, valamint a többi közös miniszter, képviselni fogják azokat a követeléseket, amelyekre nézve báró Aehrenthal az osztrák delegációban kötelezettséget vállalt. Ha a magyar kormány ezekhez a követelésekhez esetleg nem járulna hozzá és megegyezés nem jöhetne létre, akkor a döntés a király kezében van. Ha a király a közös kormány javára dönt, akkor a magyar kormány ebből le fogja vonni a konzekvenciát, de ha a király Magyarországra javára döntene, akkor a közös kormány dolga lesz, hogy ebből a maga követeléseit levonja. Csaknem teljesen bizonyosra veszik azonban, hogy ez a válságos fordulat nem fog bekövetkezni és hogy májusig a magyar kormány és a magyar közvélemény is be fogja látni, hogy azok a követelések, amelyeket az osztrák delegáció felállított és amelyekhez a közös miniszterek hozzájárultak, jogosultak és hogy ennek folytán Aehrenthal kijelentései meg fognak valósulni.

Wekerle a függetlenségi pártkörben.

A függetlenségi és 48-as párt Erzsébet-köruti helyiségében az est folyamán ismét nagy élénkség volt. Fent jártak a pártkörben Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter és Günther Antal igazságügyminiszter és számos képviselő és külltag. Hét órakor ellátogatott a pártkörbe dr. Wekerle Sándor miniszterelnök is, aki a jelenvolt képviselőkkel nyolcz óráig élénk eszmecsere folytatótt aktuális politikai kérdésekről, azután pedig Kossuth és Günther miniszterekkel együtt, számos képviselő kíséretében a Kovács-féle étterembe ment, ahol a függetlenségi és 48-as párt az est folyamán pártvacsorát rendezett. A vacsorán jelen voltak: dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi, gróf Andrássy Gyula belügyi, Günther Antal igazságügyi miniszterek, Meskó László, Mezössy Béla államtitkárok, Balog Mihály, Bernát Béla, Béla Henrik, Csizmazia Endre, Eitner Zsigmond, Endrey Gyula, gróf Fernbach Péter, Fried Lajos, Gaál Gyula, Ham-Fernbach Péter, Fried Lajos, Gaál Gyula, Hammersberg László, Hoitsy Pál, Holló Lajos, Horváth József (nagyvázsonyi), Keller István, Kubik Gyula, Kubinyi Márton, Lázár Pál, Leszkay Gyula, Lovászy Márton, Markos Gyula, Muzsa Gyula, Nemess Bertalan, Németh Imre, Olay Lajos, Petrogally Oszkár, Pozsgay Miklós, Potoczky Dezső, Putnoki Mór, Ság Manó, Sággy Gyula, gróf Somssich Tihámér, Steiner Ferencz, Szatmári Mór, Szász Zsombor, Szász József, Szabeny Antal, Szentiványi Árpád, Szentiványi Gábor, Szokoly Tamás, gróf Thorotzkay Miklós, Várnay Imre, Vertán Endre, Világhy Gyula, Visontai Soma, Zakariás János és gróf Zichy Miklós orsz. képviselők, Smialovszky Valér főispán és a pártnak több külltagia. A jelenlevők hosszú ideig maradtak együtt.

Az est folyamán természetesen főképpen a tiszti fizetések ügyével és a hárszabályrevízió kérdésével foglalkoztak. Wekerle Sándor miniszterelnök ismételtén kijelentette, hogy a kormány és a hadügyminiszter között nincsen semmiféle megállapodás eddig, bár a magyar kormány is szükségesnek vélné a tiszti fizetések rendezését. Az sincs megállapítva, hogy a dele-

gációkat ténylegesen május végére hívják egybe. A képviselők élénk tetszéssel fogadták a miniszterelnök kijelentéseit, aki azt is megmondta, hogy a Házban is hajlandó hasonló nyilatkozatot tenni.

Az osztrák delegáció záróülése.

Az osztrák delegáció mai utolsó teljes ülése váratlanul sima lefolyású volt. A keresztényszocialisták és az urakháza jobbpártjának tagjai, akik ma még erős kirohanásra készültek és a katonai kérdéseket akarták feszegetni, elálltak ettől a szándékuktól mert úgy látszik, belátták, hogy a tiszti fizetések kérdésének nem használnak, ha most még kellemetlenkednek. A magyar parlament kedvéről Bécsbe érkezett hírek nagy befolyással voltak erre az elhatározásra. Ennek következtében a delegáció ülése rövid is volt; csupán Burián bárónak egy interpellációra adott válasza huzta ki az ülést fél óránál valamivel hosszabb időre.

Azután gróf Merwelt, a hadügyi albizottság előadója, előterjesztette a hadügyi bizottság jelentését, amire báró Aehrenthal megismételte azt a nyilatkozatát, amelyet a hadügyi albizottságban tett. Fuchs elnök felszólítására ezután szavazás volt, amely gróf Stürgkh indítványának egyhangú elfogadását eredményezte.

Végül Klofac delegátus a következő interpellációt intézte a külügyminiszterhez: Wekerle miniszterelnök tegnap a magyar képviselőház folyosóján egy beszélgetés közben, amely Aehrenthal külügyminiszter kijelentésére vonatkozott, kijelentette, hogy a tiszti fizetések és a legénységi zsoldok felemelése kérdésében sem a két kormány közt, sem a magyar és a közös kormány közt nem folytak tárgyalások és csodálkozik azon, hogy a közös miniszterek az osztrák delegációban ilyen tárgyalásokról beszéltek, annál inkább, mert egyáltalán nem bizonyos, vajjon a delegációk legközelebbi ülése májusban kezdődik-e vagy sem. Dr. Wekerle kijelentette azt is, hogy ezt a kijelentést nyilvánosan is hajlandó ismételni. Felszólították ennél fogva a közös kormány, hogy a magyar kabinetfőnök ezen kijelentéséről részletesen nyilatkozzék.

A szokásos formások között ért véget ezután az osztrák delegáció ülészsaka.

Chlumetzky delegátus megköszönte az elnök pártatlan elnöklését, valamint az alelnökét.

Aehrenthal külügyminiszter kijelenti, hogy az osztrák és magyar delegáció egybehangzó határozatait legfelső jóváhagyás elé fogja terjeszteni. Ezután ő felsége nevében megköszöni a delegáció odaadó és hazafias áldozatkészségét. Végül megköszöni a közös kormány nevében a delegációk jóakaró és bizalomteljes előzékenységét. (Tetszés.)

Fuchs elnök erre a delegáció nevében az előadóknak és bizottsági elnököknek köszönetet mond és a királyra mondott háromszoros hoch-kiáltással végzi beszédét.

Az új véderőtörvény tervezete.

A bécsi „N. Fr. Pr.” mai reggeli számában egy furcsa tervezet közöl, amelyről azt mondja, hogy ez az új véderőtörvény tervezete. A bécsi lap szerint az új véderőtörvény főbb irányelvei a következők volnának:

A jelenleg még életbenlévő 1889-iki véderőtörvény főbb alapelveiben az 1868. évi december 5-én mindkét államfél számára hozott törvényeken épült fel. Ez a törvény nem számol sem az időközben megváltozott nemzetgazdasági helyzettel, sem a katonai kívánalmakkal, éppen azért a hadvezetőség már régóta tervezi ennek a törvénynek teljes megváltoztatását. A véderőtörvény revíziójára első sorban a békeállomány állandó csökkenése adott okot, amennyiben a békeállományban az utóbbi időben 15 ezer főnyi hiány van. A hadvezetőségnek tehát az új véderőtörvényben a kontingens jelentékeny felemelésére lesz szüksége, s még ez előtt bizonyos átmeneti intézkedésekkel az ujonczjutalék időleges szaporítására fog törekedni. Minthogy az új véderőtörvény a kétéves katonai szolgálat alapján fog állni, a jelenlegi kontingent egy harmadrésével kell szaporítani. Az ujonczoknak egy ideiglenes véderőtörvény által követelt száma valójában az 1903-ban meghozott véderőtörvény határai között fog mozogni, vagyis a hadsereg részére kerek 22 ezer, a

Landwehr részére 4900 és a honvéd csapatok részére 3900 ujoncz válik szükségessé a jelenlegi állományon felül, úgy, hogy az összes szükséglet 162 ezer főre fog rugni. A békeállomány, mely jelenleg 362 ezer emberből áll, az ideiglenes kontingenseme-léssel mintegy 40 ezer emberrel fog szaporodni. A kétéves katonai szolgálat állandósítása után az ujonczjutalék 200—210 ezer főre fog emelkedni, amely számban együttesen szerepel a hadsereg, a haditengerészet és a két honvédség is.

1899-ig a kontingens magassága tíz-tíz évenként 1889-i véderőtörvény által volt meghatározva, azóta évről-évre állapították meg az ujonczok számát, még pedig változatlanul. A hadvezetőség tehát most azt a megállapodást akarja az új véderőtörvénybe belevetetni, hogy az összes létszámnak törvényes és a költségvetés által való megállapításánál neki az évente beállítandó ujonczok számának szabályozása átengedtesse. A törvényhozás engedélyezze neki az összes alkalmas ujonczok besorozását, az évi állomány magasságának megállapítását ellenben engedjék át a koronának. Ugyaníly módon egészíti ki a császár Németországban is az ujonczállományt. A kontingens megállapításnak ilyen módja szerint a hadvezetőség abba a helyzetbe jutna, hogy az alkalmasok keretén belül több szolgálatkönnyítést és kiszabadítást eszközölhetne. Az alkalmasnak talált ujonczok száma az utolsó öt év átlaga szerint 253 ezer ember volt; ebből 126 ezer ember a tényleges állományban, 127 ezer pedig a póttartalékban szolgált. Az ujonczjutalék szaporítása elsősorban a póttartalék reorganizációját kívánja meg.

Ilyen módon a hadvezetőség elérné azt, hogy a legénységi állomány tényleges szükségletét szerezhethetné meg, anélkül azonban, hogy a gazdasági érdekeket jelentékenyen érintené. A tervezett reform értelmében ezután nem sorsolás útján döntenék el, hogy ki jusson a póttartalékba. A sorsolást egyszer és mindenkorra eltörlik és e helyett az jön figyelembe, hogy a sorozás alá került ujoncz mily mértékben képes megfelelni a katonai kötelezettségnek. A kevésbé alkalmas ujonczok két hónapi kiképzésben részesülnek s ezután, mint mesterembereket, vagy műszaki közveket használják testileg könnyebb szolgálatra. Ezzel kapcsolatban enyhíteni fogják azokat a követelményeket is, amelyeket a sorozás alkalmával alkalmaznak az ujonczokkal szemben. Az egyéves önkénteseket és a tovább szolgáló altiszteket nem számítják a törvényesen megállapított békeállományba, ami ismét tekintélyes mértékben emelné a létszámot. Végül ami az osztrák és magyar honvédséget illeti, abban nemcsak a legmagasabb, hanem mind a három korosztályból veszi ujonczait.

Félhivatalosan a „N. Fr. Pr.” közléseivel szemben a következő czáfolatot teszik közzé: Egy bécsi lap az új véderőtörvény tervezetéről közölt igen részletes tudósítást. Fel vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy e közlések éppenséggel nem egyeznek meg a véderőtörvény tervezetének se alapelveivel, se tartalmával, továbbá, hogy a közleményben foglalt számadatok önkényes kombináció eredményei.

A czáfolatot a „N. Fr. Pr.” ma esti lapjában szintén közzé teszi.

Interpelláció.

Bozóky Árpád balpárti képviselő kérdést jegyzett ma be az interpellációs könyvbe Aehrenthal külügyminiszternek a katonatisztek fizetésrendezése és a delegációnak májusban való összehívása dolgában tett nyilatkozata tárgyában.

Német vélemény.

A berlini „Vossische Zeitung” legújabb számában „Magyarország magatartása a hadseregkérdésben” czimmel egy hosszabb bécsi levelet közöl, amelyben természetesen megtámadja főleg a függetlenségi pártot, mert a hadsereg fejlesztése és a tiszti fizetésemelések kérdésében olyan mérv magatartást tanúsít. A román, tót és délszláv lapokat is idézi, amelyek ellene vannak a magyar vezényszónak s azt mondja, hogy jobb volna a magyaroknak Deák és az idősebbik Andrássy tanácsait követni s Ausztriával s a koronával a szövetséget szorosabbra kötni, mert a monarchia előbb-utóbb, ha kerülő utakon is — itt utal az osztrák kormány és konzervatív körök magyarellenes magatartására és a Ferencz Ferdinánd trónörököséről szállongó hírekre, aki

elégedetlen a hadügyi vezetőségnek a magyarokkal szemben követett erélytelen eljárásával — visszatér a két kimagasló magyar államférfiú ideálhoz, de olyan kerülő utakon, amelyek úgy a birodalom, mint a magyar nép erőt a kimerüléshez közel fogják vinni.

A t. Házból.

I. Maczerálás.

Legrosszabb sorsa az új balpárti szónoknak van, aki éppugy obstruál, mint a nemzeti-ségi, de akihez hozzáférhetnek egykori bajtársai, akik a privát életben most is barátai, letelepednek a közelébe és — maczerálják. A maczerálás nem éppen rosszindulatot jelent, de bizonyára bosszantást, csipkedést, évdést.

Eképpen állott ma fel a disszidensek sorában báró Thorotzkay Viktor. Sokat foglalatokodott politikai dolgokkal, mielőtt képviselő lett volna. Még mint deési főkapitány országos nevezetességet szerzett, amikor az odaváló zsidók hunczuktáit rendeleti uton levágatta. Később Budapestre jövéen, a főrendiház titkári hivatalában dolgozott, aztán főispánságot szereztek Hódmezővásárhelyre s őt oda kinevezték. Volt ott némely botránya, ami elsimult. Most egy erdélyi kerületet képvisel. Van sok régi ismerőse és sok régi barátja. Igen gondosan megszerkesztette a mai beszédét és úgy készült rá, hogy hatásosan mondja el. Előtte balfelől egy kis skatulya cukor volt köhögés ellen, jobbfelől egy pohár víz a torok kiszáradása ellen. Szomszédjában a jóindulatu támogatók, a disszidens Molnár Jenő és Bozóky Árpád, hátvédnek Farkasházy Zsigmond, előrsnek Nagy György. De szerteszét kisebb-nagyobb aknákat helyezkedtek, tele csipős savakkal, ötletekkel és viccekkel. Legközelebb ült Fenyvesi Soma. Aztán Zakariás János. Előbbre telepedett, de hátra fordult Buza Barna. Jobboldalt Fried Lajos. A szélső szögletben a szerző Pozsgay Miklós. Velük szemben a miniszteri széken Wekerle Sándor élvezve mosolygott.

Beszélhette azután báró Thorotzkay Viktor a legokosabb dolgokat, a legszebb stílusban. Beszélhette az árvizet, mely elborítja a vidéket és mondhatta, hogy ilyen a helyzet. Beszélhette a flastrom alatt tovaterjedő sebet. Minduntalan megakasztották. Ha azt mondta, hogy a horvátokkal el kell bánni, Fried Lajos odaszólt:

— Hisz éppen ezért kell a házszabály-revizió.

— Nem segít azokon revízió — felelte a „támogató“ Bozóky Árpád — pénz kell vagy puská.

— Megnövesztették a fogukat — folytatta Thorotzkay.

— Lovakat adtunk alájuk — támogatta Bozóky.

— Lovakat a fogak alá? — kaczag közbe Fenyvesi Soma.

— Na csakhogy te nevétsz a viczedén! — így Bozóky.

Thorotzkay hozzálátott a nemzeti-ségi védelmezéséhez. Ez meglehetősen ellenszenves volt. Azt mondta, hogy az oláh nép a legjobb, úgy lehet kormányozni, ahogy akarjuk.

— Megmutatták negyvennyolcban! — szól Pozsgay.

Thorotzkay még ennek a kérdésnek a fejtegetésébe is belebocsátkozott és védte az oláhokat. Ez már komolyabb visszatetszést keltett. Thorotzkay az őseire hivatkozott.

— Méltatlan az őseire! — szól Zakariás János.

— Te is méltatlan vagy, — vette el a köz-

beszólás élet Molnár Jenő, — mert az öreg Zakariás nem emelte a kvótát.

— Ti rosszabbak vagytok! — feleli Pozsgay.

— Miklós! Miklós! Hol vagy? — csapja össze a kezét Molnár.

— Én itt vagyok — szól Pozsgay. — De ti hová jutottatok! A nemzeti-ségeket nyaltátok.

— Hol? — kérdezi ártatlanul Fenyvesy.

— Nagyobb ellenségünk nekünk a nemzeti-ségeknél Ausztria és Bécs, — folytatja Thorotzkay, — inkább azok ellen kellene összetartanunk.

— Ők beszélnek összetartásról! — csodálkozott Buza Barna.

— Csak köztetek lenne olyan egyetértés, mint nálunk, — nyilatkozik a disszidensekről Bozóky.

— Ne átkozódjál!

— Reb Menachem Cziczeszabájszer.

Egyiket Fenyvesy mondja, a másikat Buza Barna.

Thorotzkay — ha a közbebeszélések miatt szóhoz jut — folytatja a beszédét és emlegeti, hogy egy államférfiú volt, aki értett a nemzeti-ségi kérdéshez és komolyan meg akarta oldani, ez Bánffy Dezső báró volt, de nem sikerült neki.

— Mert rossz főispánjai voltak, — vetette oda Zakariás János, amire Wekerle is hangosan nevetett.

Thorotzkay csak megy, megy tovább a beszédével s már ott tart, hogy nemzeti-ségi osztály visszaállítását sürgeti s éppen ekkor lép a terembe gróf Andrassy Gyula belügyminiszter.

— Kérem a belügyminiszter urat, hogy állítsa vissza, — fordul a szónok Andrassyhoz.

A miniszter hirtelen hátrafordul és kimegy. Élénk derülség.

— Már siet visszaállítani, — nyugtátiák nevetve Thorotzkayt.

Mint hogy azonban Thorotzkay nagyon elkalandozott a nemzeti-ségi kérdés területén, Justh Gyula elnök figyelmeztette, hogy térjen a tárgyra. Kétszer is kellett figyelmeztetni s közben megtörtént, hogy Thorotzkay zavarában éppen abban a pillanatban mentegőződött, amikor Justh Gyula nyilatkozott.

Justh Gyula rákiáltott:

— Figyelmeztetem, hogy amikor én beszélek, akkor ne beszéljen. Legelőször is ezt tanulja meg.

Ez aztán több volt a soknál. Annyi maczerálás végén még egy ilyen rácsördítés a magaságból. Thorotzkay igyekezett is bevégezni.

Persze ily körülmények között nem igen kellemes beszélni és Urmánczy Nándor, aki ma soron lett volna, kijelentette, hogy majd csak a részletes tárgyalásnál fog felszólalni.

A többi időt ugyanis eltöltötték néhány oláh, meg a szerb Petrovics s a mai ülést be lehetett zárni azzal a csattanóval, hogy Somogyi Aladár odaszólt Ivánka Milánnak, aki Csernoch János ellen püspöki állása miatt összeférhetlenséget jelentett be:

— Komisz fráter az ur!

De hát ki nem komisz fráter?

* * *

II. Miniszterfogás.

A mai ülés közben történt, hogy Sággy Gyulának valami beszélni valója akadt Wekerle Sándorral s ezért odament a miniszterelnökhöz. De nem az asztala előtt állott meg, mint mások szokták, hanem barátságosan bement a miniszterelnök fauteuilje mellé s odatámaszkodva diskurálgatott. Nagyon elmerült, mert közben nem vette észre, hogy bejött gróf Andrassy Gyula és ült a másik fauteuilbe. Ekként Sággy Gyula

bent volt a kutyaszorítóban, mivelhogy hátra a pad, elől pedig a kettős asztal, jobbról Wekerle, balról Andrassy elzárták az utját. Wekerle a Sággy háta mögött odaintett Andrassyknak:

— Ezt nem eresztjük ki.

Andrassy megértette.

Amikor aztán Sággy elvégezte a beszélgetést, balra fordult, ott ült Andrassy mozdulatlanul, jobbra fordult, Wekerle meg se moczcztant. A miniszterelnök ártatlanul kérdezte:

— Mit akarsz?

— Ki szeretnék menni . . .

— Hohó! De nem eresztünk ám. Menj ki, ha tudsz, ugord át az asztalt, vagy a padot, de mi nem eresztünk. . .

— Igazán nem?

— Igazán. Hogyha már itt vagy, itt fogunk. Éppen szükségünk lenne egy miniszterre. Te alkalmas volnál, hogy visszaobstruáld őket. Maradj itt, Gyula.

— De ha én ki akarok menni . . .

— No, no, no, nem olyan rossz itt az élet. Gondold meg a dolgot, a legjobb alkalom . . . Köztünk éppen jutna neked egy kis hely.

Sággy Gyula mozgolódott, kiütközött.

— Hát hiszen, ami azt illeti, nem mondom, hogy majd egyszer . . . de most kérlek alássan . . .

— Nos, most? . . .

— Most, kérlek alássan, igazán eresszetek, mert ki akarok menni . . .

— Vagy úgy? — szól Wekerle, — akkor hát csak menj. — És hirtelen utat engedett neki.

Sággy Gyula aztán meg sem állott, amíg el nem ment.

— Ime, — mondja Wekerle Andrassyknak, — egyszer foghattunk volna pótmínisztert s annak is ki kell mennie.

Pedig meg se hizlalhatták és mégis kikíváncszoltak.

A lovasított balpárt.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 12.

Egy közbeszólás esett ma a nem régen megalakult balpártra; s ebben a közbeszólásban, ha izlés nem is, de annyi a komikum, hogy a csecsemőkorát élő párt aligla moshatja le magáról a nyomát. Thorotzkay Viktor „balpárti“ a házszabálymódosítás okait kutatva, azt találta, hogy azt a többség bécsi parancsra vette elő csak azért, hogy mindent keresztül vihessen vele. „A balpárt lovasítását is!“ — jegyezte meg Fried Lajos. Annyit nevette ezen az ötleten, hogy az a csöpp komolyság, ami még megmaradt az obstrukcióban, elveszett, végképpen eltűnt. Nem nézhetett senki a szónokra vagy társaira, hogy rögtön ne a „lovasított balpárt“-ra gondoljon. Ebben a hangulatban csörgedezett tova a vita, melybe a szót különben a nemzeti-ségi is hordták. Petrovics István és Demjári Vazul beszéltek, mialatt a lovasított balpárt pihentette erejét. Kovácsy Sándor is akart beszélni, de azután eltette mondanivalóját akkora, amikor a részletes vita kerül sorra. Akkor fogja előterjeszteni módosítását. Az ülés végén Ivánka Milán nemzeti-ségi képviselő összeférhetlenségi esetet jelentett be Csernoch János ügyében. Csernoch ugyanis, bárha püspök, megtartotta képviselői mandátumát. Ivánka nem ragaszkodott a házszabályok megkívánta formalitáshoz, hanem a bejelentést olyan megjegyzésekkel kísérte, melyek élénk visszatetszést támasztottak.

Részletes tudósításunk . . .

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Vertán Endre és Hammersberg László.
Az elnök: Megnyitja az ülést.
Folytatják a házszabály-módosítás tárgyalását.

A házszabály-módosítás.

Báró Thorotzkai Viktor nem fogadja el a Nagy Emil-féle indítványt. Meghajlik a többségi elv előtt, de a kisebbség ellenőrzési jogát meg akarja óvni. A házszabályrevíziót bizonyosan bécsi parancsra veték elő, hogy mindent keresztül vigyenek.

Fried Lajos: A balpárt lovasítását! (Élénk derültség.)

Nagy György: Azért küldte ide Munkács, hogy viczezeljen? (Zaj.)

Molnár Jenő: Ez mégis csak botrány. Parlamentben vagyunk, vagy mi! (Derültség.)

Báró Thorotzkai Viktor: A többség helyesebben tenné, ha betartaná, amire kötelezte magát.

Ugron Gábor: Önök is tartják meg a kötelezettségüket!

Nagy György: Senki sem kötelezte magát a házszabály-módosításra!

Báró Thorotzkai Viktor: Hosszasan foglalkozik a politikai helyzettel.

Az elnök megint, hogy nem szabad eltérnie a tárgytól.

Báró Thorotzkai Viktor: A Ház engedelmet kéri, hogy egyéb tárgyakról is beszélhessen, a Ház azonban nem adja meg az engedelmet. Erre szóló határozati javaslatot terjeszt elő, hogy a Nagy Emil-féle indítványt, mint időszertümlent, vegyék le a napirendről s terjeszsek elő az általános, titkos, községenkinti választói jogról szóló törvényjavaslatot.

Petrovics István a házszabály-módosítás ellen beszél. Elismeri, hogy van érdek, ami szükségessé teszi a revíziót, de ez nem országos érdek, hanem párttörökvés. Gróf Andrássy Gyula annyira véka alatt tartja a választási reform tervezetét, mintha csupán az ő magánügye volna. Már pedig a választási reform ismerete nélkül nem lehet a házszabályt szigorítani. A tegnapi vitára emlékezve, kijelenti, hogy ő inkább hisz Kristóffynak, mint akárci másnak, mert Kristóffy legalább mond valamit, más pedig nem mond semmit. (Derültség.)

Goldis László személyes kérdésben szólal fel s csodálkozását fejezi ki azon, hogy Hammersberg László tegnap a báni méltóságot egyenlőrangú közjogi állásnak mondotta akármelyik magyar főispánsággal. Polemizál a miniszterelnök tegnapi beszédével is, majd újra felolvassa tegnap mondott beszédének több részét.

Fölkialítások: Lopja az időt!

Kállay Leopold: Egyebet nem lothat, tehát az időt lopja!

Az elnök: Figyelmezteti Goldist, hogy csak röviden igazíthatja helyre szavait; nem mondhat új beszédeket.

Goldis László: Szavainak helyes értelme az, hogy ha a magyar kormány nem tudja a horvát ügyet rendezni, meg kell buknia.

Urmánczy Nándor: Mivel biztosítást nyert arról, hogy módosításait a részletes vita során előterjesztheti...

A disszidensek: Ha lesz részletes vita!

Urmánczy Nándor: ... lesz, erről is biztosítottak, — ennél fogva most eláll a szótól. (Élénk helyeslés.)

Dómián Vazul a házszabály-módosítás ellen beszél.

Ivánka Milán: A házszabályok 144. szakasza alapján összeférhetlenségi bejelentést akar tenni. Tudvalévő, hogy a Ház egyik érdemes tagját...

Felkiáltások: Éljen Csernoch János! (Zajos éljenzés és taps.)

Ivánka Milán: ... püspökké nevezték ki.

Somogyi Aladár: Komisz fráter az ur!

Ivánka Milán: A törvény szerint püspök nem lehet a képviselőház tagja.

Felkiáltások: Drohobeczky is az!

Ivánka Milán: Hosszasan felegeti, hogy az összeférhetlenségi törvénynek mik a rendelkezései s mi volna a helyes gyakorlat a püspök képviselőkkel szemben.

Az elnök figyelmezteti Ivánkát, hogy a házszabályok értelmében egyszerűen az összeférhetlenség bejelentésére kell szorítkoznia.

Ivánka Milán: Egyszerűen bejelentésem Csernoch János összeférhetlenségi esetét.

Az elnök a bejelentést az állandó összeférhetlenségi bizottsághoz utasítja s ezzel az ülést délután két órakor berekeszti.

A sabor.

— A horvát országgyűlés megnyitása. —

Budapest, márczius 12.

Zágrábban ma meggyitották a horvát tartománygyűlést. Zaj és botrány nélkül ez természetesen nem történhetett meg, bárha a zavaros jelenetek nem voltak olyan viharosak, mint ezt hinni lehetett. A bánt és a királyi kéziratot nyugodtan végig hallgatták a nemes urak, de ezzel kapcsolatban soknál is több közjogi boldogombát mondtak el, sőt a korelnök attól sem riadt vissza, hogy nyíltan lázítson s az idegen járom lerázására hívja fel a horvát „nemzet”-et.

Részletes tudósításunk a következő:

A sabor megnyitása.

Délelőtt tizenegy órakor az összes képviselők együtt voltak. Barcsics korelnök elfoglalta az elnöki széket és kijelentette, hogy a karzat látogatását nem engedheti meg, mert a belépő jegyeket nem az országgyűlés elnöke, hanem a bán adta ki, ami beleütközik az országgyűlés autonómiájába. Barcsics azonnal el is rendelte a karzat kiürítését és felszólította Szalaváry Ferenczet, a kvestort, hogy ürítse ki a karzatot. Az elnök intézkedése a karzaton helyet foglaló előkelő hölgyközönséget szemérmeláthatólag megdöbbentette. Szalaváry felszólította a közönséget, hogy hagyja el a karzatot. Néhány urnó erélyesen tiltakozott ez ellen az eljárás ellen, mire Szalaváry ismételte a felhívást és a hölgyek élénk tiltakozás közben elhagyták a karzatot.

Az idegen járom.

Barcsics korelnök ezután újból megnyitotta az ülést Felhívta a képviselőket, hogy ne merítsék ki erejüket pártviszályokban. Rámutat az olaszok példájára, akik egyesítve erejüket, felszabadították hazájukat az idegen járom alól.

— Le a kiegyezési törvényes idegen magyar kormány nyal! Le Rauch-hal! — hangzott a Ház minden oldalról.

Barcsics ezután folytatva beszédét, buzditotta a képviselőket, hogy tömör renbe sorakozva, egy szívvel-lélekkel küzdjenek nemzeti ideáikért.

Lorkovics: Le az átkos magyar kormány nyal!

Barcsics: Már eddig is szép győzelmet arattunk. Ezt pedig az elnyomott, de lelkeben nemes és fenkölt horvát nemzetnek köszönhetjük. Hálával tartozunk ezért neki. Felhívja ezután a képviselőket, hogy a nemzet iránt érzett tiszteletből emelkedjenek föl helyükből és a jegyzőkönyvben is fejezzék ki hálájukat és tiszteletüket. (A horvát képviselők erre föllátnak és mint egy ember kiáltják: Éljen a horvát nemzet!)

Popovics képviselő: Éljen a horvát-szerb nemzet! (Viharos összeszóalkozások a Starcevic- és a koalíciós párti képviselők között.)

Barcsics folytatja beszédét. Unikum a parlament történetében az, hogy a hatalom, mely anyai mindenféle eszköz felett rendelkezik, egyetlen képviselőjét sem hozhatta a nemzet képviselőtébe, de még különösebb, hogy egy kormány, amely a nemzet képviselőtében sehogy sincs jelen, megmarad helyén.

Már-már azt lehetett hinni, hogy a megnyitó ülés minden nagyobb incidens nélkül fog lefolyni, mikor hirtelen erős szócata fejlődött ki a Starcevic-párt és az önálló szerbek között.

Elegovics: Le a szerbekkel!
Popovics csitítani igyekszik a szerbeket, de Elegovics egyre ingerli őket.

Radics: Itt a horvát nép képviselője van. Szerbeket nem ismerünk.

Muacsevics teljes erejével igyekszik csendesíteni a heveskedőket.

Elegovics (Poles Dusanhoz): Te utálatos rácz disznó!

Már-már nagyobb vihartól tartottak, ámde a biggadtabbak nagy erőfeszítéssel mégis lecsillapították őket, úgy, hogy az elnök folytathatta beszédét:

— A választások bebizonyították, — ugymond — hogy a nemzet bizalmatlan a magyar kormány kiüldöttei iránt. Unikum, hogy egy,

kormány egyetlen emberét se tudja behozni az országgyűlésbe. Még nagyobb unikum, hogy egy olyan kormány, amely iránt oly nyomatékkal fejezi ki a nemzet bizalmatlanságát, mégis a helyén marad, semmibe se veszi a nemzet akaratát.

Pavelics: Szégyen! Gyalázat!

Elegovics: Le ezzel a kiegyezési kormány nyal!

Barcsics felszólítja a kormányt, vonuljon vissza és tegye lehetővé, hogy a horvát nemzet lerázhassa magát a róla az idegen ellenfelet. (Az össze képviselők lelkesen éljenek az elnököt.)

Ogreszovics képviselő sajnálkozásának ad kifejezést, hogy nincs az egész horvát nemzet itt képviselve és különösen, hogy Fiume város képviselői nincsenek jelen.

Dr. Hervovics osztálytanácsos átnyújtotta az országgyűlést összehívó királyi kéziratot Barcsics elnöknek, aki felkérte Popovics Dusan korjegyzőt, hogy olvassa fel azt.

Az összehívó királyi kézirat felolvasása után az elnök jelentette dr. Hervovics osztálytanácsosnak, hogy az országgyűlés várja a bán megjelenését.

A bán Crnkovics, Mixics és Aranciczky osztályfőnökök, Vutecsis, Junkovics, Hideghéthy főispánok és Hervovics osztálytanácsos kíséretében lépett a terembe. Mindannyian nemzeti díszben voltak. Belépésükkor egyetlen éljen se hangzott.

Radics: Le a darabontokkal!

A bán elfoglalta az emelvényen díszhelyét s belekezdett a királyi kézirat fölolvadásába.

— Éljen a horvát király! — kiáltotta az egész Ház.

A királyi kézirat.

A bán végigolvasta a királyi kéziratot, amely egész terjedelmében így hangzik:

Mi, I. Ferencz József Isten kegyelméből Ausztria császára, Csehország királya stb. Magyarország, Horvátország, Szlavónia stb. apostoli királya stb. királyi üdvözlétünkkel köszöntjük a Horvátország, Szlavónia és Dalmácia királyságok országgyűlésén egybegyűlt főurakat, méltóságokat és népképviselőket.

Kedves hiveink! 1907 december 8-iki királyi leiratunkkal feloszlattuk eme királyságok 1906 május 3-iki leirattal egybehívott országgyűlését, mert abban oly viszonyok alakultak ki, hogy az országgyűlés eredményes működésére, ami pedig akkor éppúgy, mint ma is, eminens érdekét képezi a nekünk kedves Horvátország és Szlavónia királyságoknak, nem lehetett számítani.

Áthatva a horvát és szlapon királyság és nemzet iránti atyai szeretettől és attól a kívánságtól, hogy a törvényhozási működés ne szüneteljen, lelkésítve attól a reménytől, hogy a horvát nemzet javára irányuló intenczióknak nyomában az a komolyság fog járni, amelyet a jelen országgyűlésre hármló feladatok nagysága és megoldásuk fontossága megkövetel, kedvelt és hű bánunk javaslatára leirattal felhatalmaztuk őt, hogy az országgyűlést 1908 márczius 12-ikére fővárosunkba, Zágrába egybehívja.

Az 1868-iki első törvényezik 34. és 36. §-ainak rendelkezései értelmében elsősorban a magyar Szent István korona országainak képviselőházába kiküldendő, előírt számú képviselők választandók meg.

A magyar-horvát kiegyezési törvény egyes rendelkezéseinek különböző felfogása és értelmezése következtében az említett határozmányok végrehajtása körül az idők folyamán az elválaszthatatlanul egy állami közösséggé egyesült Magyarország, valamint Horvátország és Szlavónia királyságok között oly félreértések keletkeztek, hogy nemcsak eme elválaszthatatlan viszony normális fejlődése rendszeresen meggátoltatott hanem bizonyos tendenciák érvényesültek, amelyek a kiegyezési törvény alapján biztosított jogok pontosan körülírt keretét messze túlhaladni kezdték. Hogy a kiegyezési törvény értelmezése és felfogása körül keletkezett előbb említett tévedések és az ebből származó félreértések végleg megszüntessenek és hogy a nekünk kedves Horvátország és Szlavónia királyságok törvényhozási működésüket

a törvényben biztosított jogok keretében oly törvények létrehozására szenteihessék, amelyek a nemzeti, közgazdasági és anyagi fellődés előmozdítására hivatják, mindenekelőtt a nyelv- és zászlókérdésben felmerült differenciák rendezendők és törvényes határozmányok létesítendők, amelyek megfelelnek az ezen királyságokban kifejezésre jutott ama kívánságnak, hogy a királyságok országgyűlésének hatásköre az egyenes adók után beszedendő pótlékok és községi adók megállapítása czéljából kiszélesíthessék és pedig:

a) hogy az országgyűlés jogot nyerjen, hogy a horvát-szlavon-dalmát királyi kormány javaslatára pótdadót és községi adókat szavazhasson meg az egyenes állami adók után azzal a korlátozással, hogy külön törvényben állapíttassék meg az a százalék, ameddig az állami egyenes adók után szedhetők eme községi és pótdadók;

b) felhatalmazom továbbá az országgyűlés eme királyságok bánját, hogy magyar királyi pénzügyminiszterünkkel egyetértésben amoitzációs államkölesönök iránti szerződéseket köthessen.

Miután mindezen kérdések az 1868-iki I. törvényezikk 70. §-a értelmében csak regnikoláris bizottság útján rendezhetők, bánunk az ezek egybehívására szükségesnek tartott javaslatokat budapesti központi kormányunkkal egyetértéssel meg fogja tenni.

Amennyiben ez uton az 1868-iki évi I. t.-cz. határozottan körvonalazott terjedelemben kiegészítést is nyerne, ennek jogi alapja, különösen a magyar Szent István korona állami közösséggé egyesült országainak és királyságainak a törvényben világosan és félreérthetetlenül kimondott elválaszthatatlanságának elve minden tekintetben épségben marad.

Miként az 1906. május 10-én megnyitott országgyűléshez intézett leiratunkban nyilatkoztunk, ugy hangsúlyozzuk ma is, hogy a közügyeknek a nekünk kedves Horvátország és Szlavónia királyságokban történt fejlődése sok fontos kérdést vetett felszínre, amelyek igen böles, a nemzet szükségleteinek megfelelő törvényes rendezést igényelnek.

Mindazon törvényjavaslatok mellett, amelyeket kormányunk a jelen országgyűlésnek 1906. évi május 3-iki királyi leiratunk értelmében alkotmányos tárgyalás czéljából elő fog terjeszteni, feladatát fogja képezni, hogy ugyanazon országgyűlésnek törvényjavaslatot nyújtson be a választási reformról is.

Miután az idők folyamán az igazságtudásnak a közigazgatás többi ágaitól való elválasztása által az utóbbiak körülményei a modern korszak szerint fejlődtek ki, kormányunk feladata lesz, hogy ezen országgyűlésnek törvényjavaslatot terjesszen elő legfelsőbb közigazgatási bíróság létesítése dolgában.

A közigazdaság fejlődése, amely a nekünk kedves Horvátország és Szlavónia királyságokban nagy haladást tüntet fel, ma oly nagyfokú figyelmet kíván, hogy a belügyi osztályban új szakosztály létesítésére van szükség, ugy, hogy a közigazdasági természetű ügyek ujonnan szervezendő negyedik ügyosztály elé utaltassanak.

Kormányunk kötelessége lesz, hogy önöknek megfelelő törvényjavaslatot terjesszen elő.

A városi és községi törvényhatóságok reformjára vonatkozó törvény a kiszélesített községi autonómia szellemében lesz előterjesztendő.

A vallás- és közoktatás terén elsősorban a néptanítók személyzeti viszonyainak rendezéséről szóló törvényjavaslatok lesznek előterjesztendők.

Az igazságtudás terén szintén sürgősen szükséges reformjavaslatok lesznek tárgyalandók és pedig elsősorban az elavult ügyvédi és jegyzői működésről szóló törvény reformja, továbbá a büntető-törvény és a polgári perrendtartás reformja mutatkozik szükségesnek.

Nagyok és fontosak azok a feladatok, melyek kedvelt hivatásunkra a jelen törvényhozási ülészekben várnak. Ezért atyailag és komolyan figyelmeztetjük kedvelt hivatásunkat, hogy szenvedélyesség nélkül fogjanak a reájuk váró nehéz feladatokhoz, hogy lehetővé váljék azoknak elintézése királyi

trónunk és kedvelt horvát nemzetünk dicsőségére és fényére.

Ebben a reményben és áthatva attól az óhajtól, vajha a mindenható Isten adná áldását az önök tevékenységére, Horvátország, Szlavónia és Dalmácia királyságok országgyűlését megnyitottnak jelentjük ki és királyi kegyelmünkkel önökhez továbbra is hívek maradunk."

A leiratot a képviselők állva hallgatták végig. Amidőn a bán befejezte a leirat felolvasását, kiáltások hangzanak fel: Éljen a király! A Starcevic-pártiak ezt kiáltják: Éljen a horvát király!

A bán ezután felkérte a képviselőket, hogy vele együtt menjenek az istentiszteletra. Ezután megalakították a 17 verifikacionális bizottságot és megkezdődött a mandátumok átadása. Nagy derűtséget keltett, amikor Nikolics Vladimir egymásután nyújtotta át három megbízólevelét.

Holnap a verifikacionális bizottságok tartanak ülést és szombaton délelőtt 11 órakor ül össze ismét a Ház.

A délelőtt folyamán az alsóvárosban többször voltak tüntetések. A diákok, akik 10 órakor gyűlést tartottak, lármázva és kiáltozva vonultak végig az utcákon és megkísérelték, hogy a felsővárosba, a báni palota és az országgyűlés épülete elé jussanak. Erős rendőri és csendőri kordon azonban megakadályozta őket ezen szándékukban. A Jellasics-téren nagyszámu tüntető gyűlt össze és ily kiáltásokat hallott: Le a bánna! Le a kormánnyal! Abczug Wekerle! Abczug Kossuth! Éljen a szerb-horvát koalíció! stb. A rendőrség beavatkozott és szétzórta a tüntetőket. Komoly természetű zavargások a délelőtt folyamán nem fordultak elő.

A pártok hangulata.

A Starcevic-párti képviselők klubja ma este ülést tartott, amelyben a párt magatartását az országgyűlés megnyitására, valamint a párt által a jelen országgyűlési ülészekben követendő taktikát vitatták meg. Az ülésről komitnikét adtak ki, amelyben ezt mondják: Az értekezlet, hogy báró Rauch Pál bánnak és kormánynak ne adjon alkalmat kivételes intézkedésekre és a horvát-szerb koalíciónak pedig arra a menségre, hogy működésében zavarják és gátolják, főleg pedig, hogy az országgyűlésnek alkalma legyen, ha egyáltalában lehetséges, valami hasznosat tenni a horvát nemzet érdekében, elhatározta, hogy a Starcevic-párt képviselői az országgyűlésben a rend fenntartásáról fognak gondoskodni.

A horvát-szerb koalíció tegnap este diszlakomát rendezett. Résztettek a koalícióhoz tartozó összes képviselők, akiket érkezésük alkalmával a nagyszámu polgárság zsvio-kiáltásokkal fogadott. Ij. dr. Mazzura mondotta az első pohárköszöntőt, mire dr. Hoffer tartott beszédet. Elsőben üdvözölte a képviselőket, azután szerencsét kívánt a horvát-szerb koalíciónak legutóbbi győzelméért és az egész nemzet üdvözlését tolmácsolja a koalíciónak. (Felkiáltások: Éljen a király! Éljenek a képviselők!) Dr. Mazzurancics megköszönte az üdvözlést és még a következőket mondta: Husz éven át mint egy kóros álom rabjai, ellenségeket láttunk szerb testvéreinkben és lehetővé tettük ezáltal, hogy az országban a zsarnokság nagyra nőjön. Csak amidőn beláttuk, hogy mi horvátok és szerbek egyek vagyunk és érdekeink közösek, éltünk jobb napokat. Ezen egyetértésnek köszönheti Horvátország mai diadalát is. Dr. Popovics Dusan, mint szerb üdvözli Zágráb fővárost és a horvát nemzetet a fényes diadalhoz. Mi szerbek itt vagyunk, hogy a hazai rögöt védjük. (Élénk helyeslés.) Végül Supilo mondott lelkes közbekiáltásoktól gyakran megszakított beszédet, amelyben hangsúlyozta a reális politika szükségességét, amelyet az 1906. és 1908. évi választási győzelmek teljesen jogosultnak tüntetnek fel.

Ugy a koalíció, mint a Starcevic-párt pénteken délután értekezletet tart, hogy a szombati ülésben megejtendő választások tekintetében az eljárást megállapítsák. Hír szerint a szombati ülésben már a magyar országgyűlésbe küldendő képviselők dolgában is tisztába akarna jönni a koalíció, ami azonban a mandátumok igazolása előtt aligha lesz keresztülvihető. A bánhoz közelálló körökben különben azt mondják, hogy a legelső alkalmat meg akarja ragadni, hogy programját kifejtsen és az országgyűléssel szem-

ben elfoglalt álláspontját precizirozza. Nem tartják kizártnak, hogy ez már a szombati ülésben meg fog történni. Hozzáteszik még azt is, hogy amennyiben a bán megakadályoztatnák abban, hogy felszólaljon, amihez különben mindenkor joga van, vagy pedig ha az országgyűlés a Magyarországgal való közjogi viszonyt illetőleg oly határozatokat készülné hozni, melyek a kiegyezési alaptörvénynyel ellenkeznek, a bán azonnal élni fog a neki már biztosított jogával és az országgyűlést el fogja napolni. Az erre vonatkozó királyi leirat a bán kezében van. Ha ez megtörténne, a horvát országgyűlés most nem fogja megválasztani negyven képviselőjét, hanem a régi képviselők fognak ismét feljönni Budapestre, akiknek száma ez idő szerint mindössze csak huszonhat.

Izvolzki Oroszország külpolitikájáról.

Budapest, március 12.

Mint már előre jeleztük, Izvolzki orosz külügyminiszter tegnap hosszabb beszéd kíséretében nyilatkozott Oroszország külpolitikájáról. Beszédében többek között ezeket mondta:

A portsmouthi szerződésben prelimináris jellegűnek megfelelően, több fontos kérdés tekintetében csak általános alapelvek vannak vázolva, amelyek alapul szolgálhatnak a két állam későbbi megállapodásainak. Bizonyára mindenki emlékezni fog a tárgyalás folyamán uralkodó nyugtalanságra, mert nyilvánvalóvá vált az orosz-japán viszonyok teljesen határozatlan jellege. Nyilvánvalóvá lett, hogy a tartós béke biztosítása az orosz érdekek egyidejű védelme mellett csak a Japánnal való viszony újalakítása esetén lehetséges. Erre irányozta a miniszter figyelmét.

A történelem sok oly példát ismer, amidőn egyes népek egymás ellen viseit háboru után becsülni tanulták egymást és őszintén szövetkeztek a világkultúra területén végzendő közös munkára. Ez azonban csak ugy lehetséges, ha egyik fél sem vészett abból, amit joggal tekinthet történelmi örökségének, amit az elődök önfeláldozással szereztek s a mi a nemzeti fejlődés természetes következményének tekinthető. Bármily elszomorítóak is a portsmouthi szerződésben hozott áldozatok, mégis el kell ismerni, hogy Oroszország a Japánnal való háboru által semmit sem veszített történelmi örökségéből. Szintúgy beigazolta a háboru az orosz katonák hősiességét és érintetlenül hagyta Oroszország egységét. Semmi sem gátolta tehát Oroszországot, amely kifelé békét és befelé nyugodt megújodást óhaj, hogy békejohbot nyújtson. Japánban is kétségkívül békés törekvések nyilvánultak. Személyes ismerősei a japán vezető államférfiak körében meggyőzték őt arról, hogy Japánban az az óhaj áll fenn, hogy Oroszországgal szilárd megegyezést kell kötni. A miniszter határozottan megyőződése szerint a július 28-án Pétervárott aláirt orosz-japán egyezménynek igen nagy értéke van anyagi és erkölcsi szempontból egyaránt. Ez okmány ellen irányuló támadásokkal szemben rámutat arra, hogy ez nem az egyedüli garanciája a távoli Keleten a béke fenmaradásának.

Az említett egyezmény erejét és jelentőségét különösen az fokozza, hogy láncszem más egyezmények láncolatában és teljes harmóniában van az orosz nemzetközi szerződéseken általában nyilvánuló rendszerrel. E rendszer tudvalevőleg a Franciaországgal való kipróbált szövetségi viszonyon alapszik, amely Oroszországgal majdnem egyidejűleg kötött Japánországgal Oroszországhoz nagyon hasonló politikai egyezményt. Oroszország tavaly nyáron Angliával, Japánországgal szövetségétársával is egyezményt kötött. Ez ugyancsak egyes középázsiai speciális kérdésekre vonatkozik, de így is kétségtelenül egyik erkölcsi záloga az általános békének és az orosz-japán viszony tartósságának. Németország és az Egyesült-Államok, amelyekkel Oroszország a történelemben megokolt őszinte barátságos viszonyt tart fenn, szintén ugyan ama cél felé törekcsenek, hogy tudniillik minel szilárdabbá alakítsák a Csendes-óceán partján az egyensúlyt és a békét.

A távol Keletre nézve e szerint jelenleg a nemzetközi szerződések egész hálózata áll érvényben. A politikai atmoszféra kétségkívül kedvező mind Oroszország szempontjából, mind az általános nyugalom érdekében. Oroszország viszonya Japánországhoz a történelmi integritás, a jogok és érdekek összességének kölcsönös tiszteltésben tartásán alapszik. Ha két szövetséges nép viszonyában áll be ilyen fázis, ez esetben az idegen jogok és érdekek bármely megsértéséért való felelősség fokozódik; egyuttal azonban fokozódik a saját jogok és érdekek érintetlenségének érzete is. Oroszország világos tudatában lesz annak, hogy ázsiai viszonyainak garanciáit érintetlenné történelmi örökség teszi, amelynek bármely részről való fenyegetése az egész orosz birodalom

veszedelmét jelenti, amely tehát legfőbb kötelességének kell, hogy tartsa e viszonyok fönntartását és fejlődését. A miniszter határozottan meg van győződve arról, hogy az orosz népet is teljesen áthatják ezek az érzelmeik. Lehetséges, így fejezte be beszédét Izvolszki, hogy optimizmussal fogják vádolni. Bevallja, hogy mélyen meg van győződve az orosz nép erejéről és hazafiságáról és hogy erre való tekintettel valóban optimizmus és egészséges bizalom hatja át, amely őt és utódjait segíteni fogja az elért eredmények megszilárdításában. (Viharos helyeslés.)

A miniszter beszéde után az ellenzék részéről Miljukov, a kadettek vezére beszélt, aki üdvözölte a javaslatot és a külügyminiszter békepolitikáját. A ház azután a szociáldemokraták kivételével, egyhangúlag elfogadta a javaslatot.

Pétervárt Izvolszki külügyminiszter beszéde volt ma a nap főeseménye az egész fővárosban és a sajtó kivétel nélkül meg van vele elégedve. Izvolszkinak sikerült az orosz diplomácia és a népképviselőket között a bizalmat helyes irányba terelni — így ír a *Novoje Vremja* — s mivel a külügyminiszter a csár felhatalmazásával beszélt, tegnapi nyilatkozata annál nagyobb jelentőségű. A дума e beszéd után szert tett arra a jogra, hogy külpolitikai kérdésekről tanácskozhat, amivel együttjár az is, hogy a felelősség egy részét átvette. A *Novoje Vremja* cikke azonban óva inti a közvéleményt az Izvolszki túlságos optimizmusától, mert az orosz diplomáciának higgadt józanságtól kell magát vezetnie, nem pedig érzelmeiktől.

Az orosz sajtó Izvolszki miniszter beszédét teljes egészében helyesli. A *Novoje Vremja* úgy véli, hogy a beszéd császári jóváhagyással mondatott el és így kettős jelentőséggel bír. A beszéd egyes részeit a lap optimiztikusnak mondja, miután Japán Koreában és Manduriában agresszív politikát követ és a közeli Keletre vonatkozólag további nyilatkozatokat vár a minisztertől. A *Szlovo* azon a véleményen van, hogy Izvolszki miniszter optimizmusa egészséges és örül a дума egységén és hazafiságán. A *Börsenzeitung* azt mondja, hogy mindenki egyetért a miniszterrel az orosz nép hatalmába és hazafiságába vetett hitben. A radikális *Russzija* üdvözli a miniszter beszédét, nem tartja azonban helyénvalónak az optimizmust, amely abban nyilvánul.

KÜLFÖLD.

Hajóhadunk Barcelonában. Tegnap este az osztrák-magyar hajóhad admirális hajóján lakoma volt a spanyol király tiszteletére.

Az admirális-hajót pompásan feldisznították és kivilágították, mikor tegnap este Alfonz király a díszlakomára megérkezett. Az asztalfőn foglalt helyet a király, vele szemközt gróf Welsersheimb nagykövet, a király jobbja pedig Ziegler admirális. A katonai zenekar a himnuszt játszotta először, aztán ebéd közben is válogatott spanyol zenedarabokat, osztrák indulókat adott elő.

Ziegler tengernagy mondta német nyelven az első pohárköszöntőt, a saját, valamint a hajóparancsnokok, az összes tisztek és a legénység nevében köszönetet mondott Alfonz királynak látogatásáért, amelylyel mindnyájukat nagy megtiszteltetésben részesítette. Ez a nap aranybetűkkel lesz bejegyezve a hajó és az egész osztrák-magyar monarchia tengerészetének annaleséibe. Miután utal ama családi kötelekre, amelyek a királyt Ausztria-Magyarországhoz kapcsolják, poharát a király, a királyné, a királyi család és a spanyol tengerészet javára ürítette és háromszoros hurrá-kiáltással fejezte be beszédét. A zenekar a spanyol himnuszra zendített.

Alfonz király spanyol nyelven válaszolt és első sorban köszönetet mondott a tengeragnak szíves szavaiért. Kifejezte azután csudálatát a hajók mintaszerű tisztasága, valamint a legénység fegyelme és kitűnő magatartása fölött. Károly főhercegnek az érkező helyiségben függő arcképére mutatva, emlékeztetett a király arra, hogy ereiben habsburgi vér folyik és kijelentette, hogy büszke arra, hogy az osztrák-magyar egyenruhát veheti fel. Boldognak érzi magát, hogy végre megtekintheti az osztrák-magyar haditengerészet hajóit. A király I. Ferencz József császár és király, egészségére és az osztrák-

magyar tengerészet virulására emelte poharát és szintén háromszoros hurrával fejezte be pohárköszöntőjét, amelynek utolsó mondatát németül mondta el. A zenekar az osztrák néphimnuszt játszotta. Lakoma után a flotta tisztjei partra kísérték a királyt. Alfonz király aztán Maura miniszterelnök és Perandiz tengerészeti miniszter kíséretében délután 5 óra 40 perczkor különvonaton Madridba utazott. A pályaudvarhoz vezető uton végtelen emberáradat lelkesen tüntetett a király mellett. Gróf Welsersheimb nagykövet, Ziegler tengernagy és az osztrák-magyar tengerésztisztek díszküldöttsége ugyanazzal a vonattal Madridba utaztak.

A spanyol király a tengerészeti érdemrend nagykeresztjével tüntette ki Ziegler ellentengernagyot és a flotta többi tisztjeinek a rend megfelelő osztályú kitüntetésait adományozta.

Ziegler admirális és a tisztkar a király különvonatán utazott Barcelonából Madridba. A fogadtatás fényesnek ígérkezik. Udvari ebéd, aztán hangverseny lesz a királyi palotában s a várost ki fogják világítani ma este.

A barcelonai hatóságok mélyszélesen titkolták, mégis kitudódott, hogy szerdára virradó éjszaka pokolgépet állítottak fel a kikötő mellett egy pavillon alatt, egészen közel a kikötőhöz, amelyen a királynak az osztrák-magyar flotta admirális-hajójára kellett mennie. Ugy látszik, hogy a merénylő rosszul igazította be a pokolgép óraszerkezetét, mert a robbanás tegnap hajnali négy órakor következett be, tehát teljes tizenkét órával hamarabb, semmint a király a pavillonba ment. A robbanás tegnap hajnalban egész Barcelonában hallatszott, de a lakosság azt hitte, hogy ágyu dördült el a kikötőben. A rendőrök lázasan kutaknak, de a merénylőnek semmi nyoma. Ma, mikor kitudódott a meghalusult merénylő híre, nagy lett az izgatottság Barcelonában és a királyt elutazásakor annál lelkesebben éltette a közönség.

Madridba Alfonz királyval egy időben gróf Welsersheimb osztrák-magyar nagyköveten, Ziegler tengeragnyon kívül az osztrák-magyar hajóhadosztály 9 tiszte is megérkezett, akik a király vendégeiként szerepelnek. A királyné, az anyakirályné és a királyi család többi tagjai, akik a király fogadására a pályaudvaron megjelentek, üdvözölték az ellentengernagyot és a többi osztrák-magyar tengerésztisztet és igen szívesen beszélgettek velük. A pályaudvarról a tisztek szállásukra hajtottak. Tiszteletükre este udvari ebéd lesz a királyi palotában. Ez alkalommal nyújtja át Alfonz király az osztrák-magyar tiszteknek a tengerészet terén szerzett érdemeiket jutalmazó rendet is.

Késő éjjel jelentik, hogy Alfonz király délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor Madridba visszatért.

A királyt a pályaudvaron a királyné fogadta, a királyi család tagjait, valamint Maura miniszterelnököt az ut mentén egybegyűlt közönség lelkes fogadtatásban részesítette. Incidens nem történt.

Ziegler ellentengernagy az itt időző osztrák-magyar tengerésztisztekkel ma teára volt hivatalos a külügyminiszteri palotába, ahol a kormány, a diplomáciai kar számos tagja és számos politikus jelent meg, akik barátságosan üdvözölték a tengerészeket.

Osztrák költségvetési bizottság. A honvédelmi minisztériumi tétel folytatásos tárgyalása során herceg Auersberg képviselő kifejti, hogy a szocialisták tévedésben vannak a nézetükkel, hogy a két éves szolgálati idő életbeléptetésével egyidejűleg a létszámot egy haramdával redukálni kell, ellenkezőleg a két éves szolgálati idő megvalósítása csak létszámemeléssel lehetséges és a képviselők kötelessége, hogy e felfogást választói kerületeikben is propagálják. Az előadó jelentésére áttérve, sajnálja herceg Auersberg, hogy az előadó a landwehr és a közös hadsereg ellentétes összehasonlításába bocsátkozott és hangsúlyozza, hogy a hadseregben ma uralkodó állapotokat lehetetlen továbbra is meghagyni. Nem lehet elgondolni, hogy fennállhasson oly hadsereg, amely nem kap sem ujonczokat, sem pénzt és amelyre vonatkozólag az utóbbi időben mind gyakrabban fordulnak elő oly esetek, hogyha az egyik fél megszavaz valamit a hadseregnek, a másik ezt megvonja tőle, vagy pedig hozzájárulását meg kell vásárolni. Szóval sajnálja, hogy a legutóbbi időben kitértek ama komoly kérdés elintézésére elől,

hogy mit lehetne ezen állapot ellen tenni. Mindazonáltal ismételt hangsúlyozni kívánja, hogy határozott ellensége annak a bizonyos „bemassirozási” politikának, amely célra azok, akik e módszert ajánlják, a landwehrt kívánják felhasználni. Szóval bizonyára az utolsó, aki kívánja, hogy Magyarország koncessziókat kapjon a hadseregben. Magyarországnak e tekintetben saját erejére kell támaszkodnia, de azzal a gondlattal, hogy a landwehr bizonyos fennálló kérdések megoldásának módja érdekében képtessé ki, nem szabad játszani, miután a történelemből vett példákkal lehet bizonyítani, hogy tartós sikerek ily uton nem érhetőek el. Diamant képviselőnek a katonák bántalmazására vonatkozó fejtegetéseivel szemben szólónak az a véleménye, hogy egyetlen hadseregben sem uralkodik oly humanus szellem, mint az osztrák hadseregben és hogy a tisztkar sehol sincs oly szoros viszonyban a legénységgel, mint itt. A hadsereg részvétele a politikában lehetetlenné tenné a hadsereg fennállását. Ez legjobban Magyarországon bizonyul be, ahol a hadsereg holt ponthoz jutott. Szóval ecseteli a tisztkar nehéz helyzetét és kijelenti, hogy véget kellene vetni már annak, hogy a tiszteket úgy jellemezzék, akiknek lelkiülete nyers és minden ideális érzés híján van.

Az osztrák honvédelmi minisztérium költségvetésének folytatásos tárgyalása során Georgi Landwähr-miniszter az osztrák Landwähról és csendőrségről szól. Behatóan tárgyalta a két éves katonai szolgálat életbeléptetését és hangsúlyozta, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslatot a két állam törvényhozási elvé mellett lehet terjeszteni, ha azoknak parlamentáris elintézésé eleve biztosított. Teljesen ki van zárva, hogy a két éves katonai szolgálat a mostanival azonos védkötelesek száma mellett és egy títsre vitessék keresztül. Bizonyos előkészületek és előfeltételek szükségesek, tekintve, hogy a szolgálat idejének megrövidítése, a kiképzés intenzívitásának növelését és ezzel kapcsolatban az altiszti állomány szaporodását, a gyakorló terek szaporítását stb. igényli. Három éves katonai szolgálat mellett 120.000 ember tényleges állományra van szükség, míg két éves szolgálat mellett 180.000 emberre volna szükség. Ez oly szám, amely valamivel csökkenni fog, ha a három éves katonai szolgálatot nem ejtjük el teljesen, ami különben sem volna igen lehetséges. Egyéni kedvezmények a jövőben annál kevésbé adhatók meg, minthogy különben a jelentékenyen nagyobb njonczszámot nem igen lehetne összehozni. Az össztelér nagyjában tehát nem igen fog csökkenni, ellenben az össztelér nagyobb számu védköteles között fog megoszolni. A miniszter arra kéri a bizottságot, ne tekintse ezen fejtegetéseit, mint a két éves katonai szolgálat ellen irányuló vádbeszédet. További vita és gróf Kolowrat előadói zárzava után, amelyben a birodalmi egység fentartásának szükségességét hangoztatja, kifejti, hogy különválás esetén kárpolitást nyújthat a közös hadseregről. Rollsborg zárzava után a honvédelmi minisztérium költségvetését elfogadják.

Az angol parlamentből. Az alsóház mai ülésén a macedóniai kormányzó kinevezése tárgyában Aldens liberális azt kérdezi a kormánytól, hogy érdeklődött-e a kormány az iránt, hogy mily nézetet táplál ez ügyben az osztrák-magyar külügyi kormány. Sir Edvard Grey külügyminiszter kijelentette, hogy az angol propozíciót jegyzékben közölték a többi államok kormányaival a végből, hogy azok e kérdést mérlegelés tárgyává tegyék.

Porosz képviselőház. A képviselőház mai ülése a pénzügyi költségvetést tárgyalta. Dzienbowski lengyel támadásaira a pénzügyminiszter kijelenti, hogy támogatja ugyan a kormány lengyel javaslatát, mert ezt kötelességének tartja és reméli, hogy a lengyel politikában a jövőben is ezen irányt fogják követni. Ezután Friedberg nemzeti párti a fizetésrendezési javaslat elhalasztására és egyszeri százalékos fizetéspótlék adására vonatkozó javaslatát indokolja. A pénzügyminiszter pénzügyi akadályokat lát, mire a javaslatot rövid vita után a költségvetési bizottság elé utalták. A képviselőház költségvetésének tárgyalásánál Aahrendt javaslata került szóba, amely a képviselők részére napidíjak és utiköltségek fizetését javasolja. A javaslatot bizottság elé

Román parasztlázadás. A kamara mai ülésén Missir volt miniszter utal arra, hogy a sajtó bizonyos része zavargásokról szóló híreket terjeszt és kéri a minisztert, adjon ez ügyben felvilágosítást. Bratianu belügyminiszter köszönetet mond a szónoknak, hogy alkalmat adott a kormánynak, hogy jelentést tegyen, illetőleg a szenátus előtt tett kijelentést ma a kamara előtt megismételhesse. Kifejti, hogy semmi sem indokolja az egyes lapok által hozott híreket. Minden évben a mezőgazdasági évad elején és különösen ezidőszakra az új agrártörvény keresztülvitele alkalmából viszályok támadnak a földbirtokosok és a parasztok közt. A kormány a legszélesebb körű övniézkedéseket megtette, hogy az új törvény helyes keresztülvitelét biztosítsa, de egyben gondoskodott arról is, hogy a nyugalom ne zavartassék. A tett intézkedések tehát preventív jellegűek és aggodalmat nem kelthetnek, sőt komoly garanciákat képeznek a nyugalom fenntartására nézve. A miniszter fejtegetéseit nagy tetszéssel fogadják. A csernovitzi esilapoknak jelentik Bukarestből, hogy a parasztzavargások ijesztő mértékben harapóznak el egész Romániában. A parasztok egyáltalán nem akarnak a földbirtokosokkal szerződéseket kötni a mezei munkákra s a nagybirtokosok azzal a kéréssel fordultak a belügyminiszterhez, hogy engedje meg külföldi mezei munkások behozatalát. Különösen Bukovinában nagy a parasztok elkeseredése és mezei munkákra senki sem jelentkezik. A belügyminisztérium még nem döntött, de felszólította a vidéki közigazgatási hatóságokat, hogy iparkodjanak a parasztokat szépszerével rábeszélni munkabérszerződések kötésére.

Sirbi faluban a parasztnép egymás között felosztotta a nagybirtokosok földjeit, amikor lovas-katonaság vonult ki ellenük, olyan fenyegetően viselkedtek, hogy a lovascsapat előbb a levegőbe lőtt, aztán két parasztot megölt. Vlaska kerületében is véres összeütközés volt a község háza előtt, mikor a parasztok földosztást követeltek. A vlaskai kerületben a falvakban három lovaszred van felosztva. Bratianu belügyminiszter fölkererte a vidéki képviselőket, hogy utazzanak kerületeikbe és iparkodjanak lecsillapítani a népet, mert különben a kormány kénytelen volna energikus rendszabályokhoz nyulni a parasztzavargások elfojtására.

A szandzsák-vasút építése. A szandzsák-vasút tracirozási munkáját már áprilisban megkezdik és egyidejűleg négy ponton fog megindulni a munka. Az építés vezetése a keleti vasutak hatáskörébe fog tartozni és a munkában a török hadsereg vezérkarának és a közmunkák minisztériumának egy-egy mérnöke is részt fog venni. Ezeknek a mérnököknek rendelkezésére a porta katonaságot fog bocsátani, hogy esetleg a nyughatatlan elemek ellenében erőszakkal is biztosítsák a vasúti építkezéseket.

Francia radikális szociálisták és a kormány. A radikális szociálista képviselők frakciója ülést tartott, amelyen foglalkozott a kamarában végbe ment legutóbbi szavazásokkal. Miután e szavazáson a radikális-párt jórésze a kabinet ellen szavazott, a párt a helyzet tisztázása céljából megbizta Dubief elnököt, kérdezze meg Clemenceau miniszterelnöktől: 1. Mikor szándékozik a kormány a nyugati vasút államosítására vonatkozó törvényjavaslatot, amelyet a szenátus bizottsága tudvalevőleg elutasított, tárgyalás alá venni? 2. Mikor szándékozik az 1909. évi költségvetést előterjeszteni? 3. Hogyan áll a munkásnyugdíjakra vonatkozó törvényjavaslat ügye? Hír szerint e kérdések főleg az általános politikai helyzetre vonatkozó interpellációt kívánják előterjeszteni.

Lakoma Brisson tiszteletére. Brisson tiszteletére tegnap nagy banket volt, amelyen 15-szörös kamaraelnökségére emlékeztető érmet nyújtottak át neki. Számos beszéd hangzott el, amelyben Brisson tiszteletéért. A kormány nevében Clemenceau miniszterelnök szólott, aki Brissont a köztársaság egyik legkiválóbb alapítójának nevezte, kinek köszönhető, hogy az abszolutizmus híveinek minden kísérlete a szólásszabadság kompromittálására meghiúsult. Hosszu pályafutásának Brisson csak egy kötelességet ismer, hogy egész erejét a hatalommal visszaélők lehetlenné tételére és a gyengék jogainak védelmére szentelje erejét. Ezután Combes emelkedett szólásra

és kifejtette, hogy a kamara többsége mindinkább oly irányu politikát követ, amely az ország tényleges viszonyainak egyáltalán nem felel meg. A köztársaság érdeke megköveteli, hogy két párt legyen és pedig a balpárti republikánusok és a haladó, vagy liberális republikánusok pártja.

A német császár levele. A Times támadása miatt az alsóházban Mac-Neill képviselő interpellációt fog intézni az állami főügyészhez, vajjon tett-e megtorló lépéseket a Times ellen, amely hamis hírek terjesztésével ellenségeskedést iparkodott támasztani Anglia és a német birodalom között. Az interpelláció utalni fog arra, hogy a büntető törvénykönyv ezt a vétséget pénzbírsággal és fogházbüntetéssel sújtja.

Repington nyugalmazott angol ezredes, a Times katonai munkatársa ma mosakszik és mentegetőzik azért a kirohanásért, amelyet Vilmos császár levelének leleplezése ötletéből a német birodalom és a brit kormány ellen intézett. A Timesban ma Repington levél alakjában nyilatkozatot ad közre, amely formális bocsánatkérés lord Tweedmouthtól s amely a többek között így szól:

„A szerkesztőség engedelmével okát adom, mi indított engem legutóbbi levelem megírására. A császár levele s annak bizalmas tartalma egy héttel a levél megérkezése után jött tudomásomra. Bizonyára nem kell védekezniem azért, hogy túlságosan elragadtattam magamat. Három okom volt a leleplezésre. Először is az, hogy a császár levelét alkotmányellenesnek ítéltém, mint amelynek az volt a titkos célja, hogy megbontsa és lehetlenné tegye a mi védelmi intézkedéseinket, amelyeket a brit parlament az ország érdekében gondosan előkészített és végzetesnek tartottam, ha egy külföldi állam uralkodója, akinek erős egyénisége világszerte köztudomásu, egy brit miniszterrel levelez, aki egyébként nem foglalokozik hivatás szerint a külügyekkel, de egy uralkodó befolyásának semmi esetre sem képes ellenállani. A második ok az volt, hogy lord Tweedmouth, ha még olyan jó szándékkal van is eltelve, bizonyára nem lett volna abban a helyzetben, hogy nyíltan fejezze ki a közvélemény felfogását a német flotta-politikáról a császár irányában, amint tényleg be is következett és ami érthető, ha tekintjük, hogy akivel szemben állott, a levélíró maga a német császár, tehát aligha szállhat vele vitába, különösen ha figyelembe vesszük, hogy a császár elsőrendű tengerészeti szakértő is. Harmadik okom pedig a következő volt: Nagy aggodalommal vettem észre, hogy a mi tengerészeti költségvetésünket a kormány a balszárny kényszerítő nyomása alatt kétszer is revidálta, ami az én szememben kétségtelen bizonyossága volt annak, hogy a kormány kintartása gyengül, mennyivel inkább kellett tehát ettől tartanom abban a pszichológiai pillanatban, amikor a kormánynak a brit állam biztonsága érdekében különösen szilárdnak és rendíthetetlennek kell bizonyulnia, ha meg akarja védeni azokat a nemzeti értékeket, amelyek az én szemem előtt is lebegnek. Megvagyok arról győződve, hogy lord Lansdowne alkotmányos felfogásra valló fejtegetései és a kérdés teljes tisztázása után végképp meg fog szűnni az ilyen correspondencia és a tengerészet első lordja nem lesz továbbra is kitéve egy olyan befolyásnak, amely nálánál nagyobb embert is levehet lábáról. Sajnálom, hogy a tengerészeti miniszternek leleplezésemmel néhány gondterhes órát szereztem, de neki magának is be kell ismernie, hogy az én levelem hangja és tartalma nem volt sértő rá nézve.”

A Times minden kommentár nélkül közli Repington ezredes levelét. Ezzel az egész affér véglegesen elsimult s nem fog többé életre kelni. A Times erősen megtépázva került ki ebből a nagy garral felfújt szenzáció-hajszolásból s ma jót nevetnek utolsó erőlködésén, amelyivel erőlelet akar prédikálni az angol kormánynak.

Szarafov gyilkosai. A szerresi (Macedónia) kerületi forradalmi bizottság, jobban mondva Szandanszki és hadnagyai, Kantardzsijev, Bujnov és Skrisevszki egy szónai lapban nyilatkozatot tettek közzé, amely valóságos védőirat a Szarafov Boris és Garvanov meggyilkolása fölött Szandanszki és emberei Macedónia felszabadítására való tekintettel evolúcionista forradalmárok, azaz ők a csendes munkálkodás emberei, akik csak szükség esetén nyulnak

erőszakos eszközökhöz. Mindenesetre ellenséget a bandabetöréseknél, ami nagy levertséget idézett elő a görög és szerb bandák körében. Ez a taktikai elmentés halálos gyűlöletet szított a két tábor között és ennek folytán Szarafov elhatározta Szandanszki-nak és bizottságának megsemmisítését. Erre a célra Szandanszki bandájának főnökét, Dajevet is megnyerte. Az összeesküvést azonban Szandanszki bizottsága felfedezte és a forradalmi kongresszus határozatai és szabályzatai alapján múlt év október hó 23-án Szarafovot és Dajevet halálra ítélték. Szarafov meggyilkolásával Panitzát bízták meg, Dajev, aki megtörve, teljesen beismerte bűnét és végighallgatta halálos ítéletét, november 13-án bírái színe előtt agyonlőtte magát. Szarafov és Garvanovon december 11-én hajtották végre az ítéletet. Mindkettő saját árulásuknak lett áldozata. „Ez csak a kezdete volt — írja Szandanszki — és mi kötelességünknek tartjuk mindenkit figyelmeztetni, akit illet, hogy el-
tökélt szándékunk ezt a rendszert mindvégig alkalmazni.” Tényleg két nagyobb lapnak — amelyek Szandanszki ellen foglaltak állást — igazgatói Szandanszki embereitől intó leveleket kaptak.

Albánok támadása. E hó 5-én a Beirdar nevű albán törzs behatolt Djakovába, ahol a bíróság megszüntetését követelte. Éjjeli rendzavarások voltak. E hó 8-án ütközet volt a csapatokkal, amelyben négy katona elesett és öt katona megsebesült. A forgalomba jött hírek tulzottak. Az osztrák-magyar és orosz nagykövetelek lépéseket tettek a portánál, mely intézkedett, hogy 6 zászlóalj katonaság induljon a helyszínére.

Harcok Szomáliában. Mogadiscióból ma délelőtt az olasz szomáli-földi kormányzótól távirat érkezett, amely megerősíti a tegnap Marcából érkezett híreket és a következő részleteket közli: Egy Vitali nevű hadnagy parancsnoksága alatt 500 askariból álló csapat e hó 2-án Cileb és Udi Seli közt meglepte a felkelőket és azokat megszalasztotta. A felkelők visszahagyták táborukat és teljes felszerelésüket. Midőn a csapat visszatért, a felkelőknek nyoma sem látszott. Egy szorosban azonban egyszerre adáz puskatüzelést kezdtek az ott lesben álló és más felkelő csapatokkal egyesült lázadók és csapatainknak csak heves ellenállás és vakmerő szuronytámadással sikerült kiverni az ellenséget állásából. Olasz részről egy askari elesett, négy megsebesült, az ellenség vesztesége tetemes. Csapataink kitűnő magatartást tanúsítottak.

Marokkó. Philibert tengernagy kazablankai távirata szerint Paret francia és Bianchi olasz embereket a Madakras-törzs területén, ahova a katonai hatóság szigorúan tiltó határozata ellenére merészkedtek, marokkói rablók elfogták. Az ország déli részéből és belsejéből érkező levelek hírül hozzák, hogy Bigsoos serifet, akinek igen nagy befolyása van, szultánná kiáltották ki. D'Amade tábornok jelentése szerint Muley Hafid és vezérei levelet intéztek hozzá, melyben az operációk beszüntetését és békét kérnek. A glaui és tongui törzsek felajánlották a meghódolást.

A Kongó állam bekebelezése. A Kongó államra vonatkozó átadási szerződés utolsó okmányait most tették közzé. Ezekből kitéjük, hogy Lipót királyiaval szemben Belgium magára vállalta a királyi kastélyok felépítését, ami körülbelül negyvenöt millió frankba fog kerülni és azonkívül a király szabad rendelkezésére bocsát 50 millió frankot. Belgiumnak ezenfelül évenként 100.000 frankot kell fordítania a királyi gyűjtemények céljaira. Ezek a gyűjtemények a laeken-i óriási hajtató-telepek, amelyek a nagyközönség részére majdnem hozzáférhetetlenek. A koronauradalmak viszont 12 millió frank értékű berendezési tárgyakat tartoztak a Kongó államnak. Az okmányokból kitéjük most, hogy Belgium a 12 millió érték helyett mindössze 4 millió értékű berendezést kap. A kormány annak idején azt hirdette, hogy Lipót királynak déli Franciaországban levő és 15 millió frank értékű birtokai szintén Belgium tulajdonába fognak kerülni. Most azonban nyilvánvaló lett, hogy a birtokoknak csak egy része, körülbelül 750.000 frank értékben jutott Belgiumnak. A kormánynak a közvélemény félrevezetésére irányuló törekvése általános ciégedetenséget keltett, úgy, hogy a balpárt erősen szervezkedik a szerző-

de; elfogadása ellen. Most lett köztudomásúvá az is, hogy a gyarmati tanácsnak csak négy tagját választja a parlament, míg a többi nyolcat a király nevezi ki. Egy kiváló politikus kijelentette, hogy ezt a körülményt nem tartja bajnak, mert az a fontos, hogy a tanácsban vannak olyanok is, akik a parlamentet rögtön értesítik, ha valami gyanús dolog tervezetnek. A királynak a gyarmatra vonatkozó minden okmánya a miniszteri felelős ellenjegyzés mellett a parlament elé kerül, de legfontosabb az a körülmény, hogy a Kongó állam pénzügyei közvetlenül Belgium ellenőrzése alá kerülnek. A tizenhetes bizottság különben kedden tárgyalta az átadási szerződés egyes pontozatait.

Görögök és szerbek. Az athéni városi tanács elhatározta, hogy a város egyik előkelő utcáját a szerbek iránt való rokonszenv és jó viszony jeléül Karagyorgyevics-utcának kereszteli el. Ebből az alkalomból nagyszabású ünnepséget rendeznek, amelyre a szerb trónörökös is leutazik több kiváló szerb politikus kíséretében.

Egy új szó kell.

Itália mezőgazdasági vidékein néhány hónap óta erős a nyugtalanság. A forradalmi szocializmus megérintette a földet turó munkásokat is; s ennek az volt a következménye, hogy az egyik agrár-sztrájk a másik nyomába hágtott.

A gazdák futottak a kormányhoz, könyörögtek az istenhez, tárgyaltak a szakszervezeti titkárokkal: — végre is arra a meggyőződésre jutottak, hogy rajtuk csak az a taktika segíthet, mit magyarországon „krimicsau“-nak neveznek. Kizárták tehát összes munkásaikat. Kihull a repce a sárga hüvelyből? Hadd hulljon. Kalászába szárad a buza? Hadd száradjon. Földben rothad a répa? Hadd rothadjon. Gerezden pusztul el a szőlő? Hadd pusztuljon. Hadd... hadd... ilyen haddból áll az olasz birtokosok fegyvertára. Gazdasági cselédeiket is elbocsátották, marháikat eladták, istállóikat elnéptelenítették. Tudni sem akarnak többé sztrájkoló munkásokról.

Természetesen ez a harczmodor nem válhatott általánossá. Néhány milliomos herceg alkalmazta ugyan a végletekig, de a nem-milliomosok bicskájának beletörése előrelátható volt. Ott, ahol alkalmazták, a következő dolog történt.

Több heti kizárás után, a munkások váratlanul jelentkeztek, hogy ők készek munkába állani a régi föltételek mellett. A tulajdonos azt üzenete nekik, hogy az ő földjén bizony nem fog dolgozni senki fia.

— De bizony fogunk! — mondták a munkások.

S rögtön szétosztották a birtok minden részébe és hozzáfogtak a normális „idény-munka“ elvégzéséhez. Mikor ezt a tulajdonos meghallotta, csendőrkért küldött. A karabinerek hivatalos hangon felszólították a munkásokat, hogy ne dolgozzanak, de a felszólításnak semmi eredménye nem volt.

Erre a gazda a legközelebbi garnizóba telefonált, ahonnan két század katonaság vonult ki. A katonák, szuronyra a kezükben kényszerítették a dolgozni akaró munkásokat, hogy ne dolgozzanak, hogy sztrájkoljanak. Persze, a bajonett-erdőnek engedni kellett. A kis faluban — Capao a neve — még ott tanyázik a katonaság és a mezőgazdasági munkások az ő védelme alatt sztrájkolnak tovább.

Hát erre az esetre kell új szót kitalálni. Ha a munkás jószántából leteszi a szerszámot akkor sztrájkol. De mit csinál akkor, amikor fegyveres erővel kényszerítik arra, hogy ne dolgozzék? Ez nem sztrájk; „krimicsau“ sem, mert a lock-out csak a munkások derekának meghajlításáig terjed. Abban a pillanatban, mikor a

munkások megadják magukat, a munkáltató megbékül velük. Itáliában a munkások megadták magukat és még sem dolgozhatnak. Lehetne a munkáltató sztrájkjának nevezni, ha a sztrájk fogalmában nem lenne benne egy bizonyos cél elérése. De Capaoban a munkáltató egyszerűen minden megokolás nélkül, nem dolgoztat. Erre új szót kell fabrikálni.

TÁVIRATOK.

A brüsszeli konvenczió.

Kiev, márczius 12. A cukoriparosok egyesülete, tekintettel arra, hogy Oroszország csatlakozik a brüsszeli cukorkonvenczióhoz, elhatározta, hogy kérni fogja a tényleges exporttermelésnek az összes gyárak közötti arányos felosztását, valamint a jövő idény belső kontingensének 50 millió puddal való leszállítását, miután a jelenlegi campagneban igen nagy a túltermelés.

Új katonai attasé.

Bern, márczius 12. (Saját tudósítónktól.) A szövetségi kormány legközelebb megadja hozzájárulását báró Berlepsch újonnan kinevezett osztrák-magyar katonai attasé megbízásából. Eddig él az osztrák-magyar monarchia Svájcban tudvalevőleg nem volt képviselve katonai attasékkal.

Az amerikai flotta útja.

New-York, márczius 14. Sandiegi jelentések szerint az amerikai flotta már tegnap, vagyis a terbevelt időnél négy nappal hamarabb érkezett a Magdaléna-öbölbe. A hajók igen jó állapotban vannak.

A francia-angol kiállítás.

London, márczius 12. A „Daily Telegraph“ jelentése szerint a francia-angol kiállítás megnyitása, amelyre Fallières elnököt is elvárják, május első hetének végén fog megtörténni. Az elnök látogatása hivatalos jellegű lesz és több napot fog igénybe venni. London városa az elnök tiszteletére a Guildhallban diszbanketet fog adni és ez alkalommal üdvözlő iratot nyújt át a vendégnek.

A Balkán-vasút.

London, márczius 12. A Reuter-ügynökség értesítése szerint az angol kormány az orosz és olasz maczedóniai vasutervekre vonatkozó válaszigyzékét elküldte. E jegyzék szerint az angol kormány a vasuti terveket illetően jóakaratu semlegesség álláspontjára helyezkedik, de azokat tényleg nem támogatja mindaddig, amíg a porta egy igazi reformtervezetet nem fogad el.

Az angol külpolitika.

London, márczius 12. Roseberry lord ma a szabadelvű ligában beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy kívánatosnak tartja, miszerint Angolország az összes európai nagyhatalmakkal baráti viszonyban éljen és hogy ennek kell az angol külpolitika alapját képeznie. Ez azonban nem teszi feleslegessé azt a törekvést, mely Anglia tengerészeti tulsúlyának megővésére és a szárazföldi felszerelések szemmel tartására irányul.

A délfrancia zavargások.

Páris, márczius 12. A mai minisztertanácson törvényjavaslatot határoztak el, a mely amnesztiát ad a múlt évi délfranciaországi kihágások miatt elítélteknek. A kormány a szenátus pénzügyi bizottságát arról értesíti, hogy a nyugati vasút államosítására vonatkozó javaslatot még husvét előtt kívánja tárgyalni.

Az orosz népszövetség.

Pétervár, márczius 12. (Saját tudósítónktól.) Az orosz népszövetség reménykedése meghiúsult, a csár nemcsak az egész kongresszus audienziáját tagadta meg, de sem küldöttséget, sőt még Dubravin elnököt egymagában sem hajlandó Carkoje-Seloban fogadni és azt sem engedte meg, hogy az orosz népszövetség feliratot küldjön.

Török kémek.

Odessza, márczius 12. (Saját tudósítónktól.) A tengerészeti miniszter rendeletet adott ki, hogy egyetlenegy hajó se közeledjék ágyulóvénnyire a Fekete-tenger partvidékén lévő erődök-

hoz. Ez a rendelet összefügg azzal az eseménnyel, hogy Batumban a múlt napok egyikén két török kém fogtak el török vezérkari tisztek áruháiban.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	márcz. 11.	márcz. 12.
Buza	locobuza 100 ¹ / ₄	100 ¹ / ₂
	májusra 101 ⁷ / ₈	102—
	júliusra	—
	szeptemberre 96 ³ / ₄	96 ³ / ₄
Tengeri	májusra 73 ³ / ₈	73 ³ / ₈
	júliusra 71 ¹ / ₄	70 ⁷ / ₈
Csikagó.		
Buza	májusra 95 ⁷ / ₈	94 ¹ / ₂
	júliusra 9 ¹ / ₂	89—
Tengeri	májusra 64 ¹ / ₄	64 ³ / ₈

New-York, márcz. 12. Gyapot New-Yorkban helyben 11.40 (11.50 tegnap), gyapot áprilisra 11.54 (11.60), gyapot júniusra 11.48 (11.52), gyapot New-Orleansban helyb. 11¹/₄ (11¹/₈), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, márcz. 12. (Zárlat.) Zsír májusra 7.60 (tegnap 7.57), zsír júliusra 7.82 (tegnap 7.80), szalonna short clear. 6.62 (tegnap 6.62), sertéshus májusra 12.12 (tegnap 12.07).

A berlini pénzpiacz.

Berlin, márczius 12. (Saját tudósítónktól.) A pénzpiacz továbbra is feszült. Napipénz árfolyama 4 százalékkal, a magánkamatláb 1.8 százalékkal 4¹/₂ százalékra emelkedett, mert a váltókinálat tulságosan erős és a leszámítolók tartózkodóan viselkednek. Külföldi tőkepiénzesekből álló pénzcsoport több orosz cukorgyárral szövetkezve, Ausztriában, közel az orosz határhoz, cukorfinomító-gyárat akar létesíteni a keleti export számára, amely gyár csak orosz cukrot dolgozna fel. Ha Ausztriában nehézségek gördülne a gyár létesítése elé, akkor a pénzcsoport orosz földön, Osviecinkon fogja felépíteni a gyárat, amelynek vezetőjeül egy osztrák cukorgyár bécsi képviselője van kiszemelve.

Az amerikai vaspiacz.

Berlin, márczius 12. (Saját tudósítónktól.) Az Iron Age szerint az amerikai vaspiaczon a múlt héten sem állott be élénkség, mégis remélhető, hogy a helyzet javulni fog. A nyersvas-készletek lassan halmozódnak tovább.

A kamatláb.

Bukareszt, márczius 12. A nemzeti bank a váltó-kamatlábát 6 százalékról 5 százalékra, a lombard-kamatlábát 6¹/₂ százalékról 5¹/₂ százalékra szállította le.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Fiumében a rapprezentanza drágaságellenes bizottsága elhatározta, hogy a kormányhoz felír és kérni fogja első sorban hatósági süttőde felállítását. Ezenkívül a vásárcsarnok és a halcsarnok kibővítését, hogy ezekben több elárúsító találjon helyet. Kéri továbbá a halkereskedelem újból való szabályozását, mely megszüntetni volna hivatva azt az anomáliát, hogy a fiumei öbölben halászott hal Fiume piaczán drágább legyen, mint akár Triesztben, akár Velencében, ahova a Fiumében kifogott halak legnagyobb részét szállítják. A javaslatot a bizottság a rapprezentanza legközelebbi ülésén fogja elfogadásra ajánlani.

Győr városa ma közgyűlést tartott Lippay Géza főispán elnöklésével. A közgyűlés elhatározta, hogy a tüzoltóságot újra szervezi és tizenöt tisztet alkalmaz. Elhatározták továbbá, hogy gőzicskendőt szereznek be.

Czafolat. Néhány budapesti napilap azt a hírt közölte, hogy dr. Vio Ferencz fiumei podeszta csupán abban az esetben lett volna hajlandó a Fiumara hidjára vonatkozó szerződést aláírni, ha az kizárólag olasz nyelven szerkesztetik meg. Illetékes helyről kijelentik, hogy a podeszta ilyen kijelentést egyáltalában nem tett és így ez a híradás nem felel meg a valóságnak.

Új uszó dock Fiumében. A Whitehead-féle fiumei torpedógyár Angliában egy nagy uszó dockot rendelt meg, amely még ez év folyamán elkészül és már július hónapban használatba lesz vehető. A dock olyan méretű, hogy a partmenti járatot végzi hajók elférhetnek benne és így azokat a beltőlőt javíthatják ezután.

Mozgó képek.

Egy keménykalap története.

Lapzártá után történt, hogy a szerkesztőségben a bohém-világ egyik előkelő tagja távozás előtt a következő felkiáltást hallatta:

— Hol a kalapom?

Riadalom, csöndület, nevetés, moraj, csodálkozás.

— Hova lett az én tizenöt koronás kemény kalapom?

Hangzott ismét a vészes és kétségbeesett kérdés.

A szerkesztőségi tagok felugráltak s hangos derűltség közepette a keménykalap keresésére indultak. A szerkesztőségi szolgák botokkal, esernyőkkel és seprőnyéllel piszkálgatták az íróasztalok, fotelok, szekrények és könyvespolczok alját, hogy az ismeretlenség homályából előhalásszák s napvilágra hozzák a drága tökfödöt.

Azonban hiábavaló volt minden, mert a keménykalap semmiképen se akart előkerülni. A kalap tulajdonosa pedig dult-fult dühében, toporzékolva, haját tépte, hogy neki menni kell, neki enni kell, mert éhes és végül: kalapnak, ha törik, ha szakad, lenni kell.

Hiába csitították, annál jobban lármáztott, úgy, hogy végül felébredt az a kollégája is, kit a diszkréczió kedvéért nevezünk egyszerűen Mukinak s aki az igazak álmát aludta a szerkesztőségi egyik széles kanapén.

Ismét riadalom, csöndület, moraj, csodálkozás, hangos mosolygás.

Muki alól ugyanis előkerült egy idomtalan fekete tömeg. Megállapították, hogy ez a fekete tömeg valamikor keménykalap volt.

Megállapították továbbá azt is, hogy ez a fekete tömeg, mely valamikor keménykalap volt s melyet Muki nehéz teste tett formátlanná, nem a keresett keménykalap s a még messzebb menő nyomozás azt is kiderítette, hogy nem is Mukié, mert Muki ur kalapja a fején volt s még akkor is a fején volt, amikor aludt. A fekete idomtalan tömegnek nem akadt gazdája . . .

Muki azonban, ki melleleg a napilap rendőri riporterje volt, nem hagyta annyiban a dolgot, hanem ő is azt mondta, hogy:

— Kalapnak, ha törik, ha szakad, lenni kell!

S három álló hónapon keresztül megállította minden ismerősét, minden barátját az utcán, kik meg szoktak fordulni a szerkesztőségben s következőképen köszönt nekik:

— Mutasd a kalapodat!

A kalap azonban nem akart előkerülni, hiába vállalta magára Muki a detektív szerepét. S amikor végül elérkezett a negyedik hónapoz is, így okoskodott magában:

— A kalap nem az enyém, mit törődjem tehát azzal, hogy ki vitte el a más kalapját.

S azzal az ügyet a maga részéről befejezettnek nyilvánította.

Egy szép napon, illetve éjszakán, kávéházban ült Muki ur, fizetett a főpinczérnek s a távozás himes mezejére akarván lépni, vette a kalapját, azaz, hogy mielőtt vette volna, tévedések elkerülése végett megnézte a kalap bélését s meglepetve így kiáltott fel:

— Megvan!

— Mi van meg? — kérdék kíváncsian jobbról, balról.

— Egy lopott kalap — felelé diadalmasan.

Azzal fogta a kalapot s odaadta a pinczérnek, hogy pakkolja be.

A következő pillanatban azonban ismét felhangzott egy kiáltás a Muki ur ajkáról.

— De hol az én kalapom?

Általános derűltség. Muki pedig, mintha gondolt volna egyet, visszakérte a pinczértől a kalapot s kisurrant a kávéház ajtaján. Az utcára érkezvén, a következő gondolatláncolat csörgött végig agyán:

— Én marha! Három hónapja viselem ezt a „lopott”, illetve „kicsérélt” kalapot s csak most veszem észre!

Azzal rohant be a szerkesztőségbe s elmesélte az esetet . . .

Hogy került a keménykalap a Muki fejére?

Kinek a kalapját cserélték el?
Vagy, kié volt az az idomtalan fekete tömeg?
E probléma megjelésén most egész sereg ember töri a fejét.

Szi-Kár.

UJDONSÁGOK.

Hold és nap.

* *

Fiatalnak és királynak lenni . . . Valamikor a romantikus szonnambulisták a gyönyörök és a boldogság legfelsőbb fokának tartották. Minden vágy beveződését érezték bele ebbe a kiválasztott pozícióba, s a régi ember fantáziájának minden kincsét, verejtékező hurcolták fel erre a bálványos csimborasszóra, melynek pereme merészen furódott be a mennyek angyalos országába. A kékes, felleges levegőtakaróba, a soha el nem érhetőbe, melynek korona-napja gyémánt sugaraival megvakította a nézőt és csodás, misztikus sejtelmekkel lopott a naiv halandó lelkébe.

És ma — — —

Ma már a tömegnek nem szűresülök a romantika limonádéját, hanem hatalmas argumentumokkal követelik a maguk kenyér-részüket. Ma nyílt, erős tekintetek analizálva szökelnek fel arra a csucsra, melyre egykor görnyedve vitték fel ideáljait, életüket és vérüket. Fel és mindig feljebb, nem azért, hogy a holdhoz kerüljenek közelebb, hanem hogy az étellel hozzák konnexusba azokat, akik még mindig a mennyek országában trónolnak, ámbár a földön uralkodnak.

Valahány bombamerénylet, nekem annyit jelent, mint egy a földre való hangos beinvitálás, egy séjour-ra való felszólítás, ide le hozzánk, a tömeghez, az élethez. A tömeg-öntudat ma már futóhomokos vakondtúrásokat lát az egykor hatalmas hegyóriásokban, melyeket, ha meghágni még nem is tud, de keresztül-kasul furja alagútjaival, melyeknek utat a felvilágosodás dinamitájával nyitott, s amelyek, mint a test vénáin és artériáin az új ember új eszméinek vérarama kering. A tömeg orkesztruma ma nem a mennyekben akarja karmesterét, hanem lent a maga soraiban, a maga vérből, a maga husából, aki csak összehangolója, reflex-dirigense azoknak az érzelmeknek, melyek az emberi élet nagyszerű szimfóniájában folynak össze.

A tömeg ma már édes-keveset vár a mennytől, mely a laboratóriumok és lombikok pogány magyarázataival pusztá kémiai összetételle bomlott szét. Ma az áldást nem feilről várja, hanem onnan, ahol a létért való küzdelem egy új egészséges és igazságos társadalomnak vája ki a medret. A korona-nap még fent ragyog ugyan régi helyén, ahová a tradíciók emelték, csak a tradíciók vesztettek tekintélyükből, csak azok a felhők homályosítják el fényét, melyek az új nap elől huztak el lassan, lassan . . .

Szegény, szegény XIII. Alfonz! Ő még fiatal és máris király. Még nyárspolgári értelemben sem elég ember ahhoz, hogy ártasson az embernek, hát még az emberiségnek. Még el sem gondolta a saját gondolatait, még el sem érezte a saját érzéseit és máris lakolnia kell érte. Ő még azt sem tudja, hogy a felvilágosítás és nivellálás legerőszakosabb és legkegyetlenebb eszközeivel nem a személyét keresi a tömeg, hanem azt a romantikát akarja megsemmisíteni, mely egykor az ő ezer-lelkében is élt s amelyet erőszakosan ölt meg benne is valami: az öntudat és miégymás kultur-vivmány. A tömeg csak az emberről s az életéről való azt a holdkörös felőgást akarja

elpusztítani, mely az új nap ragyogó ébredése előtt nem akar kitérni.

Szegény, szegény XIII. Alfonz király, vajon megvizsgálatódna-e ő, ha el is tudná gondolni mindazt a történet- és történetekről?

Elle.

NAPIREND. Napár. Péntek, márczius 13. — Róm. kat. Leontin. Prot.: Roderig. — Görög-orosz: Február 19. Vazul. — Zsidó: Vead. 10. — A nap két 6 óra 19 perczkor, nyugskt 6 órakor. — A hold két 1 óra 16 perczkor, nyugskt reggel 5 óra 5 perczkor.

A belügyminiszter fogad délután 3 órakor. — A földm. velésügyi miniszter fogad délután fél 5 órakor. — A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 1 órakor. — A közoktatási államtitkár fogad délután 4 órakor. — A kereskedelmi államtitkár fogad délután 5 órakor. — A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtti 10 órakor az Uivarosházán. — Szabad Egyetem. Dr. Márki Hugó előadása este fél 7 órakor a Sándor-utcai épületben. — A Képzőművészeti Társulat tavaszi kiállításának bekezdési határnapja. — A Városligeti Kis Színház megnyitása. — A Színházakadémia előadása a Nemzeti Színházban délután 3 órakor. — Sorozás a Mária Terézia laktanyában 1401-1600-ig. — Bosznay István kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9-4-ig. — Belépődíj 1 korona. — Déri Kálmán kiállítása a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában nyitva egész nap. — Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Keeskeny-utca 3) nyitva egész nap. — Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kiglyó-terti szalonjában nyitva 9-8-ig. — Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum nyitva 3-6-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9-2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A Történelmi Képesarnok nyitva 10-2-ig. — A földtani int. muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum nyitva 9-12-ig és 2-6-ig. — Szechenyi-múzeum nyitva 1 korona belépődíjjal. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig és 6-8-ig. — A Ráth György-múzeum zárva. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 4-6-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— Személyi hírek. Klótild főhercegnő holnap, pénteken reggel Erzsébet főhercegnő társaságában Fiuméba érkezik, ahol hosszabb időt tölt. — Liechtenstein hercegnő ma délután Bécsből, ahol hosszabb ideig tartózkodott, gyermekeivel visszaérkezett Székeshérvárra.

— Nagykövetségi ebéd. Berlinben tegnap este nyolcz órakor tartották meg az évenként szokásos, ugynevezett nagykövetségi ebédet, amelyre a császár nagyszámu meghívót bocsátott ki. Vilmos császár Szögyény-Marich László nejét vezette asztalhoz, a császárnét Szögyény-Marich nagykövet vezette. Az asztalnál a császári pár egymással szemben ült. A császártól jobbra Szögyény-Marich neje, a császárné jobboldalán Szögyény-Marich nagykövet ült.

— Ormódy Vilmos báró. Abból az alkalmából, hogy az Első Magyar Általános Biztosító Társaság fennállásának ötven éves évfordulóját egy nagy jubiláris közgyűlés keretében ünnepli meg, mint a „Politikai Értésítő” megbízható forrásból jelenti, ő felsége Ormódy Vilmos vezérigazgatót, a főrendiház élethossziglan kinevezelt tagját a bárói méltóságra emeli. A vezérigazgató ötven év óta, vagyis a társaság megalakulásától kezdve tisztviselője, évtizedek óta pedig vezérigazgatója az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnak. — Ugyanezen alkalmából — mint értesülünk — Gergely Tódor igazgatót gótherdi előnévvel, magyar nemességgel tüntetik ki.

— Károly király utazása. Károly román király, aki nemrég hosszabb ideig beteg volt, egy bukaresti távirat szerint most teszi meg előkészületeit külföldi utjára. Miután a parlamenti ülészakot meghosszabbították, a király nem utazik el a délvidekre, ellenben nyáron hosszabb külföldi utazást tesz és ez alkalommal Ischiben találkozni fog Ferencz József királyival.

— A szász király Monikánál. Frigyes Ágost szász király márczius 24-én érkezik Griesbe Bosen környékére s egy napot fog ott tölteni legkisebbik leányánál, Pia Monika hercegnőnél. A szász király a legszigorubb inkognitóban utazik, s így semmiféle hivatalos fogadtatás és üdvözlés nem lesz.

— Kitüntetés. A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, Wellibil Károly jószágigazgatónak a közügyek, valamint a mező- és erdőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Kitüntetett tanfelügyelők. A király a magyar tanfelügyelői kar két kiváló tagjának, dr. Petri Mórnak, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye tanfelügyelőjének és Körösi Henriknek, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumba szolgálattételre beosztott tanfelügyelőnek, a közoktatásügyi terén kifejtett buzgó működésük elismerésül a királyi tanácsosi czímet díjmentesen adományozta.

— **A francia köztársasági elnök látogatása.** Fallieres francia köztársasági elnök az idén meglátogatja az angol, dán, svéd és norvég uralkodókat. Az angol királyi pár kívánságára Fallieres elnök felelőjét is magával viszi. A vendégeket, akik francia hadihajón érkeznek, a doveri kikötőben az impozáns angol csatornaiflotta üdvözlésekkel fogadja. Rövid vasutazás után a Viktória-pályaudvaron az angol királyi pár, a királyi család összes tagjai és a minisztérium üdvözlözik őket.

— **Csillagkereszt-rend.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy Mária Jozefa főhercegnő herceg Thurn és Taxis Frigyesné szül. Ligne Eleonóra hercegnőnek a csillagkereszt-rendet adományozta.

— **Panasz egy miniszter ellen.** A szófiai egyetem tanácsa a galicziai egyetemről négy lengyel illetőleg ruthén tanárt hívott meg a szófiai egyetem tanszékeire. Ez a négy egyetemi tanár most panaszt emelt a szófiai osztrák-magyar diplomáciai képviselőnél a bolgár kormány ellen, mert becsmérlőleg és lealázóan bántak velük a közoktatási miniszter. A külügyminiszter a feljelentés következtében erőlyes jegyzéket intézett a kormányhoz s felvilágosítást követelt az ausztriai egyetemről meghívott négy tanár panasz tárgyában.

— **Az orr- és gégegyógyászat félszázados jubileuma.** Az orvosi tudományok művelői világszerte nevezetes ünnepre készülnek. A jövő hónapban ülik meg Bécsben az orr- és gégegyógyászat alapításának félszázados jubileumát. E szakma története szorosán összefügg a budapesti egyetemmel, melynek híres professzora Czermák Budapesten, Türk tanár pedig Bécsben végezte első korszakalkotó vizsgálatait. Az ünnep első része e két alapítónak van szentelve és emlékeztetükre arcképpükkel díszített emlékérmét verettek. Az emlékülleppel egyidejűleg Ferencz Ferdinánd trónörökös védnöksége alatt megnyílik az első nemzetközi orr- és gégegyógyászati kongresszus, melynek tárgysorán öt fontos kérdés megvitatása szerepel. E kérdések referensei Gradenigo, Fraenkel, Kulmt, Lermoyez, Ónodi és Semon ismert szaktudósok. A kongresszus kapcsán, melyen a világ minden részéből 400 szakférfiu vesz részt, nagyszabású, részben történeti kiállítást rendeznek.

— **Thawné válik.** Thaw Evelyn keresetet adott be, amelyben Thaw Harryval kötött házasságának érvénytelenítését kéri azzal a megokolással, hogy férje az esküvő idején örült volt. Harry anyja támogatja menyének válókeresetét és hir szerint a házasság megsemmisítése esetére Nesbit Evelynnek közjegyző előtt végkielégítésül 50.000 dollárt, évi járandóságul pedig 15.000 dollárt ígért.

— **Az újságírók egyesületéből.** A Budapesti Újságírók Egyesületének választmánya ma délután Herczeg Ferencz elnöklésével ülést tartott. A választmány az egyesület évi rendes közgyűlését április hó 12-ére tűzte ki. A segítő-alap igazgatótanácsának javaslatára dr. Alföldi Bélát az egyesület orvosává választották. Dr. Sipos Dezső karlsbadi fürdőorvos ajánlatát, hogy az egyesület tagjait ingyen gyógykezelésben részesíti, köszönettel tudomásul vették. Ezenkívül még több folyó ügyet intéztek el.

— **Nincs itélet.** A világsajtót bejárta a hír, hogy a Harden-pörből ismeretes Hohenau grófot a becsületbíróság elítélte. A Nord. Allg. Ztg. most illetékes helyen történeti kérdés alapján czáfol és határozottan kijelenti, hogy a becsületbíróság eddig semmiféle itéletet nem hozott Hohenau gróf szolgálaton kívüli tábornokkal szemben.

— **Olvadás.** Az erős hóolvadás következtében Zemplénmegyében a Bodrog, Latorca, Ondava és a Topoly folyók kiáradtak. A Bodrog Szőlősközséget teljesen elöntötte, míg Szentmária, Rad, Zétény, Boly, Szolnácska, Vike és Bodrogmező községek is víz alatt állanak és ezen falvakban csak csónakon közlekedhetnek. Némethy János min. tan. Szokolay Emil műszaki tanácsossal és Tóth Sándor főmérnökkel végzi a szükséges védelmi munkálatokat a veszélyeztetett területeken.

— **A csángók telepítése.** A földmívelésügyi miniszter a csángótelepítés ügyében Szász József kolozsvári telepítési felügyelőt és Szabó Imre ismert etnografust Bukovinába küldötte, hogy a jövő év tavaszán betelepítendő csángók névsorát összeállítsa. A bizottság ma utazott Bukovinába Déván át

— **Márczius idusa.** A Petőfi-Társaság legközelebbi felolvasó ülését a szabadságharc hatvanadik évfordulóján, márczius 15-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg a M. Tud. Akadémia emeleti termében. Az ülés sorrendje a következő: 1. Herczeg Ferencz elnöki megnyitó beszéde. 2. Petőfi szobra előtt, költemény, irta és felolvassa Ábrányi Emil r. tag. 3. A hajótöröttek énekelnek (székfoglaló), irta és felolvassa Sas Ede r. tag. 4. A szerelem átká (adatok Petőfi Sándor életéhez), dr. Kaczián Géza vendégtől, felolvassa Kéry Gyula r. tag. 5. Petőfi nászútja, költemény, irta és felolvassa Pósa Lajos r. tag. 6. Hogy mulik el az ember? (elbeszélés), irta Bársony István r. tag, felolvassa Váradi Antal r. tag. 7. Alkalmi ének, költemény, irta és felolvassa Lampérth Géza r. tag. A felolvasó ülés után zárt ülés lesz.

Az Istenhegyi Népművelési Egyesület a svábhegyi polgárság részvételével az idén is fényesen ünnepli meg a nagy napot. Este társasvacsora lesz a Szerényi-féle vendéglőben.

A II. kerületi függetlenségi 48-as párt köre 15-én délelőtt 11 órakor márcziusi ünnepet rendez a kör Molnár-utcai helyiségében. Az ünnepi beszédet dr. Németh Imre orsz. képviselő tartja.

A Kurucz Ifjak Társasága márczius hó 15-én este fél nyolcz órakor a József főhercegszálló dísztermében ünnepélyt tart. Az ünnepi beszédet Szilágyi Károly fővárosi bizottsági tag mondja. Fellépnek Turchányi Olga és Görög Olga. Az ünnepély műsora tizenkét pontból áll.

Az Ifjuság Országos Kossuth-Szövetsége ezidei márczius 15-iki ünnepélyét, a menet impozánsabbá tételé czéljából, az egyetemi ifjuság egyesületeivel karöltve fogja rendezni.

A „Terézvárosi függetlenségi és 48-as kör” folyó hó 15-én, vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor a körhelyiség dísztermében hazafias ünnepélyt rendez.

A Budapesti Katolikus Kör márczius 15-én, vasárnap délután 5 órakor saját dísztermében (IV. Molnár-u. 11.) Huszka Nelli énekművésznő, Jászai Mari, a Nemzeti Színház művésznője közreműködésével hazafias ünnepélyt rendez.

Az Erzsébet Népakadémia márczius 15-én délután 6 órakor a régi képviselőház nagytermében a közélet kitünőségeinek s a Nemzeti Színház és Opera művészeinek közreműködésével nagyszabású márcziusi ünnepet rendez. Belépő díj nincs.

A Magy. Könyv- és Zeneműkeres. Alkalmazottak Országos Egyesülete e hó 14-én, szombaton este 9 órakor, az egyesület helyiségeiben, a sajtószabadság kivívásának 60. évfordulója alkalmából hangversenyyel egybekötött hazafias ünnepélyt rendez.

A Lovas-féle Zenekonzervatórium márczius 15-én, vasárnap este 7 és fél órakor az intézet nagy hangversenytermében márczius 15-iki ünnepélyt rendez.

A Zalamegyei Kör hangverseny keretében ünnepeli meg márczius 15-ikét, a VI. ker. függetlenségi 48-as kör dísztermében.

A Budapest III. ker. Egyesült Polgári Kör e hó 14-én, este fél 8 órakor a „Korona Vigadó” nagytermében hazafias ünnepélyt rendez.

A „Röser” Tanintézet Önképző Köre márczius 14-én a Terézvárosi Kaszinó nagytermében jótékony czélra, táncszal egybekötött ünnepélyt rendez.

Az Újpesti Iparos Ifjak Köre márczius 15-én d. u. 4 órakor a Városháza dísztermében hazafias ünnepélyt rendez, mely hangversenyyel lesz egybekötve.

Pánczélcseli hazafias lelkesedéssel ünnepeli meg márczius 15-én a szabadságharc 60-ik évfordulóját.

A Keszthelyi M. Kir. Gazdasági Akadémia ifjusága folyó hó 15-én este fél kilenc órakor az „Amazon”-szálloda nagytermében hazafias ünnepélyt rendez.

Deés város polgársága márczius idusán nagyszabású ünnepélyt rendez a vármegyeház dísztermében.

A bevanistei hazafias érzelmi polgárság márczius 15-ikének hatvanadik évfordulója alkalmából vasárnap este 7 órakor ünnepséget és lakomát rendez.

A Ferenczvárosi Függetlenségi és 48-as Pártkör saját helyiségeiben üli meg a nagy nap ünnepét Zempléni Árpád, dr. Kalmár Antal és Lampérth Géza közreműködésével.

A Gyöngyvirág Társaság 14-én este 9 órakor a Splendíd-kávéház külön termében szabadságünnepi estélyt rendez.

A Magyarbólyi Polgári Olvasókör márczius 15-én délután hazafias néppünnyepélyt, este pedig a „Tulipán”-vendéglőben társasvacsorát rendez.

— **Edmondo de Amicis halála.** Edmondo de Amicis, akinek Bordigherában bekövetkezett haláláról tegnap hírt adtunk, tegnap hajnalban félnégy órakor halt meg. A hírneves olasz írónak hirtelen agyszélhűdés oltotta ki életét s halála órájában teljesen eszméleténél volt. De Amicist az olasz nép minden más írónál jobban szerette s halála is a legáltalánosabb és legőszintébb részvételt keltette. Az elhunyt írónak csak egy, már felnőtt fia van, egy másik fia körülbelül öt évvel ezelőtt öngyilkossá lett. De Amicis azóta nagyon visszavonult életet élt. A házassága is szerencsétlen volt s mintegy két év előtt el is vált nejétől.

— **A tanítónők férjhezmenése.** Fiume város iskolai tanácsa tegnap tartott ülésén foglalkozott Paalenrich Mátyásnak a representancához január 15-én beadott azzal a javaslatával, hogy tiltsa el a representanca a tanítónők férjhezmenetelét és amennyiben mégis férjhez menne egyik-másik, ez állásáról való lemondásnak tekintessék. Az iskolaügyi tanács nem fogadta el a javaslatot és ilyen értelemben tesz jelentést a representancának.

— **Edison jobban van.** Stéphanie Lauzanne, a „Matin” Amerikában időző főszerkesztője hosszabb cikket ír lapjában Edisonról. Lauzanne meglátogatta a nagy feltalálót, aki már gyógyulófélben van és egész nap egy karosszékben ül. Edison a következő szavakkal fogadta látogatóját:

— **Lásza, a halál nem olyan erős, mint amilyenek hiszik.** Én, annak dacára, hogy öreg ember vagyok, meg tudtam vele birkózni. Csak akarni kell, birkózni kell vele és győzedelmeskedik az ember. Az orvosok valóságos jótéteményt cselekedtek velem, amikor elvittek a kórházba, mert ez az egyetlen hely, ahol pihenhetek. Otthon nem vagyok erre képes. A laboratóriumom folyton munkára csábít, ott töltöm napjaimat, éjeleimet, asztalra hajolva, kísérletezve, amíg csak össze nem esem. Ilyenkor aztán az orvosi tudomány, az én jó gonдозó anyám segítségemre jön s rám oktrojál egy-egy operációt és azalatt kipihenhetem magamat. Edison aztán elbeszélte, hogy hatezer villamos batériája van, amiken folytonosan kísérletezik, mert meg akarja oldani azt a problémát, hogy az automobilban olyan villamos erőt halmozzon össze, amelyik teljesen kiszorítaná a benzint. Elmondta továbbá, hogy egy olyan fémkompozíción töri a fejét, amelyik az automobilkészítésnél helyettesíthetné az aczél, mert szerinte az aczélalkatrészek nem eléggé ellentállóak.

Edison aztán elmondta, hogy legszebb reményekkel néz a jövő elé s azt hiszi, hogy üdvös találmányokkal lepheti meg a világot, hacsak az orvosok egy-két operációja meg nem akadályozza működésében.

Edison még tovább is elbeszélgetett volna látogatójával, de felelsége látta, hogy az üdülő beteget immár fárasztja a társalgás, ezért jelt adott a vendégnek, hogy hagyja abba a társalgást.

— **Müller Katalin temetése.** A rákoskeresztúri temetőben ma délután három órakor hantolták el özv. Müller Katalint, akit nyolczvannolczadik életévében ragadott el a halál. A nemesszivü urinót utolsó útjára elkísérte nagyszámu rokonsága és tisztelőinek egész serege. Akik szerették és tisztelték az életben, mind ott voltak, hogy egy marék földet dobjanak a koporsóra, amelyben egy áldott lelkü asszony földi maradványai szálltak a sir fenekére. A nyitott sir előtt dr. Weisz Mór rabbi mondott lendületes beszédet, azután rövid ima hangzott, amely alatt leeresztették a koporsót. Fél négy után meghatva oszlott el a gyászoló gyülekezet.

— **A csernovai gyűjtés ügye.** A csernovai áldozatok családjai részére a magyar közönség 12.000 koronát a tót, orosz, cseh és amerikai lapok pedig mintegy ötvenezer koronát gyűjtöttek. Az országos magyar szövetség rózsahegybi bizottsága megállapította, hogy a tótok által gyűjtött összegből eddig egy fillért sem osztottak ki a csernovaiak között.

— **Próbavészkirovulás.** A IX. kerületi tűzoltó-utcai községi iskola tanító-testülete, okulva a közel napokban történt amerikai borzasztó iskolakatasztrófán, Klément Lajos igazgató indítványára ma délelőtt 10 és 11 óra között próba vészkirovulást tartott. A vészkirovulásra egyöntetűen megállapított villamos csengőszó adott jelt. A kirovulás 22 osztályval 1400 gyermekkel harmadfél percz alatt legnagyobb rendben és fegyelemben történt. Az iskola épülete kétemeletes. A földszinten 4, az első emeleten 2 és a második emeleten 2 fúosztály van.

— **A tifusz.** A járványnak ma is megvoltak a maga áldozatai. Ujabbán a következő embereken állapították meg kétségtelenül a kiütéses tifuszt:

Lukács Gyula napszamos.

Czájka Jánosné 53 éves napszamosnő.

Max Ferencz 58 éves napszamos, Alföldi-utca 6. szám.

Mindhárman az utcán estek össze. A Gellért-kórházban a hivatalos jelentés szerint 28 férfit és 32 nőt ápolnak. Halálozás tegnap óta nem történt. Ellenben óriási rémületet keltett tegnap városzerte az a hír, hogy az Üllői-úti Mária Terézia laktanyában is kiütött a tifusz. A hírek volt is némi alapja. Az ezredorvosnál tegnap reggel három közlegény jelentkezett, ugyanis, akik nagy lázról panaszkodtak. Az orvos gyanusnak találta a tüneteket, éhtífuszra gondolt és a betegeket alaposabb megfigyelés végett külön osztályban helyezte el. Nyomban megindult a fertőtlenítési munka is. A beteg katonák a kilencedik és tizenegyedik századhoz tartoztak, innen vitték el őket reggel maródi-vizitre. Az orvos parancsára a két század egész legénységét és helyiségeit fertőtlenítették. Kicsérélték a szalmazsákokat, az ágyneműt, a katonák ivóeszközeit, mindenki új felszerelést kapott és a régit hat társzekéren szállították ki a fertőtlenítő-intézetbe. A kaszárnyában beszüntették a gyakorlatokat is, a tisztek elhagyták a gyanus helyet és várták az orvosi megfigyelés eredményét. Ma reggelre aztán elszállt a rémület. Kiderült ugyanis, hogy a betegek nem tifuszban szenvednek. Tekintettel azonban arra, hogy komoly megbetegedésről is szó lehetett volna, a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a Budapesten állomásozó honvédszázalóknál a honvéd póttartalékosoknak e hónap 16-ára elrendelt kiképzése elmaradjon; elrendelte továbbá a honvédelmi miniszter azt is, hogy a Budapesten tartózkodó és e hónap 16-ára más állomásokra behívott honvéd póttartalékosok katonai kiképzése is maradjon el. Az érdekelt behívójegyeit, amennyiben már kézbesítették, vissza fogják vonni. Dr. Vasziljevics János alpolgármester ma szintén adott ki írásos rendelkezést. Rendeletet küldött a közlekedési vállalatokhoz és utasítja őket, hogy a tifusznak felelő ragályos voltára való tekintettel a legnagyobb szigorúsággal hajtsák végre a fertőző betegek szállítását tiltó rendszabályokat.

— **A champsteadi bányaszerencsétlenség.** A champsteadi bányaszerencsétlenség, amelyről hírt adtunk, a londoni jelentések szerint sokkal nagyobb arányú, mint eddig gondolták. Napok óta dolgozik egy segédcsoport, de a mentési kísérletei eredménytelenek. A farnában rekedt bányászok napvilágra hozásáért megbízott segédcsoport több napi munka után 13 holttestet húzott ki a farnából. Nincs remény arra, hogy a bensorultak közül egyetlen egy is életben maradt volna.

— **A vasutkirály lánya férjhez megy.** Egy francia lap nemrég azzal a szenzációs hírrel lepte meg olvasóit, hogy a Castellane-Talleyrand-affér egyik hőse, Talleyrand herceg egy eldugott német városkában házasságra lépett az affér másik hősenek, Castellane grófnak elvált nejével, Gould Annával, az amerikai vasutkirály leányával. A hír ebben a formájában még kissé korainak bizonyult, mert az érdekes frigy még ez idő szerint nem jött létre, de úgy látszik, hogy a botránynak befejezése tényleg az lesz, hogy az 50 éves Talleyrand herceg nőül fogja venni a szép és fiatal amerikai milliomosnőt. Párisból jelentik ugyanis, hogy Gould Anna a napokban Newyorkba utazott részint, hogy pénzügyi viszonyait, amelyeket előbbi férje, a nemes gróf Castellane ugyancsak alaposan megromgált, rendezze, részint pedig azért, hogy rokonait újabb házassági tervével értesítse. Talleyrand herceg e hó végén szintén Newyorkba utazik, hogy bemutassa magát a vasutkirály családjának.

— **A löcsei főgimnázium új épülete.** Lőcse városa már évek óta sürgette egy új gimnáziumi épületnek felépítését, mert a XVI században épült s a gimnázium céljainak átalakított régi épület oly rozog állapotban van, hogy nemcsak egészségi, hanem életbiztonsági szempontból is erősen kifogás alá esik. A kultusz-kormány a bajokat orvoslandó, elhatározta, hogy a régi épületet lebontatja s helyébe egy új, a modern kor pedagógiai követelményének megfelelő főgimnáziumot építtet. A löcsei katolikus főgimnázium új épülete, melynek előmunkálatai folyamatban vannak, mintegy 400.000 korona költséggel épül s a tervek elkészítésével a kultuszminiszter Hajós Alfréd budapesti építész bizta meg.

— **Megint Toselli.** Megint nagy Toselli botrány, amely a varsói filharmónikus-társaság hangversenyén történt. A varsói filharmónikusok-társaságának igazgatósága ugyanis háromezer frank honorárium fejében hangversenyre szerződtette Tosellit, de azazal a kikötéssel, hogy felesége, az egykori szász trónörökösne is meg fog jelenni a koncerten. A florenczi muzsikusként pontosan meg is érkezett, de Montignoso grófnő nélkül, játszott is, de a közepesnél is hitványabban s megerősítette azt az általános véleményt, hogy ő zongoraművésznek nagyon, de nagyon kicsiny, szerzeményei pedig dilettáns munkák. Egy kompozíciója, amelynek Toselli a hangzatos „Serenata Italiana” címet adta s amely vonóshangszerekre való, talán megállja helyét egy zenészkézlőházban, de semmiesetre sem méltó arra, hogy filharmónikus-koncert műsorán szerepeljen. Általános lett a felháborodás, mikor kislit, hogy Montignoso grófnő nem fog megjelenni a hangversenyteremben, mert nem is kísérelte el férjét Varsóba. Ezért aztán a filharmónikus-társaság igazgatósága kérdőre vonta Tosellit s szemére vetette, hogy a magas honoráriumon kívül, még a florenz-varsói luxusvonatra két elsőosztályú jegyet is kikötött magának, azonban nem feleségét, hanem inasát hozta magával. Toselli pökhendien azt felelte, hogy ha úgy tetszett volna neki, a másik jegyen akár a kutyáját is hozhatta volna a vasuton. A hangverseny csúfos kudarccal végződött s a közönség a füttyökben és püsszegésben sem fukarkodott. Koncert után még kínosabb meglepetés várt Tosellira. A művészsobában elébe toppant egy lodzi hangversenyügynök s felmutatott egy bírósági ítéletet, amelyvel lefoglalta a varsói hangversen honórariumát. Toselli ugyanis ettől az ügynöktől ezer frankot kapott előlegül egy lodzi hangversenyre, de már előre megmondta, hogy eszéágában sincs Lodzba utazni. A művészsobában éles szóváltás kerekedett a hangversenyügynök és Toselli között, aki nem akarta visszaadni az előleget, de mikor látta, hogy a varsói filharmónikus-társaságtól nem kapja meg másképpen a honórariumot, beleegyezett, hogy az ügynöknek levonják az 1000 frankot.

— **Rákóczi lovasszobor.** A nagy nemzeti fejedelm lovasszobor javára kibocsátott egy koronás sorsjegyek húzását márczius hó 15-én (vasárnap) este tartják meg a lottóigazgatóság húzási termében (Vámpalota). A húzáson a szobor-bizottság elnöke, Szalay László főispán fog elnökölni s jelen lesz a minisztérium által kirendelt politikai biztos és a m. kir. lottóvédéki igazgatóság kiküldöttje. A sorsjegyek ára a húzás napján délután 6 óráig befizethető a bizottság irodájában, Budapest, IX., Boráros-tér 2. szám alatt, de ugyanezen napon délig még a postán is feladható.

— **A tanitónő ügye.** Sokat irtak Papp Gizella frigyevágási tanitónő ügyéről, kit állítólag véresre vert a község lakossága. Dr. Nógrády Lajos szepesvármegyei alispán szigorú vizsgálatot indított s a vizsgálat során kiderült, hogy Papp Gizella egy vele történt incidens szenzációjá fújt fel. Lakásában ugyanis tűz ütött ki, mely alkalommal oltás közben valaki erősen meglökte. Nem igaz, hogy véresre verték volna, mert a január 28-iki tüzeset után még február 9-éig rendesen tanított. Az eset a tót nemzetiségi mozgalommal nincs összefüggésben, mert Frigyevágás község lakossága jó magyar érzelmű és papja a pánszlávizmus elleni küzdelemnek egyik legmegbízhatóbb harczosa.

— **Nagy Idők tanúja.** E hó 10-én temették el Nyitrán Sándor Gábor volt 48/49-es honvédet, aki különösen azzal tette emlékezetessé nevét, hogy a világi fegyverletétel után harmadmagával lóval és teljes fegyverzettel jött haza Nagyedre. Ő volt a kis csapat vezetője. Midőn sok kerülő után hazaérkeztek, már ekkor a németek bevonultak Nagyedre és röviddel hazaérkezése után elfogták és besorozták az osztrák hadseregbe. Kilencz évi súlyos szolgálat után Olaszországból került haza. Fegyvereit a község házában őrzik: egy kard, karabély és egy kengyelvas. Temetése nagy részvétellel ment végbe.

— **Éhtífusz Csernoviczban.** Csernoviczban a hatóságok minden intézkedése ellenére a kiütéses hagymáz egyre terjed. Eddigelé huszan betegedtek meg.

— **Rossz tréfa.** Győrött a fa- és fémpáriskoláiban ma nagy szerencsétlenség történt. Deutsch Mihály növendék biztatására Kocsis László növendék tréfából egy benzines hordóba gyufát dobott. A hordó felrobbant és ennek következtében Kocsis László súlyos égési sebet, Dávid Antal növendék pedig láb-szárcsonttörést szenvedett.

— **Görög katolikus püspök a pánszláv sajtó ellen.** Vályi János eperjesi gör. kat. püspök körlevelet bocsátott ki, melyben egyházmegyéje lelkészkezdő pánszláv sajtó a nemzetellenes sajtó üzelmekre figyelmezteti. Az utóbbi időben a pánszláv eszmék Sáros megye hazafiasan érző lakossága körében is kezdenek lábra kapni, amiért is a körlevél megtiltja a pánszláv sajtó, hogy a Hodzsa Milán orsz.képviselő szerkesztésében megjelenő Slovenski Tizdennik című pánszláv lapot olvassák. A püspöki körlevél kifejté, hogy a gör. kat. pánszláv legelső kötelessége, hogy a reá bízott népre ügyeljen. Elejét kell vennie, hogy a pánszláv eszmék a hazafias tót nép körében terjedjenek. Elvárja és megköveteli a lelkészektől, hogy a hazafiatlan tót sajtó terjedését tőlük telhetőleg megakadályozzák, mert ezzel nagy szolgálatot tesznek a gör. kat. egyháznak és a magyar hazának is.

— **Márcziusi bevonulás.** A fővárosban fellépett kiütéses hagymázra való tekintettel a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a Budapesten állomásozó honvédszázalóknál a honvédpóttartalékosoknak e hó 16-ára elrendelt kiképzése elmaradjon; elrendelte továbbá a honvédelmi miniszter azt is, hogy a Budapesten tartózkodó és e hó 16-ára más állomásokra behívott honvédpóttartalékosok katonai kiképzése is ezuttal maradjon el. Az érdekelt behívójegyeit, amennyiben már kézbesítették, vissza fogják vonni.

— **Az italmérek vasárnapi munkaszünete.** A somogy megyei vendégloks és korcsmáros ipartestület küldöttségét fogadták ma délelőtt együttesen Wekerle Sándor miniszterelnök és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a képviselőházban. A küldöttséget Thaly László országgyűlési képviselő vezette. Arra kérték a miniszterelnököt, hogy a törvényhatóság legutóbbi határozatát, amely a vendégloks és a korcsmárnak vasárnap délelőtt való zárvatartását rendeli el, változtassa meg, mivel ez a vendégloks és korcsmárosok existenciáját szinte lehetetlenné teszi. Wekerle Sándor miniszterelnök kijelentette, hogy az italméreknek és vendégloksnak vasárnapi munkaszünete a belügyminiszter és kerekedelemügyi miniszter által szabályozva van. Megnyugtatósul annyit mondhat, hogy a Balaton vidékére megszerítő intézkedéseket ez nem foglal magában. Igérté, hogy a kérdést miniszterterátsaival egyetértően jóindulattal fogja megoldani és sérelmeiket mindenesetre orvosolja. Ezután Gundel János, a budapesti vendégloks, kávéosk és szállodások szövetségének elnöke, kérte a miniszterelnököt, hogy az italméresi engedélyek kiadásánál előzőleg kérje ki az ipartestületek véleményét. Egyben kérvényt nyújtott át, amelyben a budapesti ipartestületek az új ipartörvény revíziójára vonatkozó kívánságait terjesztette be. Wekerle miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a leghatározottabb intézkedés történik a korcsmai italmérek engedélyeinek korlátozása tekintetében. A törvény azon rendelkezését, hogy minden ötszáz lélekre engedélyezhető egy korcsma, eddig tévesen úgy értelmezték, hogy ötszáz lélek után már egy másik korcsmát adtak. A múlt évben rendelet bocsátott ki a törvény helyes értelmezése tárgyában. A törvény egyébként módosítást igényel, amennyiben a kávéházak és kereskedések is foglalkoznak italmérekkel. Ezt a kérdést adminisztratív módon nem oldhatja meg, de foglalkozik a borad reformjával és ezzel kapcsolatban fogja a kérdést megoldásra juttatni. Addig is szigorúan alkalmazza azt az elvet, hogy új vendégloks ne engedélyeztessék, sőt a meglévők száma apasztassék. Gondoskodik arról, hogy az új törvényben intézkedjenek aziránt, hogy a tulajdonképpen kimérek csak a vendégloksoknak legyen fentartva. Ami azt a kívánságot illeti, hogy a vendégloksok ipartestületét meghallgassa, a fővárosban ennek talán eleget tehet, de a vidéken ez alig viheto keresztül, mert egyrészt nincsenk ipartestületek, másrészt ahol vannak is, azok nagyon tág szervezettel bírnak. A politikai és helyhatóságok véleményét azonban mindig ki fogják kérni, sőt ha értesül arról, hogy egyes esetekben a politikai és helyhatóságok véleménye nélkül adtak ki engedélyeket, azokat egyszerűen visszavonja. Reméli, hogy ezek az intézkedések orvosolni fogják a helyzetet.

— **Házasság.** Blumenstein Vilmos debreczeni kereskedő vasárnap délután 1 órakor tartja esküvőjét Stern Rézsín kisasszonnyal, Stern Bernát komáromi kereskedő leányával, Komáromban.

— **Csaló bankár.** Párisban a Maurice Gallet bankár ellen indított vizsgálat azt eredményezte, hogy hűtlenül kezelte a reája bízott értékpapirokat és hogy passzívái tizenkét millió frankot tesznek ki. A károsítottak között a lapok jelentései szerint Usés hercegnő egy millió, Bentus-Birn grófnő egy millió és báró Rouer örökösei öt millió frankkal szerepelnek. Gallet bankárt büntetőbíróóság elé állítják.

— **Egy csendőr öngyilkossága.** A pacsai csendőrknél beosztott Bicy Sándor szerelmi bánatában szolgálati fegyverével a szájába lött. A szerencsétlen emberen, akinek a golyó a halántékán kijött, műtétet kellett végrehajtani, amiért is a szombathelyi kórházba szállították.

— **Oláh iskolák tankönyvei.** A kolozs megyei tankerületi tanító-testület könyvbíráló bizottsága tegnap este Elek Gyula igazgató elnöklésével ülést tartott. Az ülése Péterfi Márton három román tankönyvet ismeretelt, amelyek teljesen elferdített adatoktól hemzsegek. A tankönyveket Berze-Nagy János tanfelügyelőségi tollnok hozta kolozs megyei román népiskolákból, amidőn, mint a kultuszminisztérium vizsgálóbiztosa, a kolozs megyei tanfelügyelőség területén levő román népiskolákat végig vizsgálta. Az egyik könyv földrajzi, a másik kettő történelmi tankönyv. Az egyik történelmi könyvet Goldis László orsz. képviselő írta. A földrajzi könyv minden helységet elöláshozatva említi fel. Kolozsvár például Clujnak, Nagyszombat Cibinunak, Arad Orestiu-nak van írva. Sőt még az olyan városokat is oláhosan írja, amelyeknek nincsenek elöláshozatott nevük. Például Sepsiszentgyörgyből Sepsiszentgyörgyü lett. A könyv egyébként is teljes meghamisítása a valódi állapotoknak. Elmondja többek között, hogy Erdélyben a románok az urak, mert ők vannak többségben és ők itt a legrégebb lakói ennek a földterületnek stb. Még súlyosabb beszámítás alá esik Goldis könyve. Hunyadi Jánost és Kinizsi Pált vérbeli oláhnak mondja és komoly színészeti történelmi adatokkal bizonygatja ezt. A magyar történelemnek igen alárendelt szerep jut különben a könyvben és mindenütt a románok állanak előtérben. Dicsőíti a tribunokat és mint nemzeti hőst állítja oda Jankut és a többi román agitátorokat. Hasonló hamis adatokat tartalmaz a harmadik könyv is, Joan Dariu történelmi könyve. A bizottság az ismeretelés után kimondta, hogy a tankönyvek a tantervnek nem felelnek meg s minthogy a kultuszminisztérium által nincsenek engedélyezve, a bizottság a tantestület útján megkeresi a felettes hatóságot, hogy a könyveknek az iskolákból való kitiltása iránt tegye meg a szükséges lépéseket. Kimondta tovább a bizottság, hogy figyelemmel kíséri a román népis-kolák tankönyveit és felhívja a kormányt, hogy ez iskolák tankönyveit ne engedélyezze, mielőtt szakértőkkel meg nem vizsgálattja.

— **Gyilkos anya.** A biharmegyei Barakony közönség plébániájának kertjében kis gyermekhullára akadtak az arra járó emberek. A kis testet a szalmakazal alól kaparták elő a kutyák, amelyek marcangolták a hullát. A nyomban megindult vizsgálat kiderítette, hogy a gyermeket a plébános cselédje szülte s úgy fajtotta meg, hogy bűnét leplezze. A csendőrség elfogta a gyilkos anyát és bevitték Nagyváradra, a rabkórházba.

— **Elfogatói parancs egy ügynök ellen.** A büntetőtörvényszék vizsgálóbírója ma elfogató parancsot adott ki Goldschmidt Ervin huszonhét éves ügynök ellen, aki özvegy Sipos Endréné magánzónától (lakik Nagymező-utca 37. sz.) 378 koronát kic-salt és azután megszökött. A rendőrség keresi a család ügynököt, aki különben nagyon intelligens, művelt ember és négy-öt nyelvet is beszél.

— **Körözött bűnösök.** A fővárosi rendőrség több bűnöst nyomoz. Fischer Lajost magánokirathamisítás végett keresik. Fischer, aki 32 éves, nős, kereskedő, a Budapesti kereskedelmi takarékpénztárnál egy 1000 koronás váltót számitoltatott le, melyre Moskó Pintér nevével ráhamisította, azután megszökött.

— **Krieger S.** Zsigmond 39 éves, nős, szabósegéd sikkasztott. A Bélyeg István szabómester által neki prolongálás céljából átadott 700 koronás váltót el-tulajdonította, a maga céljaira fordította és megszökött. — **Balog Márton** 39 éves, nős kereskedő és ennek öcsese, Balog M. Miksa váltóhamisítá-sokat követtek el. Egy 6000 koronás váltóra Heber Adolf, egy 548 koronás váltóra SchwaBAD Viktor, egy ugyancsak 548 koronás váltóra Steikó Adolf aláírását ráhamisították és megszöktek. — **Berger Simon** háziszolga Ó-utca 24. II. emelet 18. számú lakásában Wertheim-zárral csukott faszekrényét a nála albérlésben lakó Tropper Manó 32 éves szobafestő tegnap feltörte és onnan 260 korona értékű ékszereket ellopva, megszökött. Valamennyit körözik.

— **A tánczosnó tolvaja.** A milánói rendőrség át-iratham értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy ott egy Prey József nevű, állítólag magyar szállé-tésű színházos, aki a brüsszeli Alcazar-színház impresszáriójának mondotta magát, ellopta Wal-pola Zarina tánczosnó ékszereit. A tolvaj impress-zárió elvitt két gyöngygyűrűt 130.000 líra értékben, egy rubinyakéket 3 nagy briliánsal 10.000 líra értékben, két platina karperecset rubinokkal és briliánsokkal 11.000 líra értékben, egy briliáns kar-perecset 10.000 líra értékben, egy platina breloque-ot gyöngyökkel és briliánsokkal, egy platina gyűrűt nagy briliánsal, két arany fülbevalót gyöngyökkel, egy gyöngygyűrűt, egy aranytáskát smaraggal és briliánsal, a Credit Lyonnais különféle chequeit tartalmazó könyvecskét és kisebb értékű tárgyakat 40.000 líra értékben.

— **Öngyilkosság a vonaton.** Ma reggel a Fiuméba érkező déli vasút vonatán St-Péter és Fiume között egy fiatal ember egy másodosztályú fülkében halán-tékon lötte magát. A durranásra utatársai segítségére siettek, de remélve látták, hogy a fiatal ember nyom-ban szörnyet halt. Az öngyilkos kiletét eddig még nem sikerült megállapítani.

— **Házilpar kiállítás.** Bácsbodrog vármegye Tulipánszövetsége Fernbach Károly elnöklésével Zom-borban házilpar kiállítást rendez május hónapban. Kiállításra kerülnek faipari termékek, melyeknek kés-zítése a népnek akár állandó, akár téli keresetfor-rást adnak.

— **Halálozások.** Kovács Leó nyugalmazott hon-védezeres 76 éves korában ma Szatmárt meghalt. A szabadságharcban mint honvédtiszt szolgált, az-után Olaszország főlzabadosításáért küzdött Garibaldi csapatjában. A 67-es kiegyezés után belépett a hon-védséghez és 15 esztendő előtt történt nyugdíjaztatá-sakor a király a III. osztályu vaskorona-renddel tüntette ki. Nyugdíjaztatása óta a függetlenségi pártnak oszlopos tagja és lelkes harczosa volt. Az elhunyt honvédezeres a város törvényhatóságának életében nagy szerepet játszott.

Ma délután helyezték örök nyugalomra a kere-pesi-uti temetőben Novák Sándor ügyvédét, az ügyvédi kamarának pénztárosát. A gyászszertartá-son, mely a kerepesi-uti temető halottasházában folyt le, nagyszámu előkelő gyászoló közönség jelent meg. A budapesti ügyvédi kamara tagjai Szivák Imre el-nök vezetésével alatt jelentek meg, az ügyvédi kör kü-lönttségét pedig dr. Szohner Lajos ügyvéd vezette. A gyászszertartás után dr. Szivák Imre, az ügyvédi kamara elnöke mondott megható bucsubeszédet a megboldogult felett, méltatva érdemeit. Kiemelte, hogy Novák volt a kamara legrégebb és legbuzgóbb tisztviselője, aki mindig lelkiismeretes gondossággal töltötte be tiszttségét. A nyitott sírnál az ügyvédi kör nevében Bossányi Iván bucsuztatta el Novák Sán-dort fögyeletes szavakkal.

Eszenyi Eszenyi Sándor kir. albiró, a nagy-várad kir. ítélőtábla tanácsjegyzője 36 éves korában elhunyt Nagyváradon.

Özvegy Kaveggia Adolfiné leánya Gizella meghalt Léván.

Németh János magánzó 92 éves korában Bu-dapesten elhunyt. A megboldogultban Mosdósy Imre fővárosi tanfelügyelő és Mosdósy László fővárosi ke-reskedő apóskát gyászolják.

Gömöri Istvánné szül. zilahi Kiss Ágnes meg-halt Szegeden.

Bauer Ferencz máv. nyug. állomásfőnök 76. évében elhunyt Budapesten.

Németh Ignác pénzügyminiszteri tisztviselő, a 70-es években a Pálffy-irodalmi társaság egyik tehetséges tagja, ma 66 éves korában meghalt. Teme-tése pénteken délután lesz a Szalag-utca 18. számú gyászházban.

x **Zászlók,** czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban fel-szerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Idegesség, ideggyengeség** (neurasthenia, hys-teria) képezi a modern kor legáltalánosabb beteg-ségét, melynek minden tünete (fejfájás, fejnóma, szédülés, hágyadtság, álmatlanság, szív- és gyomor-tünetek, bélrenyhesség, görcsök, nyomott kedélyállapot, munkakedvhiány, gyengeségi állapot stb.) sike-res gyógykezelést talál dr. Hönig Izsó, elektrothe-rapiai intézetében (Károly-körút 24.). A kezelés ké-nyelmes és teljesen fájdalomtalan.

Szerelem és anyaság.

— A modern feminista törekvésekről. —

Van egy kisdud csapat, amely nálunk feminista elnevezés alatt tömörült. Egyetemi katedra, választói jog, képviselői mandátum és egyéb hangzatos jelszó van a lobogójára írva. A külföldről be-behoz apostolokat, mint primadonnákat, akik aztán a leve-gőbe röpiük eszméiket. S asszonyaink legtöbbször-tudná, vajjon mi a helyes, mi a nem helyes? A femi-nisták megjelentek a parlamentben s még előbb be-hozták Nelly Rousselt is, hogy hirdesse nálunk iz az ő tanait, amely nem egyéb, mint a természetben, a nő hivatásán való erőszakot. Mi ezéljuk van a femi-nistáknak ennek az eszmének a hirdetésével nálunk, ebben az agyongyötört országban.

Ugy találják, hogy sokan vagyunk? Ugy talál-ják, hogy nem eléggé pusztít bennünket már eddig is a nyomoruság, a tuberkulózis, az éhtífusz? Ugy találják, hogy nem eléggé divatos még az egyke? Vagy talán reklámot akarnak csinálni valamely fi-zetnek, hogy bizonyos eszközök kelendőbbek legye-nek? Vagy nem elég még az asszonyoknak a száma, akiket a magzatgyilkosság korán sírba dönt? Nem elég még a klinikák, a kórházak? Nem elég még a jajszó, a fájdalomordítás? Nem elég még a szülésháztalok a vonaglás azért, csupán azért, mert az asszonyok nem akarnak gyermeket, nem akarnak anyák lenni és ezáltal mindenféle gyil-kos betegséget szereznek maguknak?

— És nem eléggé vannak megtömve a szanató-

riumok hiszterikus férfiakkal és nőkkel, akiknek ideg-rendszerét fokozatosan örli meg, teszi tönkre az, hogy öntudatos és józanoknak kell lenniük akkor is, mi-kor a természet törvénye szerint mindennek, csak okosnak nem szabad lenni.

Az asszonyiságot az anyaság szankcionálja. Épp úgy, mint ahogy a termőfának is nem az a czélja, hogy csak virágozzék, de az is, hogy gyümölcsöt ér-leljen.

Az ember származását, a szerelemnek termő megnyilatkozását ma nem merik pirulás nélkül em-líteni. Helytelenül. A tény, mely a földön a leg-szebbet, a legnemesebbet: az embert produkálja, ha nem is arra való, hogy társalgási témául szolgáljon, mindenesetre szent és szép, semmiesetre sem arcz-pirító dolog. Az asszony, a feleség, az anya tiszte-letreméltó.

Azt kérdezem én most, mi fog hát minket meg-különböztetni azoktól a szerencsétlenektől, akik késő este tévelyegnek az utcákon — akik fölött olyan nagy megvetéssel néznek el — ha mi magunk fog-juk kizárni öntudatán, szándékosan annak a lehe-tőségét, hogy anyák — és így különbek — lehessünk. Mije lesz az ilyen asszony az urának? Az ilyen asszonyoknak lesz okuk pirulni.

Aztán meg, ha elfogadják az asszonyok ezt a ta-nítást, hogyan is vélik hát a feministák az emberi-ség fenmaradását? Mert hisz akármilyen lassan — lassan, kivész az emberiség még akkor is, ha min-den kettőből lesz egy. Mi lesz akkor, ha minden kettőből sem lesz egy.

Felemelem a szavamat a feminizmusnak ilyen irányra ellen. Tiltakozom az anyaság nevében, amely-nek ez a profanizálása. Jobb lenne, ha a feministák nem a magzatgyilkosságot védenék és hirdetnék, ha-nem a nőket tanítanák, hogy a szöszék körül intelli-gens nőtábor csoportosuljon. Egy intelligens tábor, amelynek jelszava: egy intelligens generáció neve-lése.

Mert ne felejtsek el, hogy nálunk ilyesmíról nem lehet beszélni. Ne felejtsek el, hogy a nagy nő-sereg, akiknek jogokat akarnak, nem is tudna a jo-gokkal élni, még csak meg sem tudná bíráltni, hogy minek neki a jog?

Mi még abban a korban élünk, hogy a nőtanító-nőt megverik és — fájdalom — nálunk még megtör-ténik az is, hogy tizenkét esztendeig maradjon köz-zes tanító nélkül. Ó, nálunk még sok-sok ember van, aki írni-olvasni sem tud.

Ugy tetszik hát nekem, hogy a feminizmus mai irányu törekvése sok tekintetben olyasmi, mint mikor süketnek hegedülnek, vakot visznek szép tá-jékra. Vagy a tetőzetet ácsolják, mikor még az alap nincs kiásva és a czífrázatot faragják, de a téglá nincs összehordva.

Nem egyetemi katedra, nem választói jog, nem a magzatgyilkosság reklamározása, de gyermeknevelés kell. És az anyákat inkább arra tanítani, hogy tudjanak jó anyák lenni.

Haraszthyé Szederkényi Anikó.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Boite á Fursy.** Néhány hét előtt megjelent hirdetőszlopainkon a Párisban oly népszerű Grün plakátja s vele egy darab színes Páris, az éjjeli, a monmartre-i, telepedett a fantáziánkba. Jött a Fursy vidám kompániája és mi — ha nem is nagyszámmal — de annál hevesebben sietünk a Royal-terembe párisi szót hallani. Mert párizsul, izig párizsul csendül ennek a társaságnak minden szava, villan minden ötlete, csattan minden elméssége. Már az övékké sem az igazi, a legfiústósebb kabaret-ek közül való, azokból, ahol sáros lábball, szivarral in-dul pódiumra a közönségből egy nyájas copain; ez már stílizált kabaret, ha a czéltől nem is annyira el-távolodott, mint nálunk e néven burjánzó. A tradi-cziók közül megtartotta a tónus közvetlenségét és azt a jellemző elmésséget, hogy a poéták maguk adják elő jól — rosszul — sőt annál jobb, ha rossz-zul — a nőtaikat. A Fursy bódéjában ugyan na-gyobb részt jól is színészkednek az előadók és frakkot és diszmellényeket viselnek, a nők többszörösen és pazarul öltöznek és a consommation nem egy, hanem

tíz franc-t kóstál. Mert a közönsége is a hét óra után okvetlenül frakkos Párisból kerül ki Fursynek, aki maga is csak stilizálja a kócosat, tulajdonképpen ismert és irodalmi fórumokon „bevett” poéta. Hát hozzáuk is elhozták a jókedvüket ezek az elmés urak és kedves hölgyek, ha mintegy poentirozottan nem is a legszellemesebb, hanem a leghatásosabb jókedvüket — és elhozták fesztelenségüket is, minden illemnek bájos megficskázását, amit ha véletlenül magyar nyelven tapasztalnak azok az ifjú lányok, akik francziát tanulni jöttek a mai hangversenyre, hát bizonyosan megtanulnak — francziául, de igazán. Hallottunk operettet, revüt — persze a helyi vonatkozások kissé hatástalanul hangzottak el ez utóbbiban — és dalokat, melyeket Lily Malza, Jean Loury — igen szellemes profil — és Eva Lissay kisasszonyok, továbbá Fursy, Mevisto, Casa és Rivers urak adtak elő. A legjobb előadó köztük Mevisto Ainé, akinek szellemes hangsúlyai élénk visszhangra találtak nálunk is. Fursynek a „patron”-nak előadása is csupa józú, közvetlen humor, a régi fajtából. A közönség hevült a szerelmi poenteken és honorálta még a Falliést, Marokkót és Briandt megénekítő politikai strófákat is. Hiszen francziául mondták őket.

(B-s.)

(*) **Református hangverseny.** A fővárosban építendő második református templom javára ma sikerült monstre-hangversenyt rendeztek az új akció hívei. Ebből az alkalomból nagy és fényes publikum gyűlt egybe a Vigadó nagytermében, hogy anyagilag segítse a terv megvalósítását. A hangversenyen közreműködtek Mannheim Gyula, Flattné Gizella, Erdős Richárd, Némethi Ferencz fiatal hegedűművész, Madari Gyula tanár, Krausz Gusztáv, Krausz Ervin és a budai dalárda Stolanovics Jenő karmester vezénylete alatt. A műsorból különösen ki kell emelnünk Buttykai Ákóst, Csilla Terézt, Szabolcska Mihályt, Várdi Arankát és Illikét, mint akiket művészi előadásukért valóságos elhalmozott tapsaival a közönség.

(*) **Fráter Lóránd Fiumében.** Gróf Nájkó Fiume Kormányzója illusztris külföldi vendégek gyönyörködtetésére meghívta Fráter Lóránd honvédszázadosát. A kitűnő dalénekes kifogyhatatlan műsorának legjobb számait válogatja össze, hogy az előkelő társaság előtt bemutassa a magyar zene gyöngyeit. Fráter Lóránd — mint már megirtuk — e hó 25-én este a Royal-teremben hangversenyez Márkus Lilyvel, az európai hírű bálós zongoraművésznővel.

(*) **Hírek a Magyar Színházról.** A császár katonái, Földes Imre drámája, mult heti jubileuma óta sem esőkkenő vonzóerőt gyakorol a főváros közönségére. Ezen a héten pénteken és vasárnap estére van kiírva, mindenkor a bemutató-előadás szereposztásában. Szombaton Capus viglétékát, a Két iskolát, vasárnap délután Bernstein darabját, a Kerülő utat adják. Közben a személyzet majdnem teljesen elkészült már a jövő hét péntekjén színrekerülő két újdonság betanulásával, amelyek közül az egyik A rab, ifj. Hegedűs Sándor 3 felvonásos drámája, a másik a Leánynéző, Verő György 1 felvonásos tréfiája lesz.

(*) **Országos színész-est.** Nagy készülődések folynak a márczius 28-án, a Vigadó összes termében tartandó országos nagy színész-estélyre. A rendezőség elhatározta, hogy az estélyből meghívott közönség előtt nagy, jelmezes főpróbát tart. A főpróba napja még nincs meghatározva. Aki meghívóra számot tart, jelentkezék az estély rendezőbizottságának titkárnál, Roboz Eleknel (Baros-tér 9. I. Színészegyesületi iroda). Jegyek az estélyre — darabja tíz koronáért — már kaphatók a Bárd Testvérek fizleteiben, a Newyork-kávéházban, a Színészegyesület irodájában és a Soproni-féle dohánytözsében.

(*) **Mary Ann a Népszínház-Vigoperában.** A Népszínház-Vigopera igazgatósága Zangvillától, a kitűnő angol írótól megszerezte a jogot, hogy Mary Ann című regényét, operett-librettónak feldolgozhassa. Az újdonság a jövő színházi év első felében kerül színre.

(*) **A Varázskeringő utolsó előadása.** Pálmay Ilkát, a Király-Színház kitűnő vendégét, akinek eddigi fellépései a Varázskeringőnek állandóan zsufolt házakat biztosítottak, régebbi szerződéses kötelezettségei a jövő hét végén elszólítják Budapestre. A Király-Színház igazgatósága, amely nem akarja a Varázskeringő előadásait a kitűnő vendég nélkül folytatni, a jövő hét végén abban a helyzetben lesz, hogy bemutathatja hosszú idő óta nagy gonddal előkészített operett-újdonságát, a Dollárkirálynőt. A Varázskeringő ezek után tehát még nyolc-szor fog színrekerülni, minden esti előadásban Pálmay Ilka asszonyval Franzi szerepében.

(*) **Sámson Miskolcson.** Bernsteinnak a Vígsházban adott nagysikerű drámája Miskolcson is meghódította a közönséget. Anne Mary szerepe Vécsey Ilonában talált kitűnő interpretálóra. Vécsey Ilonát már a pesti közönség is előnyösen ismeri, aki most legutóbbi szerepében nagy fejlődésnek, intelligenciának és megértésnek adta tanujelét. A nagy sikerből kivették részüket még Szohner Olga és Palágyi is.

(*) **Gabriliwitsch Ossip** egyetlen hangversenyét e hó 16-án, hétfőn tartja a Royal-teremben. Jegyek kizárólag Méry Bélánál kaphatók.

(*) **A tavaszi tárlat.** A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatára szánt műveknek a felvétele szakadatlanul tart a városligeti Múcsarnokban, egészen holnap, pénteken estélig hat óráig. A határidő-jelentése után senkitől nem fogadnak már el műveket. A tavaszi tárlat tartama alatt rendezi a Képzőművészeti Társulat tagjai számára nyereleménysorsjátékát. Sorsolás ezuttal majd ötvenezer korona jut, amelyet a nyerők már a tavaszi kiállításon és az 1908/09. évi téli kiállításon értékesíthetnek.

(*) **A Thália vidéken.** A budapesti Thália-Társaság e hó 15. és 16-án Csáktornyán Ibsen „Nórá”-ját és Hebbel Mária „Magdolna” című darabját fogják bemutatni. A csáktornyai társadalom előrejegyzett jegyek által biztosította az eredményt.

(*) **Hangversenyek.** Major J. Gyula április elsején tartandó hangversenye iránt már is élénk érdeklődés mutatkozik; a művész nagyszámu tisztelői és barátai meg akarják ragadni az alkalmat, hogy művésze iránt való tiszteletüknek kifejezést adjanak, sőt ily módon eltértsék attól a tervétől, hogy — a temesvári városi zeneiskola igazgatóságát végleg elvállalva — Budapestre az ősszel elköltözzék. A hangverseny érdekességét növeli Schiffer Adolf és Kemény Rezső zeneakadémiai tanárok és Várkonyi Flóris operaénekes közreműködése. Jegyek Méry Bélánál kaphatók. Itt megemlítjük, hogy Major még itteni hangversenye előtt Berlinben és Drezdában mutatta be műveit magas színvonalu kamarazene-hangversenyeken.

Friedman Ignác zongoraművész második hangversenyét ma, márczius 13-án a Royal-teremben tartja. Jegyek a Harmónia zeneműkereskedésben, valamint az esti pénztárnál kaphatók.

Az új szimfónikus zenekar negyedik hangversenye folyó hó 30-án este lesz a Liszt Ferenc-téri zenepalotában. A műsoron szerepel két klasszikus mű és Bach második Brandenburgi versenye magánhegedűre, fuvolára, oboára, trombitára és vonós zenekarra, azután Haydn D-dur szimfóniája (op. 10.). Ezenfelül előadásra kerül Liszt „A végzet dala” vegyes énekarra és zenekarra. Az összes számokat Popper Dávid vezényli. Jegyek a „Harmonia”-ban kaphatók.

Böjti mulatságok.

** **Táncestély.** A Magyar Kivitel és Csomagszállítási Részvénytársaság tisztviselői táncestélyüket e hó 14-én tartják meg az Egyesült Lipótvárosi Polgári Kör összes helyiségeiben. A hangverseny változatos programja, melynek keretében dr. Szalay József, az „Üstökös” főszerkesztőjének kabaret-előadása, Dános Árpád, a Népszínház-Vigopera tagja, Hieklisch Richárd, a Nemzeti Zenede tanára, hártaművész, Kocsis János, a magy. kir. Opera tárogatóművésze, Somló Géza hegedűművész, Mezei Ilonka szubrette, Márkus Angéla operaénekesnő, Lukács Margitka és Herczeg Juczika kisasszonyok közreműködése már maga is biztosítja a sikert. A hangverseny pont kilencz órakor kezdődik.

** **A kispesti egyetemi hallgatók** márczius 21-én a Herceg-féle Ujvigadóban szegény gyermekek felruházására hangversenyyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendeznek.

FŐVÁROS.

(*) **A tanácsból.** A tanács mai ülésében elhatározta, hogy a londoni nemzetközi rajzkiállításon a fővárosi elemi iskolák rajzaival résztvesz. — A Róza-féle alapítványi ösztöndíjat Fabinyi Tivadar-nak adományozta. — A fehérsas-téri elemi iskola tornatermét az I. ker. 48-as és függetlenségi párt márczius 15-iki ünnepélyére átengedte. — A városligeti tó egy részének betonrozására az építési engedélyt a Budapesti Korcsolyázó Egyesületnek megadta. — A középítési bizottság előterjesztésére a tanács elrendelte, hogy a forgalmasabb és beépített utvonalakon a kerületi előjáróságok a közútszást ne engedjék meg. — A kultuszminisztérium a VIII. kerületi, Üllői-uton kétemeletes belgyógyászati klinikai épület emelésére, továbbá a m. kir. dohánygyövedéki igazgatóságnak az I. ker., Budafoki-uton dohánygyárépítésre építési engedélyt adott.

(*) **A közlekedésügyi bizottság ülése.** A közlekedésügyi bizottság márczius 17-én, kedden délután ülést tart a Központi Városháza középítési termében. Az ülést délután 4 órakor tartják.

(*) **Fővárosi fürdőkre felügyelő bizottság.** A székesfővárosi közgyűlés elhatározta, hogy állandó fürdő-bizottságot alakít. Ennek a bizottságnak az elnöke mindenkor a pénzügyi bizottság elnöki tisztét ellátó alpolgármester, esetleg pedig az ügyosztályt vezető tanácsos. A bizottságot minden három évben újonnan kell megalakítani. A bizottság előkészítő és véleményező hatáskörrel bír és felöleli a székesfőváros összes fürdő-politikai kérdéseit; továbbá: az ezekre vonatkozó szabályzatok, rendelkezések, szabályrendeletek megvitatását; a fürdők felépítésének, kezelésének és vezetésének a felügyeletét és ellenőrzését stb. Ezzel az eddigi összes fürdőügyi bizottságok, valamint az építendő fürdők terv-pályázatának az elbírálására megalakított zsűri, megszűnik. Ez a bizottság már legközelebb megkezdi a rendszeres működését.

(*) **Jóváhagyás.** A belügyminiszter a budapesti kerületi betegsegélyző pénztári orvosok segélyalapjának és az általános munkásbetegsegélyző pénztári orvosi segélyalapjának egyesülése által keletkezett: pénztári orvosok segély- és nyugdíjpotló alapjának alapszabályait jóváhagyta.

(*) **A sírhelyek ára.** A temető igazgatóságai és a köztemetőkre felügyelő-bizottság javaslatot tettek a tanácsnak, hogy a sírhelyek árát emeljék fel. A tanács a javaslatot nem fogadta el és így a régi árak maradnak érvényben.

EGYESÜLETEK.

(—) **Felolvasások a geológia köréből.** A Magyar Földrajzi Társaság ma este Havas Rezső elnökletével felolvasó-ülést tartott, amelyen Molnár Vincze tanár földrajz-geológiai domborműveiről tartott leíró előadást. Ezek a domborművek megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek tanárnak és tanulóknak egyaránt. Utána Réthly Antal bemutatta az 1904. évi nemzetközi földrendésügyi évkönyveket, amelyek a Hágában tartott első földrendési kongresszuson kerültek szétszétadásra. Az előadás végén vetített képekkel bemutatták a szemcizitást feltűntető térképek, tabellák, valamint az április 4-iki balkáni rengés okozta földrendések és homokkráterek. Az előadást tetszéssel kísérték.

(—) **A Lipótvárosi Kaszinó felolvasó-estélye.** Dr. Marczali Henrik, a tudományegyetem nyilvános rendes tanára, az ismert történetiről, márczius 15-én, vasárnap este fél 9 órakor „A társadalmi fejlődés történeti alapjai” címen felolvasást tart a Lipótvárosi Kaszinóban. A felolvasás után társaslakoma lesz, melyre a Kaszinó tagjai közül már is sokan jelentkeztek.

(—) **Az Uránia Egyesület közgyűlése.** Az Uránia Magyar Tudományos Egyesület márczius hó 21-én, szombaton délután 5 órakor tartja meg az Uránia Színház első emeleti télikertjében rendes közgyűlést.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorbetegségek és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az erőntelt gyomorral 3-5 óra alatt tel. Jelen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér.

(—) Miben áll a szabadgondolkodás? Ilyen cizmen érdekes vita-estét tartott a Szabadgondolkodás Magyarországi Egyesülete. A vitát Turnovszky Sándor titkár nyitotta meg, ki hatásos beszédben fejtette ki, hogy milyen sok ellentétes vélemény van nálunk elterjedve arról, hogy kik a szabadgondolkodók. A legtöbben hazafiátlanoknak tartják őket, pedig éppen ők szolgálják — szerinte — leginkább a nemzeti kultúra érdekeit. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után felszólalt Goldberg Jakab is.

(—) Alakuló nagygyűlés. A „Magyar Hölgykorszor” e hó 15-én délután 5 órakor tartja végleges megalakulása nagygyűlését a vármegyeháza nagytermében.

SPORT.

() Bajnoki football-mérkőzések. A múlt vasárnap mérkőzések szenzációs eredményei után a bajnokság sorsa nyílt kérdéssé vált. Érthető érdeklődéssel tekint tehát a közönség a további bajnoki küzdelmek elé, melyeket a tréningformában folyton fejlődő csapatok mindinkább egyenlő chanceal vesznek fel. Kétségkívül kemény mérkőzés lesz a MAC-BAK e vasárnapi mérkőzése is, amit a BAK mérkőzésenként fejlődő csapatának a BTC ellen elért eldöntetlen eredménye is sejtetni enged. A BAK szivós védelme mindenestre nehéz munkát fog adni a MAC briliáns formában levő csatársorának. A mérkőzés folyó hó 15-én kerül eldöntésre az Amerikai-uti pályán. A Fővárosi Torna Club és a Magyar Testgyakorlók Köre folyó hó 15-én (vasárnap) tartják bajnoki football-mérkőzéseiket a Soroksári-uti pályán. Dél előtt 9 órakor a III. csapatok, fél 11 órakor az ifjúsági, délután 2 órakor a II. csapat és fél 4 órakor az I. csapatok játszanak. Villamos közlekedés a pályáig (sertésvágó-hídi kocsikkal).

() Sportélet. A Sportélet. Őszi Kornél jeles szakírók közreműködésével szerkesztett löversenyügyi és lötenyészési szaklapja, tekintettel a szezon közeledtével felhalmozódó aktualitásokra, ezúttal hetenként kétszer — szerdán és szombaton — jelenik meg. Legújabb száma, amely a legérdekesebb aktualitásokkal szorgalmaz az olvasókat, ma került ki a nyomdából és minden dohánytözsédben husz fillérért kapható.

() Testnevelési értekezlet. Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter márczius 16-ára testnevelési értekezletet hívott össze a katolikus kongrua-bizottság helyiségébe és az értekezlet elé a következő pontozatokat terjesztette:

1. Megfelel-e a középiskolai tornatanítás jelenlegi módja és rendszere az e részben tapasztalható jogos követelményeknek?
2. Szükséges-e a középiskoláknál a tornafelügyelet rendszerítése s ha igen, minő módon?
3. Milyen legyen a középiskolai tornatanárok képzése és képesítése?

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Tömeges bírói kinevezés. A bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló 1908. évi VI. törvény-cikk alapján eszközölt tömeges bírói előléptetéseket a hivatalos lap holnapi, pénteki számában teszik közzé. A királynak e hó 10-én kelt legfelsőbb elhatározása alapján 572 bíró és ügyész a VII. fizetési osztályba lép elő, 692 albiró és alügyész pedig törvényszéki bíróvá, járásbíróvá, illetve ügyészsze nevezett ki.

§ A Magyar Jogászegylet márczius 14-én, szombaton este hat órakor magánjogi vitaestét rendez. Az eszmecsere tárgyai: 1. A vétkesség fokozásának kihatása a kártérítés terjedelmére. Előadó: dr. Szladits Károly. 2. Mennyiben kötelezzen kártérítésre a joggal való visszaélés? Előadó: dr. Wittmann Ernő. 3. A jó erkölcsökbe ütköző szerződés tényállásának elhatárolása. Előadó: dr. Löw Lóránt.

§ Fayer László-pályadíj. A Magyar Jogászegylet 699 koronás Fayer László-pályadíjat tűz ki a következő kérdésre: „Rendszeresen és kritikailag kifejtendő, miképpen szabályozza anyagi és alaki büntetőjogunk a titok védelmét?” A pályamunkák legkésőbb 1908 szeptember 30-ig az egyleti titkárság címére (V., Szemere-utca 10. sz.) postán ajánlva küldendők.

§ Nessi Pál ügye. Dr. Nessi Pál évekkal ezelőtt egyik ügyfelétől, özvegy Wintergerst Józsefnőtől négy darab, összesen 10.000 korona értékű részvényt kért kölcsön azzal az ürüggyel, hogy a részvények letétbehelyezésével egy nagyobb pénzintézetnél igazgatósági tagnak fogja megválasztatni magát. Nessi később nem tudott elszámolni a részvényekkel s ezért a budapesti büntető törvényszék három hónapi fogságra ítélte el. Nessi megfelebbezte az ítéletet, de nem várta be a felsőbb bíróságok döntését, hanem még a múlt év nyarán kiszökött Ameri-

rikába. Időközben a kir. ítélőtábla is helybenhagyta az ítéletet, ma pedig a kir. Kuria foglalkozott ezzel az ürüggyel s a semmisségi panaszok elutasításával hozzájárult a kir. tábla ítéletéhez.

§ Megsemmisített verdíkt. Nagyon ráunt Gyura Trifunné giládi oláh asszony a férjére, aki iszákosságával és durvaságával nagyon megkeserítette az életét. Tavaly márczius 26-án rávette kedvesét, Gábor Trandafiré, hogy tegye el láb alól a megunt férjét s akkor egymásé lehetnek s beülhetnek a vagyona. Gábor beavatta titkába Matei Pétert, akinek az asszony négyszáz koronát ígért. A két czinkos még az este elbánt Gyurával. Mikor éjszaka részegen botorkált haza a korcsmából, megvárták mig lefekszik s azután megfojtották. A csendőrség elfogta a bánatos özvegyet, aki körömszakadtig tagadott. Már ugy volt, hogy kibocsátják a vizsgálati fogságból, amikor elpletykázta a dolgot rabasszonyoknak, akik azután besugták. A temesvári esküdtbíró Gábor Trandafiré gyilkosság büntetése miatt tizenöt évi, Matei Pétert és Gyura Trifunnét nyolcnyolc évi fegyházra ítélte. A Kuria negyedik büntető tanácsa ma dr. Vargha Ferencz helyettes koronagyűzős indítványára, mivel az esküdtekhez intézett kérdések rosszul voltak szövegezve, megsemmisítette az ítéletet s a temesvári esküdtbírágot új főtárgyalás megtartására utasította.

§ Áldetektív. Pásztor Károly háziszolga a múlt év nyarán későn este együtt sétálgatott szeretőjével a Városliget lombos fáin között. Egyszerre csak elébe állott a szerelmes párnak egy magas fiatal ember s rávált Pásztorra:

— Hogy mernek maguk itt a tilos helyen járni! Jöjjenek velem a rendőrszobába. Én detektív vagyok!

Pásztor Károly szeretőjével együtt elindult a detektívvel az őrszoba felé. Alig tettek azonban néhány lépést, a detektív értésére adta Pásztor, hogy őt korona ellenében hajlandó ez egyszer eltekinteni a bekíséréstől. Ennek a nyilatkozatnak hallatára, melynek Hacker Artur hírlapíró is fültanuja volt, Pásztor gyanusnak tűnt fel a „detektív” s most már ő követelte, hogy állítsa elő őket. A legközelebbi rendőrszem Hacker felhívására igazolásra szólította fel a detektívet, akiről kiderült, hogy nem detektív, hanem bronzműves s Leszkay Ödönnek hívják. A budapesti büntető törvényszék ma szarolás kísérlete címén négy hónapi fogságra ítélte az áldetektívet.

§ Pénzhamisítók. A pozsonyi törvényszék ma tárgyalta Dencsházi József és Nadrai József pénzhamisítók bünpörét. A pénzhamisítás tettsége nem bizonyult rájuk, de pénzhamisítás kísérletének vétsége miatt egyenként 3—3 havi fogságra ítélték őket.

§ Pórujjárt család. Berlinből jelentik: Január hónapban két fiatalember Magyarországon csalást eszelt ki a német birodalmi bank ellen. Egyikük, Szatmári Alajos tegnap állt itt okirathamisítás és csalás büntetése miatt a törvényszék előtt. A huszonegy éves vádlott abban az időben, amikor Berlinben élt, megismerkedett egy Blachi nevű könyvelővel és ekkor egy furfangos tervet eszeltek ki együttesen. Blachi a Splendid-szállodában, ahol mint könyvelő volt alkalmazva, egy a német birodalmi bankra szóló 15.000 koronára kiállított csekk bírsókába jutott, melyen az összeg két czeruzával ki volt törölve. A könyvelő ügyesen eltávolította a törlést és miatt ő az utcán várta, Szatmári bement a bankba, hogy a csekket beváltsa. A bank hivatalnokai észrevette a csalási szándékot, mire Szatmárit letartóztatták és a törvényszék elé állították, mely kilencz havi fogságra ítélte. Blachi nyomtalanul eltűnt.

Várandós állapotban

Évő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Tosti gyengesség és bágyadság, hakinozza őket, úgy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kielőgítő hatással jár. Új erőt és új életkedvet kölcsönöz a SCOTT, mintha varázslat lenne. De még több örömet okoz a szülőknek, ha a csesemő megszületik, mert egészséges színében és erős formáiban a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett

Az Emulsió várandós anyáknál a SCOTT-féle módszer véglegjé — a halászt — körük figyelembe venni.

SCOTT-féle Emulsió

a gyermeket is táplálta s erősítette, szóval mindkettőre a legkellősebb hatást gyakorolta. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill. Kapható minden gyógyszerárban.

KÖZGAZDASÁG.

Ormódy Vilmos Jubileuma.

— Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság ötven esztendeje. —

Budapest, márczius 12.

Ötven esztendeje lesz holnap annak, hogy a magyar gazdasági élet egyik büszkesége, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság első kötvényét kiállította. Fél százados multra tekint vissza ez az intézet, melynek ünnepe eltér a sablonos jubileumoktól s valódi ünneppé válik, melyben résztvesz a pénzüvilág és a társadalom egyaránt.

Alapítása, működésének kezdete egybeesik történelmünk egy szomorú korszakával. Zsibbadt, álmos korszak volt ez, a politikai elnyomás alatt megroppant a nemzet akaratereje, gazdasági föllendülésnek, új vállalatok létesítésének nem kedvezett ez az idő. Ami vállalkozás akadt, ott is osztrák tőke, idegen befolyás érvényesült, mely nemcsak érzéketlen volt a nemzet törekvéseivel szemben, hanem éppen ellenkezőjét cselekedte: gátat vetett gazdasági fejlődésünknek. A rabságban görnyedő országnak alig volt a nemzet tőkeerejét visszatükröző bankja, iparvállalata s a biztosítási ügyet — melynek czélszerűségét, sőt nélkülözhetetlenségét elméleti és gyakorlati közgazdák már akkor fölismerték — néhány osztrák társaság képviselte.

Ebben az időben egy szerény anyagi eszközökkel induló biztosító intézet megalkotására gyűltek egybe legjobbjaink. Azok, akik ötven esztendővel ezelőtt nem a dividendára éhes tőkésék ösztönétől hajva adták össze pénzeiket, hanem az altruizmustól a nemzet gazdasági előrehaladásától áthatott alkotásvággyal álltak az Első Magyar Általános Biztosító Társaság bölcsőjénél, talán maguk sem hitték, hogy ebből a gazdasági fórumon felénk bekopogtató kis társaságból ki fog sariáni az a hatalmas intézet, melynek dunaparti palotájában milliányi összeg gyűl egybe mindazoktól, akik ötven esztendőn keresztül bizalommal fordultak feléje. És az az évforduló, amelyre holnap virradunk, nemcsak ennek a társaságnak az ünnepe, hanem a magyar kulturáé is. Ha most, ünnepi hangulatban egy kis statisztikát csinálnánk, mennyit áldozott a társaság jótékonykorsági és kulturacélokra, ha összeszámítanánk, hány intézményt istápolt a társaság ötven esztendő alatt és cselekszi ezt ma is, egyre jobban, egyre szélesebb körre kiterjedve, mintha nemcsak az üzleti vezetést, hanem az is épp olyan gondja lenne, hol és merrefelé szorulnak még a társadalmi intézmények támogatásra, ennél többet, ennél jobbat nem mondhatnánk a társaságról, mint jötevőről.

Szándékosan hagyjuk utoljára azt a másik jubileumot, amelynek szintén holnap van a napja. Amilyen szerény, zajtalan volt ötven esztendő alatt Ormódy Vilmos főrendiházi tag munkája, talán el is hátrítaná magától azt az ünneplést, amelyben holnap része lesz. Ha nem esnék egybe az a ritkaságszámú jubileum, melyen öt holnap köszöntik, a társaságéval, annak a társaságnak a jubileumával, melynek ötven esztendőn át nemcsak a lelke, hanem a szíve is volt, mert az ő intenczióit dicséri mindaz, amit az intézet cselekedett, talán visszahuzódna az ünnepléstől.

A tisztelet, a szeretet, az igazi érdem ünneplésének őszinte megnyilatkozása holnap feléje fordul. Ötven esztendővel ezelőtt, mint tisztviselő kezdte pályáját az intézetnél, látta a kicsiny magból, szerény kezdetből fejlődő intézetet és látja ma a hatalmas, milliókat forgató társaságot, amely nemcsak idehaza, hanem a külföldön is becsületet szerzett közgazdaságunknak. S ez az ötven esztendő nemcsak munkában, hanem a lakotásokban telt el. Kiváló tudásu, széles látókörű, nagyképeségű egyéniséget ünnepel holnap a pénzüvilág s a társadalom egyaránt. Holnap, amikor az ötvenedik évforduló napján, ki tudja hány ezredik kötvényt állítják ki a dunaparti palotában, egy soha sem szűnő tevékenységű férfi büszkén tekinthet vissza mindarra, amit ötven éven keresztül cselekedett.

Abban az ünneplésben, mely holnap végbe megy, őt illeti a legnagyobb rész, aki az intézet élén áll. Vezesse azt sokáig! — ez a kívánság kél visszhangra holnap bizonyára az egész ország-

ban. Őszintén kívánjuk ezt ma, az ünnep előestéjén magunk is s e jókívánságokkal kezdje meg — az ötvenegyedik esztendő.

* * *

Ezt a holnapi ünnepet méltatni jobban nem lehet, mintha közreadjuk — bár bő kivonatban — az ünneplő intézet jubiláns vezérigazgatójának, Ormódy Vilmosnak azokat a sorait, amelyeket ez alkalomból a társaság félszázados jubileumára készült emlékkönyvbe írt:

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság 1908. márczius havának 13-ikán üzleti működése ötvenedik esztendejét fejezi be. Alapítói — nagyrészt oly férfiak, kiknek dicsőséges nevét Magyarország történetének lapjairól ismerni fogja a késő utókor is — már 1857. július havának 15-ik napján elhatározták a társaság megalakítását. De míg az ige testté lön, közel nyolcz hónap telt el a kezdet politikai nehézségeinek leküzdésében és elhárításában. Az a nap, melyen a magyar biztosító társaság, azóta sohasem szünetelő, sohasem lankadó s mind máig sohasem hanyatló, hanem egyre nagyobb és nagyobb arányokat öltő közhasznú működését megkezdette: 1858. márczius 13-ika volt.

Fél század mult el azóta. Ötvenszer jött meg és tünt el a nevezetes napnak évfordulója. De egyszer sem jött meg úgy, hogy ne eredménydus munkákra engedett volna visszatekintést s egyszer sem mult el úgy, hogy ne fokozta volna a társasághoz fűzött reményeket s mindazok nemes becsvágyát, kik minden tehetségükkel, összes szellemi és erkölcsi képességeikkel, életük egész munkájával a biztosítási ügy magyar zászlajához állottak. Fél száz év óta folytonos fejlődésben van a társaság, s amint nőttön nő üzlete és halmozódik anyagi ereje, mind magasabb és nagyobb színtű czélok lát maga előtt. Oly eredményeket ért el, melyek előbb még a reményteljes önbizalomnak is elérhetetleneknek tüntek fel — s miután ezeket elérte, újból s újból még nagyobb feladatokat tűz maga elé, hogy egyre fokozódó erélyvel azokat megoldja. Fejlődése nemcsak külterjes, nem pusztán szaporodás és gyarapodás, hanem benső szerves folyamat: a társaság élő erőinek szünetlen természetes növekedése.

A haza legjobbjaitól nemzeti rendeltetéssel alapítva, a magyarság zömének hazafias pártfogásától felkarolva látott a Társaság ötven év előtt az üzleti munkának. Minél többet, minél nagyobb sikerrel végzett e munkából, ez annál inkább sokasodott, annál üzletesebbé, szakosítottabbá vált, — de a Társaság üzleti tevékenységének mai, eddig elért legmagasabb fokán nem kevésbé magyar vállalat, mint volt eredetileg fogva. Sőt félszázados hatalmas fejlődése kiterjedt nemzeti jellegére is, melyet működése első évtizedében az idegen hatalom gáncsolt és fenyegetett s mely a magyar államiság fejlődése után ama nehéz lidércnyomástól megszabadult. A minden nagyobb arányú biztosítási üzlettel szükségképp együttjáró nemzetközi összeköttetések, melyekben a Társaságnak évtizedek óta egyre bővebb része van, nem hogy nem érintik a magyar jellegét, hanem épp ellenkezőleg, annak világszerte kivívott elismerését s méltánylását jelentik. A magyar társaságot ma már a nagy nemzetek legkitünőbb biztosító intézetei magukkal egyenrangú társul tisztelik s üzletbarátságát nemcsak szívesen fogadják, hanem keresik is. Az elhanyagolás, meg nem értés, sőt kicsinylés, melyben a magyarság a haza határain túl, fájdalom, még elég gyakran s mindig méltatlanul részesül, a biztosítási ügyre való vonatkozásban a magyar társaság sikerei nyomán eltűnt. Arra a becsülésre, melyet a Társaság a magyar névnek a haza határain túl mindenfelé szerzett, minden jó hazafi büszke lehet.

De nemcsak részvényesei, vezetői és munkásai közszellemében, nemcsak nevében, nyelvében és közgazdasági végső céljaiban fejlődik ki a Társaság magyar volta, hanem biztosítási üzletpolitikájában is. Főfeladatátul működése megkezdése óta mindenha a biztosítási eszmének Magyarországon való terjesztését, a honi biztosítási üzlet minél belteresebb művelését ismerte. S a Társaság nagygyá fejlődése közben éppen nem sodródott el eredeti irányától, hanem inkább mind jobban és jobban magyarországi üzletre összpontosította növekvő erejét. Működése kezdő éveiben s évtizedeiben, valameddig hazánk népének

minden rétegét a biztosítás feltétlen szükségességéről még nem győzhette meg, hogy kellő nagyságu üzletet teremtsen, külföldön, különösen Osztrák birodalomban kiterjedtebb biztosítás-szerző tevékenységet volt kénytelen folytatni, mint folytat ma, mikor már, ötven évi munkája eredményeképp, a biztosítás szükségérzete a haza minden zugát áthatotta. Míg tehát a Társaság régebben kisebb közvetlen biztosítási üzletét a haza határain túl is messze terjedő, nagyobb területen szerezte, addig ma sokkal nagyobb közvetlen üzlete majdnem egészen a haza határain belül gyökerezik. Ez elegendő bizonyosság arra, hogy a Társaság teljes öntudatossággal törekszik megfelelni kitűzött nemzeti feladatának s hogy e feladatnak annál nagyobb erőt szentelhet, minél inkább lépést tart fejlődésével a nemzet közgazdasági haladása és felvilágosodása.

Vagyonának gyarapodása, üzletének felvirágzása érdekében a magyar társaság mindig csak előkelő intézetekhez méltó fegyverekkel élt. Eleven üzleti szellem, odaadó buzgalom, ernyedetlen munka s oly puritán takarékoság volt gazdagodásának eszköze, mely takarékoság sohasem ment biztosított felei, tisztviselői, vagy egyéb derék munkásai rovására. A biztosítási szerződésekből folyó minden kötelezettségeinek mindenkor a legnagyobb tisztességgel s kötelezettségét felülmúló gyorsasággal és előzenyességgel felel meg. Ötven év alatt folyton szaporodó, ma már igen nagyszámu tisztviselőinek éltük fogytáig s hátrahagyott családjaiknak oly anyagi létbiztonságot ad, melynél fogva a társaság tisztikara Magyarországon a legrendezettebb hivatalnokai testületek egyike. Sok ezernyi helyi ügynökét a Társaság mindig az egyes vidékek tisztelőre méltó, népszerű és tekintélyes embereiből válogatja s buzgóságukat rendes ügynöki jövedelmeiken felül különleges előnyökkel is jutalmazza; elaggott munkaképtelen ügynökök vagy ilyenek szűkölködő családtagjainak segélyezésére pedig külön jótékony alapot alkotott.

Minden közügy, mely a biztosítással vonatkozásban van, így többek között különösen a tüzoltói intézmény, az elmúlt félszázadon át a Társaság állandó és bőkezű támogatásában részesült. De ezenfelül tisztán hazafias, közhasznú és jótékony czélokra is, működésének egész folyamán szakadatlanul oly rendkívüli áldozatokat hozott a Társaság, melyek tanúságot tesznek arról, hogy erélyesen előretörtető üzleti szellemét a legmagasabb etikai felfogással párosítja.

E Társaság, félszázados működésének határmegyéjéről a lefolyt ötven évre azzal az öntudattal tekinthet vissza, hogy nem csupán önmagának, nem csupán azoknak vált hasznára, kik dolgaiban tükörrükkel vagy munkájukkal érdekelve vannak, hanem, hogy a szó legtágabb és legszebb értelmében közhasznú volt.

Betöltötte a nemzeti hivatást, melyre a dicső alapítók szánták. Előkelő helyet hódított a magyar üzleti szellem részére, a magyarnak azelőtt idegen biztosítási téren. A biztosítás ügyét Magyarországon fellendítette s intézésében a legnagyobb szerepet a magyar tőke és magyar munka részére foglalta le. Temérdek vagyont és értéket mentvén meg kárpótlásaival a végpusztulástól s üzleti életrelvalósággal és szigorú takarékosággal e hazában igen tekintélyes új vagyont is teremtve: a nemzeti közgazdaságnak áldásos konzerváló és produktív tényezőjévé lett. A magasabb nemzetgazdasági szemponton kívül figyelemreméltó a Társaság fölvirágozása az állami kincstár érdekszempontjából is, miután mint egyenes adózó, mint tisztviselői adójának fizetője s mint üzletei, könyveit s okmányait után bőséges bélyegilletékek lerovója, ötven éven át igen számottevő összegekkel növelte a kincstár bevételeit.

* * *

A holnapi jubiláris ünnepre vonatkozólag, Ormódy Vilmos személye iránt megnyilatkozó tisztelet és nagybecsülés — hír szerint — többek közt oly formában nyilatkozik meg, hogy a társaság kormányzótestülete a tanácssterem számára megfestette Benczurral arcképét, Stroblal pedig a szobrárt készítette el. A társaság érdekeltjeinek pedig egy remekművü plaquette-et készítettek bronzból. A jubileum alkalmából az osztrák és magyar biztosító társaságok igazgatói

holnap Budapesten ünnepi ülést tartanak, amelyből kifolyólag üdvözölni fogják Ormódy Vilmost. Azt talán felesleges is elmondani, hogy a társaság kormányzótestülete, tisztviselői, a rokontársaságok igazgatói küldöttségileg üdvözlik majd a jubiláns. Még csak arról akarunk megemlékezni, hogy az Első Magyar Általános Biztosító Társaság igazgatósága igazán meleg érzésről és nagy szeretetről tanuskodó emlékekkel kedveskedik Ormódynak, amennyiben áldott emlékü nevének, Ormódy Amáliennek arcképét is megfestették az arcképével együtt Benczur által és e két rendkívül sikerült képpel fejezik ki szeretetüket a ritka jubiláns iránt, akit holnap nemcsak a hozzá közelállók, hanem a társadalom minden rétege ünnepelni fog.

* * *

Az 1907-iki, ötvenedik üzletév eredménye — jelenti az igazgatóság a közgyűlésnek — a legkedvezőbb, melyet a társaság fennállása óta elérnie sikerült. A díjbevétel, a biztosított értékállomány s a tiszta nyereség egyaránt, ez évben volt a legnagyobb. A tüzbiztosítási üzlet, a díjbevétel jelentékeny emelkedése mellett, igen tekintélyes nyereséget hozott. A jégbiztosítási üzletágban a számos és helyenként nagy jégverések némi veszteséget okoztak. Ugyisint csekély veszteséggel járt a társaságnál szerény méretekre szorított szállítmánybiztosítási üzlet is. Mindazonáltal e jelentéktelen veszteségek nem rontják meg az elemi biztosítási főüzletágnak szép sikerét. A betörés elleni biztosítást a szokott óvatossággal folytatta a társaság. Ezen üzletág eredménye a mérlegre alig gyakorol befolyást, miután működésük ezen üzletágra tíz év előtt történt kiterjesztése óta, az összes nyereséget a díjtaralék emelésére fordította, mely ennek folytán most már az évi díjnak majdnem két és félszeresét érte el.

A Társaság tőkeit az elmúlt évben is a legnagyobb körültekintéssel helyezte el az igazgatóság s azok kamatjövédelme emelkedett.

Kiváló volt az életbiztosítási üzletnek lefolyása is. Ezt az üzletágot egy évtized óta minden alkalommal külön is megjelölte az igazgatóság mint a Társaság folytonos fejlődésére irányzott munka legtermékenyebbnek ígérkező területét. Az eredmények már eddig is évről-évre jobban és jobban tanúsítják, hogy a fokozott tevékenység, melyet ezen üzletág művelésére fordítottak, következetesen megtermi gyümölcsét. A legteljesebb igazolása ennek éppen az 1907-iki üzletév, melyben minden eddigi évi eredményt tulszárnyalva, 80 millió koronát meghaladó új szerzeményt mutathat ki az igazgatóság. Figyelemre méltó nemzetgazdasági jelentőséget ad e sikernek az a tény, hogy az új életbiztosítások túlnyomó részét Magyarországon szereztek s így a honi köztakarékoságra és közjóllétre is üdvös hatást gyakorolt a társaság. Az életbiztosítási állomány 32 millió koronára rugó tekintélyes összeggel gyarapodott. Életbiztosítási évi díjbevétel 19 millió koronára, életbiztosítási díjtaralék pedig több mint 111 millió koronára emelkedett.

A pénzülcznak mult évi közismert kedvezőtlen helyzete folytán az árfolyamhanyatlás árfolyamkülönbözeti tartalék nagy részét, a társaság birtokában lévő értékek legnagyobb benső szilárdasága daczára, igénybe vette. Hogy a jövőre zárszámláit az árfolyam-hullámszának még ily hatásától is megóvja az igazgatóság, elhatározta, hogy értékpapirjait jövendő mérlegeiben sem fogja az 1907. évi december 31-iki árfolyamnál magasabban értékelni. Árfolyamkülönbözeti tartalékot pedig oly formán kívánja jövőre szaporítani, hogy minden kisorsolt értékpapir után az árfolyam és a pari-érték közt mutatkozó különbözetet e tartalék javára könyvezzé s ezenfelül, az évenkénti üzleteredményhez képest, bizonyos hozzájárulási összegeket fog a közgyűlésnek e tartalék növelésére javaslatba hozni. Ezuttal évek hosszú során át szigorú takarékosággal gyűjtött bőséges tartalékait, eléggé jelentékeny alapszabályszerű gyarapodáson felül, nem kívánja növelni az igazgatóság. A Társaság ezekben egyelőre oly sokszoros szilárdasággal van megalapozva, hogy külön összegekkel való növelés helyett, a kitűnő évi eredményt teljesen félszázados évfordulójának emlékezetessé tételére használhatja fel.

Első sorban a részvényeseket illetvén meg az elért eredmény, javasolja az igazgatóság a holnapi közgyűlésnek, hogy e nevezetes évforduló alkalmából a rendes évi osztalékon, 500 koronán felül, minden

egy egész részvény után még 250 korona kivételes jubileumi osztalékban is részesüljenek.

Kéri továbbá az igazgatóság, hogy ugyancsak a féléves szolgálati megünneplésük, emeltessenek közgyűlési határozattal a következő javaslatok:

1. A társasági tisztviselők és szolgálók külön jutalmazására 150.000 korona összeg bocsáttassék az igazgatóság rendelkezésére. Ezenkívül minden társasági tisztviselőnek, ki a féléves szolgálati megünneplés napján a Társaság szolgálatában áll, huszonötévi betöltött vagy azon túl terjedő szolgálat után, nyugdíjazása esetén tényleges szolgálati éveivel nyugdíja kiszámításának alapjául még 5 év hozzá számíttassék, amennyiben az illető a huszonötéves évforduló alkalmával hasonló kedvezményben még nem részesült volna. Hogy pedig a féléves szolgálati öröme a társaság jótéteményeit nyugdíjaira is kiterjessze, a nyugdíjakra rótt adó és bélyegilleték máttól fogva a társaság által fizetessék oly módon, a mint tényleges szolgálatban álló tisztviselőinek adóját s ennek bélyegilletékét már eddig is fizeti.

2. A társaság érdemes ügynökeire vonatkozólag vétessék tudomásul, hogy azokat 1907. évi új biztosítási üzletszerzemények után, amennyiben ezek megelőző évi szerzeményeiket túlhaladták, a rendes jutalékokon kívül megfelelő jubileumi jutalmakban részesítessék.

3. A gazdaközönségnek a magyar társaság iránt kezdettől fogva tanúsított pártoló bizalmáról megemlékezve, a magyarországi gazdasági gyermekek részére felsőbb gazdasági iskolázatásuk előmozdítása céljából évenként 4000 korona összeg engedélyeztessék.

4. A tüzoltók működésének tüzbiztosítási szempontból való fontosságát méltányolva, a budapesti tüzoltóságának egy automobil-gép beszerzésére 12.000 korona, a Magyar Országos Tüzoltó-Szövetségnek pedig kiosztandó jutalmakra 5000 korona összeg adassék.

5. A Budapesti Orvosi Kör országos segélyegyletének, tekintve az orvosi közreműködés életbiztosítási szempontból való fontosságát, 10.000 korona adomány fizetessék ki.

6. Elismerésül a szivességnek, melylyel a hazafias sajtó a magyar biztosítás közérdekű ügyét mindenkor figyelemben részesítette, a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének segélyezésére 5000 korona, a Budapesti Újságírók Egyesülete segítő-alapjának szintén 5000 korona, összesen tehát 10.000 korona adományoztassék.

7. Végül legnagyobb és örökös emlékéül a társaság mai örömnapijának s jeléül hálójának a haza egész társadalmára iránt, alkottassék meg a féléves közgyűlés határozatával egy 500.000 korona tőkeösszegű hazafias köz- és jótékony célú alap, az erre vonatkozólag előterjesztendő részletes alapítólevél szerint. Ezen tőkealap örök időkre lehetőségessé fogja tenni, hogy a társaság évenként eddig is szokásos, ezután is gyakorlatban tartandó adakozásain felül, kiváló közszéleket évenként még egy-egy jelentősebb külön adományval is előmozdithasson.

A féléves szolgálati megünneplésük céljából a javaslatok kapcsán félreérthetetlenül hangsúlyozza az igazgatóság, hogy az évi eredménynek illetően felhasználása csakis az ünnepi alkalommal megokolt kivétel s korántsem megtakarító és tartalékgyűjtő irányzatának megváltoztatása. A társaság leróvái hagyományaihoz és nagyságához illő ünnepi áldozatokat, a jövő évi eredményeinek hovatartozásában ismét a mérsékletnek azon elveit fogja mindenkor szem előtt tartani, melyekhez következetesen ragaszkodva, féléves sikereit elérté.

Jelenti továbbá az igazgatóság, hogy a holnapi ünnepélyes alkalomra gondoskodott róla, miszerint minden nevezetes esemény, mely együttesen az alapítás napjától a mai napig a társaság hiteles történetét alkotja, irodalmi formában pontosan feljegyzetessék s egy díszes kötetben kiadassék.

Bemutatja az igazgatóság ezek után az életbiztosítási osztály külön jelentését és zárszámláját s javasolja, hogy a két zárszámla végeredményeinek összesítéséből származó 4.102.018 korona 98 fillér nyereségből az alapszabályok 59., 60. és 63. §§-ai értelmében 50% 975.766 korona 08 fillér után az életbiztosítottak nyeresévrészeül 487.883 korona

04 fillér, 10% 4.102.018 korona 98 fillér után a külön tartalékokra 410.201 korona 89 fillér, 6% 4.102.018 korona 98 fillér után igazgatósági nyereség-osztalékra 246.121 korona 14 fillér, 3% 4.102.018 korona 98 fillér után a tisztviselői nyereség-osztalékra 123.060 korona 57 fillér, 2% 4.102.018 korona 98 fillér után a tisztviselői nyugdíjalapra 82.040 korona 38 fillér fordítassék és a fennmaradó 2.752.711 korona 96 fillérből minden egész részvény után 500 korona osztalék (1.500.000 korona) fizetessék ki. Az ezután még rendelkezésre álló 1.252.711 korona 96 fillérből pedig a társaság jubileumi alapjának kiegészítésére 200.000 korona, a társasági tisztviselők külön jutalmazására 150.000 korona, a nyugdíj-alap külön gyarapítására 100.000 korona, az Ormody Vilmos-alap kiegészítésére 15.373 korona 91 fillér, Budapest székesfőváros tüzoltóságának egy automobil-gép beszerzésére 12.000 korona, a Magyar Országos Tüzoltó-Szövetségnek jutalmazások kiosztására 5000 korona, a Budapesti Orvosi Kör országos segélyegyletének 10.000 korona, a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének segélyezésére 5000 korona, a Budapesti Újságírók Egyesülete segítő-alapjának 5000 korona, minden egész részvény után 250 korona jubileumi osztalékra 750.000 korona fordítassék s a külön tartalékokra 338 korona 05 fillér vitessék át.

A nők és a tőzsde. Ez a két egymástól rendszerint igen távol álló fogalom a napokban annak ötletében említődött együtt, hogy egy nő azzal a kérelemmel járult a tőzsdetanács elé, vennék fel a tőzsdetagozók sorába. Feministák, szociológusok azután elmélkedhettek a női nem térhódításáról és a társadalom berendezkedéseinek jövő alakulásáról, a poezis felé hajló, érzékeny lelkűek pedig arról, mi lesz a nőiességből, ha a lármás, tülekedő, az oldalakat sem kimélő tömeg közé belesodród az élet az gyenge nő, a harsogó börczenorok közé belevegyl egy csöngő asszonyi hang. Az egész furcsa tagfelvételi kérelem arra zsugorodott össze, hogy egy elhalt érdemes tőzsdetagoz neje kérte a felvételt mindössze azért, hogy férje üzleteit lebonyolítsa és folytassa, de ő maga nem is akart feljárni a tőzsdetembe s csak alkalmazottját küldte volna oda mint cég. De hát a tőzsdetanács tegnap véget vetett mindenféle vélekedésnek és nézetnek, amennyiben hidegen-ridegen elutasította a kérelmet, elvi okokból, arra támaszkodva, hogy a tőzsde szabályzatai értelmében csakis férfiak tülekedhetnek és győzhetnek a tőzsdén. Ebben pedig, még ha nem is állana fenn ez az antifeminista szabály, egyébként is igaza van a tanácsnak, mert kár volna megnyitni ezt az új kaput néhány ambiciózus hölgy esetleges vágyainak egyszerűen azért, mert amugy is nagyon sok a férfi arra a kevés üzletre. Lehet, hogy a feministák majd nem nyugosznak meg ebben a rideg határozatban s küldöttséggel járulnak a tőzsde elé, hogy így jogaikat itt is érvényesítésre vite, küzdöként állhassanak az adok-veszek birodalmának sikos parkettjére.

Gazdasági tudósítók. A földmivelésügyi miniszter Krassó-Szörény vármegye teregovai járására Brumbea János kornyai lakost, Pozsony vármegye malaczkai járására Krishaber Sándor pozsonyszéleskúti lakost, Somogy vármegye szigetvári járására Szó Lajos hobboli lakost, Szilágy vármegye zsigózi járására Döry György náprádi lakost és Zólyom vármegye Zólyom városa területére Finka Oszkár zólyomi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Az Anglobank új igazgatója. Az Angol-Osztrák Bank budapesti fióktelepének új igazgatója, dr. Piáner Miksa, aki jelenleg még szabadságon van — amint értesülünk — e hó 15-én foglalja el új állását.

A parcellázó bank új birtoka. A Magyar Telepítő és Parcellázó Bank Részvénytársaság — értesülésünk szerint — megvette gróf Apponyi Sándornak Tolnamegyében, Varsád községben fekvő 2200 holdas uradalmát 1.100.000 koronáért. A bank ezen birtok parcellázásával folytatni fogja a Tolna vármegyében a tengeliczi Zichy-puszta és Drasche-féle uradalomnak parcellázása által megindított gazdasági birtok-politikai akcióját.

A Gresham új igazgatósági tagja. A The Gresham életbiztosító-társaságnak londoni választmányára, a magyarországi igazgató-tanács egyhangú hozzájárulásával, dr. Gerenday György kincstári jogügyi főtanácsost a magyarországi igazgató-tanácsba beválasztotta.

Fizetéseketelenségek. Zsupmann Lipót ékszerész (Marokkói-utca) fizetéseketelenségekkel. Zsupmann csak néhány év előtt nyitott üzletet egy régi jóhírű ékszerkereskedő által bérben birt helyiségben, aki visszavonult az üzlettől. Zsupmann kevés tőkével kezdte meg s a múlt év végén be is szüntette fizetéseit. Akkor 50 százalékra kiegyezett a hitelezőkkel, de úgy látszik, nem tudott megfelelni az egyezségi feltételeknek s most újra kénytelen volt megszüntetni fizetéseit. Mintegy 100.000 koronával tartozik leginkább bécsi és külföldi üzletembereknek. — A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket közli: Schwarz E. cipőkereskedő Lugos; — Riesenberger József kereskedő Ungvár; — Leder és Stankó cipőkereskedő Fiume.

Kalandos bankalapítási terv. Szerdai számunkban azt a hírt közöltük vidéki értesüléseink kapcsán, hogy Achim L. András új bank alapítására törekszik, mely bizonyos kalandos színezettel bír. Közleményünk során megemlítettük, hogy az alapítók értekezletén dr. P. Ábrahám Dezső országgyűlési képviselő is résztvett. Nevezett ma annak konstatálására kér fel bennünket, hogy sem Achim L. András, sem mással semmiféle bankalapítási kísérletben részt nem vesz, még kevésbé alapít bankot politikai célzattal.

A Standard biztosító igazgatósági tagja. A Standard életbiztosító társaság az elhunyt dr. Mandel Pál helyébe Széll Ignác, nyug. államtitkár, v. b. t. tanácsost nevezte ki a budapesti igazgató-tanács tagjává.

A Leszámloló Bank közgyűlése. A Magyar Leszámloló és Pénzváltó Bank ma tartotta meg Beck Miksa elnökle alatt harmincznyolczadik rendes évi közgyűlést, melyre összesen 36 részvényes 16.029 darab részvényt tett le. A bank az ismert kedvezőtlen körülmények mellett is az előző esztendővel mintegy egy azonos nyereséget ért el s így a megelőző évvel egyenlően 7 százalék, azaz részvényenként 28 korona osztalékot fizet. Az igazgatóság jelentéséből kiemeljük, hogy az egyes üzletágak közül a váltóleszámlolási üzlet az egész éven át tartott kedvező kamatkonjunktura folytán a múlt évi nyereséget jelentősen meghaladó jövedelmet hozott. A leszámlolt váltók összege elérte a 279 millió koronát. Az értékpapir- és értékbizományi üzlet forgalma az év nagy részében tartott üzlettelenség folytán lényegesen csökkent. A jutalékszám a tavalyi esztendőhöz képest 12 millió koronával növekedett és az év végén a 96 milliót meghaladta. Az elmúlt év folyamán a Lipót-köruton, közvetlenül a nyugoti pályaudvarra szemben, új fiókosztály nyílt meg, miáltal a banknak ez idő szerint Budapesten 5 és a vidéken 4 fiókosztálya működik. A jelzálogosztály a fix kamatozású papírok nehéz elhelyezhetése folytán csak 2.270.000 korona összegű új kölcsönt bonyolított le, a jelzálogkölcsönök ez idő szerinti összege 32.443.604 K 06 fillér. Az áruosztály üzletmenete a lefolyt évben is igen kedvező volt, az árubizományi üzlet forgalma s az itt elért nyereség emelkedett, hasonlóképpen növekedett a kamatlábvizonyok kedvező hatása folytán az előlegűlet jövedelme is. A Forgalmi Bank Részvénytársaság és a Nyilvános Raktár Részvénytársaság Fiumében jó eredménnyel működtek. A Budapesti Marhavásártéri Vásárpénztár Részvénytársaságnak a fővárossal kötött szerződése lejárt s így a társaság felszámol. A fővárosi közraktárak raktárállománya az egész éven át, de különösen a második félévben igen nagy volt s az év szokatlanul magas állományával záródik. A közgyűlés a jelentés tudomásulvétele s a mérleg megállapítása után a felmentvényeket megadta és az igazgatóság indítványa szerint a 3.444.528 korona 84 fillér tiszta nyereségből 2.800.000 koronát 7 százalékos osztalék fizetésére, 150.000 koronát a tartalékalap javadalmazására, 114.114 korona 11 fillért az igazgatóság alapszabályszerű jutalékára és 20.000 koronát a bank alkalmazottainak nyugdíjalapjára fordított és elhatározta a fennmaradó 360.414 korona 73 fillérnek új számlára leendő elővitelét. Ezek szerint a 38. számú részvénytulajdonos 28 koronával (7 százalék) lesz a mai naptól kezdve beváltható. Gál Károly részvényes meglepő szavakban mondott az igazgatóságnak köszönetet az intézet körültekintő vezetéséért, mire a közgyűlés véget ért.

A Dunagőzhajózási Társaság zárószámadása. Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság igazgatósága az igazgató-tanács mai ülésében előterjesztette a Társaság az 1907. évi zárószámadását, amely szerint a tiszta nyereség 3.062.322.64 korona (az 1906.

évből: 2.561.675.05 korona) és az 1906. évi nyereség-átvitel 633.310.93 korona (az 1905. évről 471.887.14 korona) hozzáadásával összesen 3.695.633.57 korona, tehát az 1906. évi összeredménnyel szemben 662.071.38 koronával több. Az igazgató-tanács elhatározta, hogy a cs. kir. államkincstárnak az egyezmény értelmében visszafizetendő 459.348.40 korona (az 1905. évből: 384.251.26 korona) beszolgáltatása mellett osztalékul (a megelőző évi 42. koronával = 2.016.000. koronával szemben) részvényenként 50 korona = 2.400.000. korona kifizetését és a 836.285.17 korona maradéknak az új számlára való átvitelét fogja a közgyűlésnek javasolni.

Kubelik — mint bányatulajdonos. A „Hircsarnok” a következőket jelenti:

„Kubelik Jan, a világhírű hegedűművész ez idő szerint Amerikában van hangversenykörúton, mely művészi utazásáért nyolcvanezer dollár tiszteletdíjat kap. Kubelik értesítette a Newyorkban székelő Magyar Amerikai Bankot, hogy Arrizonában rézbányát vásárolt, melynek vezetésére a bank elnökségét óhajtja megnyerni. Kubelik levelét kábelátvitelben közölték a banknak jelenleg Budapesten időző alelnökével, Boross Jenővel, aki intézkedett, hogy a művész kívánságát teljesítsék.

Mivel a jelentésnek a bányavásárlásra vonatkozó része kissé homályos s a Magyar Amerikai Bank esetleg oly színben tűnne fel, mintha a bányát finanszírozná, már pedig a banknál tudvalevő, hogy kizárólag a kivándorlók pénzének közvetítésével s az e körbe vágó ügyletekkel foglalkozik, nem pedig finanszírozásokkal, megkérdeztük a bank magyarországi képviselőjét, a Magyar Pénzügyi Központi Hitelbankja R. T.-ot, ebben az ügyben. E banknál, tehát illetékes helyen azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a Magyar Amerikai Bank és a Kubelik-féle bánya között üzleti tekintetben kapcsolat legfeljebb csak abban a formában létesülhet, hogy a pénzügyi részt a bankra bízzák, ami természetesen nem jelenti azt, mintha a bank részesedést vállalna e bányánál. Kubelik egyébként jelenleg is összeköttetésben áll a bankkal, amint hogy kint élő honfitársaink számosan keresik fel a bankot, pénzeik elhelyezése és egyéb banküzletek tekintetében.

Az erdélyi tagosítás előkészítése. Az erdélyi tagosítás rendezéséhez szükséges intézkedések előkészítése céljából ma délután Mezőssy Béla államtitkár elnöke alatt szaktanácskozás volt a földmívelésügyi miniszteriumban. Az értekezletet Mezőssy Béla államtitkár nyitotta meg. Az ankét elé megvitatták a földmívelésügyi és igazságügyi minisztereknek az erdélyi tagosítás hasznos volta és célszerű keresztülvitele kérdésében hozandó határozatokról, az állandó gazdasági szakbizottságról, a gazdasági szakbizottságról, továbbá a közlegelők átalakításáról, kicseréléséről, átszateléséről és felosztásáról szóló rendelettervezete került. Az értekezlet az elnöklő államtitkár indítványára mellőzte a rendelettervezet általános tárgyalását és a részletes tárgyalásnál az egyes szakaszokhoz módosítást ajánlottak: Zakariás János, Nagy György, Maniu Gyula, Horváth Sándor, gróf Bethlen István, Fenyvesi Soma és mások. Közel két óráig tartó tartalmas eszmecsere után Mezőssy Béla államtitkár bezárta a tanácskozást.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-Intézet. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonyalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. — — Kívánatra prospektus

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegzsabák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabos).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, huygasavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagserebajok. (Elhízáscukorba), vérszegénység.
Bőrbajok. Bőrvizketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás kopaszság).
Aranyeres csomók.

TÖZSDEK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonatözsde.

A valamivel hűvösebbre fordult időjárás a különben is szilárd hangulatot még inkább megerősítette és a határidőpiacon a helyi spekulációt újabb vételekre ösztönözte. Áprilisi és októberi buza 8 fillérrel, májusi tengeri 10 fillérrel emelkedett. A készáru piacon 11000 mázsa buza kelt el, melyért a vezető malomcsoport 5 fillérrel többet adott. A többi malom nem vett részt a vásárlásban. Rozs és tengeri 5 fillérrel drágult, egyéb gabonacmüekben nem volt forgalom.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki. 200 mm. 78 kg. 24.80 korona, 300 mm. 77 kg. 24.65 korona, 100 mm. 77 kg. 24.50 korona, 100 mm. 77 kg. 24.40 korona, 150 mm. 76.5 kg. 24.35 korona, 100 mm. 76 kg. 24.40 korona, 100 mm. 75.5 kg. 24.10 korona, 330 mm. 75 kg. 24.20 korona, 300 mm. 75 kg. 24.20 korona, 120 mm. 75 kg. 24.05 korona.

Pestvidéki. 100 mm. 77.5 kg. 24.10 korona, 200 mm. 77 kg. 24.30 korona, 100 mm. 77 kg. 24.10 korona, 100 mm. 75 kg. 23.80 korona.

Fejérmegyei. 150 mm. 77.5 kg. 24.30 korona, 510 mm. 75.5 kg. 24 korona, 700 mm. 75 kg. 23.90 korona.

D.-Bácska. 2600 mm. 77.8 kg. 24 korona.

Mezőhegyesi. 4600 mm. 76.8 kg. 24.60 korona.

Rozs. 100 mm. 21.10 korona, 100 mm. 21.16 korona kp.

Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacon kötött:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 12.04, 12.16, 12.07,
Buza 1908. októberre 9.87, 9.97, 9.93,
Rozs 1908. áprilisra 10.74, 10.81, 10.76,
Rozs 1908. októberre 8.71, 8.85, 8.75,
Zab 1908. áprilisra 7.90, 7.91.
Tengeri 1908. májusra 6.71, 6.76.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	12.12	12.12
októberi buza	9.93	9.94
áprilisi rozs	10.79	10.80
októberi rozs	8.78	8.79
áprilisi zab	7.90	7.91
májusi tengeri	6.78	6.79

Délután forgalom.

Délután az irány szilárd maradt:

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1908. áprilisra	—	—	—	—	12.12	12.13
Buza új októberi	—	—	—	—	9.95	9.96
Rozs 1908. áprilisra	—	—	—	—	10.78	10.79
Rozs új októberi	—	—	—	—	8.76	8.77
Zab 1908. áprilisra	—	—	—	—	7.90	7.91
Tengeri 1908. májusra	—	—	—	—	6.78	6.79

Budapesti gabonaforgalom.

1908. márczius 11-től márczius 11-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	1880	3497
Rozs	—	1010
Arpa	248	—
Zab	304	3013
Tengeri	7203	—
Liszt	—	15053
Korpa	600	3366

Értéktözsde.

Az értéktözsden nagyon csekély s lanyha hangulat uralkodott s így forgalom alig fejlődött ki. A külföldi tőzsdékről ma reggelre érkezett jelentések elég kielégítőek voltak. Ennek folytán barátságos hangulattal és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzésével nyílt meg ma az előtözsde. A forgalom folyamán különösen Magyar hitelben történt sürgős kínálatra lanyhult az irányzat és nevezetesen emez értékek árfolyama meglehetősen csökkent. A déli tőzsdén roppant csendes volt az irányzat, csak igen kevés üzletkötés jött létre, mi mellett az árfolyamok majdnem egyazon a színvonalon mozogtak.

Az Osztrák hitel 643 koronáról 642.50-re, a Magyar hitel 773.25-ről 771-re csökkent, azután 771.50 koronára javult. Államvasutban ma egyáltalán nem fordult elő üzletkötés.

Forgalomba került továbbá: Leszámitoló bank 488—487.25 koronán, Jelzálog 426.50—425.50—426.50 kor., Rima 540.75—540.25 kor., Városi villamos vasút 274.25 kor., Közutti 562—561.50 kor., Magyar korona-járadék 94.20—94.15 koronán, Hazai bank 282.50—280 kor., Salgó 572—575—573 kor., Ujlaki téglagyár 300 kor., Orosz járadék 91 koronán.

Előtözsde.

Előtözsde gyengült.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 643.50—642.75, Magyar hitelrészvény 774.—771.—. Déli vasút 148.75, Magyar leszámitoló bank 488.—487.50, Jelzálogbank 427.—425.50, Közutti vaspálya 562.—, Hazai bank 282.50—282.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde nyugodt.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 642.50—643.—, Magyar hitelrészvény 771.—772.75, Déli vasút 149.—, Rimamurányi vasút 541.50—541.—, Magyar leszámitoló bank 487.—487.50, Jelzálogbank 425.25—427.—, Közutti vaspálya 561.—562.—, Városi villamos vasút 274.25—474.50, Hazai bank 280.—281.—, 5/0-os orosz kölcsön 91.10, 4/0-os földterhermentesítési kötvény 95.—95.30, Salgótarjáni köszénbánya r.-t. 570.—581.—.
Prémium-üglet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8—10.— K, 1908. márczius hó végére 20—22 K.

Utőtözsde.

Az utőtözsde irányzata jobb bécsi jegyzésekre mérsékelt forgalom mellett némileg javult. Köttek: Osztrák hitelrészvény 643.25—642.75, Magyar hitelrészvény 771.75—772.50 4/0-os magyar koronajáradék 94.—, Rimamurányi vasút 540.—540.60, Államvasút 672.50—673.—, Hazai bank 281.50, Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 642.75, Magyar hitelrészvény 772.—, Rimamurányi vasút 540.60, Államvasút 773.—, Hazai bank 281.50.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, márczius 12. (Az Egyetértés távirata.)
Míg a budapesti piacon ismét javult valamivel az irányzat, addig az itteni tőzsdén fölötte nyugodt a hangulat, vásárlási kedv egyáltalán nem mutatkozik és az üzlettelenség már nem is lehetne nagyobb. Buza ára nem változott, rozs pedig még valamivel olcsóbban is kapható lett volna. Tengeri és zab ára észrevehetőleg nem változott. Lisztben a forgalom egészen megakadt, a konzum szigorúan tartózkodik a vásárlástól és jöllehet a malomok bajlandók lettek volna az árakat 30 fillérrel mérsékelni, ámbár e hét elején ismét drágultak a nyerstermények, vásárlási kedv még sem jelentkezett.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.55—13.— korona, mosoni 11.70—12.05 korona, tótfelvidéki 11.70—12.20 kor., délvasuti 11.65—11.95 korona, marchfeldi 11.65—12.05.

Uj-rozs: tótfelvidéki 11.—11.25 korona, csepeli 11.—11.20 kor., pestmegyei 11.05—11.20, korona különféle magyar 10.95—11.15 kor., osztrák 10.85—11.15 korona.

Arpa: morvaországi 8.80—9.20 kor., marchfeldi —.— kor., bécsvidéki 8.—8.70 kor., tótfelvidéki 7.—9.15 kor., csepeli 7.25—7.70, győri —.— kor., déli vasuti —.— kor., tiszavidéki 6.50—7.— korona.

Magyar tengeri: régi 7.25—7.45, új —.— kor., —.— korona, cinquantin 8.10—8.50, új —.— kor.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 8.25—8.50 korona, elsőrendű 8.50—8.75 kor., válogatott 8.75—9.— korona.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, márczius 12. A mai előtözsden még erősebben domborodott ki a kedvetlen irányzat, részben azért, mert a politikai helyzetet nem látják éppen rózsás színben, részben pedig azért, mert Roosevelt elnök elrendelte az amerikai tőzsdeszokványok megvizsgálását és biztosra veszik, hogy ez a külföldi piacokra kedvezőtlen hatást fog gyakorolni. Ezenfelül az alpesi bányarészvények gyöngülése nyomozástól hatott vissza az egész irányzatra. Ilyen körülmények között a forgalom meglehetősen minimális volt és a spekuláció több értékeinek árfolyama letöredezésnek indult. Az irányzat, mely az előtözsde zárlatáig kedvetlen volt, a déli tőzsde elején sem javult és a forgalom további folyamán folytatódott az árfolyamok hanyatlása annál is inkább, mert Berlinből is lanyha irányzatot jelentettek.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 643.—, Magyar hitel. 770.50, Länderbank —.—, Államvasút 672.50—.—, Elbvölgyi vasút —.—, Déli vasút 148.75—.—, Alpesi bányatársulat 658.25, Rimamurányi 539.75, Májusi járadék 98.—, Magyar koronájár. 94.25,

számítoló bank
—425.50—426.50
i villamos vasut
Magyar korona-
bank 282.50—
Ujlaki téglagyár

Orosz érték —, Török sorsjegy 187.75, Német
márka 117.62.

1 órákor jegyzetek:

Osztrák hitel 642.50, Magyar hitel 771.50
Länderbank 424.—, Unio-bank 557.50, Államvasut
672.50, Anglo-bank —, Bankverein —,
Déli vasut 148.75, Gőzhajó —, Alpesi bánya-
részvény 658.25, Májusi járadék 98.—, Magyar
koronajáradék 94.25, Török sorsjegy 188.—, Német
márka 117.62, Elbavölgyi vasut —, Rima-
murányi 539.50, Orosz járadék —, Keleti vas-
utak —, Skoda —, Magyar jelz. 426.50, Kár-
páti petroleum —.

Bécs, márczius 12. (Osztrák értékek zárúlat.)

4-2 százalékos papír-járadék 97.90, 4 százalékos
oszt. arany járadék 116.70, 1860-as sorsjegy
150.65, Osztrák hitelsorsjegy 453.—, Angol osz-
trák bankrészvény 304.50, Bécsi Bankverein
537.50, Osztrák-magyar bank 1718.—, Déli vasut
148.80, Dunagőzhajózási társaság 1040.—, Do-
hány részvény 409.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36,
Német bankváltók 117.63, Osztrák Lloyd 424.—,
4,2 százal. ezüst járadék 97.90 98.—, Osztrák
koronajáradék 97.90, 1864-es sorsjegy 260.—, Osz-
trák hitelintézeti részvény 642.75, Unio-Bank
557.—, Osztrák Länderbank 421.50, Osztrák-ma-
gyar államvasut 672.—, Elbavölgyi vasut 425.50,
Alpesi részvény 679.75, 20 frankos 19.11, Lon-
doni váltóár 240.72, Lipótkohó 474.—, Töröksors-
jegy 187.25, Szilárd.

Bécs, márczius 12. (Magyar értékek zárúlat.)

4 százalékos arany-járadék 112.10, Tiszai és szeg.
kölcs. sorsjegy 149.50, Magyar hitelbank részvény
772.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 487.—,
Rimamurányi 540.40, Magyar cukoripar —,
Adria hajózási részvénytársaság 424.—, Magyar ko-
ronajáradék 94.—, 4 százalékos magyar földiehem,
kötv. 94.50, Magyar nyer.-k. sorsjegy 191.—,
Kassa-Oderbergi vasut részvény 364.75, Magyar jel-
zálogbank 426.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, márczius 12. (Tőzsdejelentés.) A mai
tőzsde megnyitása kedvetlen volt és nem egységes.
Ezért sok papír első árfolyama nem is volt jegyez-
hető. A tegnapi newyorki tőzsde szilárd zárúlat

ugyan használt az amerikai értékeknek, az össz-
irányzatra azonban alig gyakorolt befolyást, miután
hogyancsak newyorki hírek, amelyek arról szóltak,
hogy Roosevelt elnök milly intézkedéseket tervez a
tőzsdei spekuláció ellen, lerontották a hatást. Ké-
sőbb az üzleti tevékenység teljesen pangott. A zár-
lat a magánkamatláb ujjabb emelkedése folytán
gyengébb volt. Jól voltak tartva amerikai és más
külföldi állampapírok, különösen japániai, míg a né-
met járadékok határozottan lanyhultak. A többi pia-
czon a változások jelentéktelenek voltak. Bánya-
részvények közül csak harpenic és Laura-kohó vol-
tak nagyobb kinalat tárgyai. Osztrák értékek általá-
ban elég jól voltak tartva. A készpénzpiac ipari ér-
tékei tulnyomórészt gyengék. Magánleszámitolási
kamatláb 4 1/2%, napi pénz 4%.

Zárúlatkor jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjára-
dék 99.50, 4 százalékos oszt. aranyjáradék 99.10,
oszt. arany részvény —, Déli vasut 26.75,
orosz bankjegyek 214.25, 4 százalékos új orosz köl-
csön —, Disconto Commandit 175.60, Dinamit-
truszt —, Harpeni 194.75, Unifikált török
járadék 95.20, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.80,
4 százalékos magyar aranyjáradék 97.60,
Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar
államvasut —, Bécsi váltóár 84.90, Olasz
járadék —, Alt. villamossági Edison 199.—,
Gelsenkircheni 184.—, Laurakohó 209.50 Üzletellen.

Frankfurt. (Zárúlat.) márczius 12. 4-2 százalékos
papírjáradék —, 4 százalékos oszt. arany-
járadék 99.70, 4 százalékos magyar aranyjáradék
94.20, Osztrák hitelintézeti részvény 292.25, Osztrák-
magyar államvasut 143.80, Északnyugati vasut
—, Bustlehradi vasut —, Londoni váltóár
20.45, Bécsi Bankverein 136.—, Villamos részvény
147.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.90, 4-2
százalékos ezüstjáradék 100.10, Osztrák koronajára-
dék 97.70, Magyar koronajáradék 94.10, Osztrák-
magyar bank 123.—, Déli vasut részvény 26.60
Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.25, Párisi
váltóár 812.66, Unio bankrészvény 139.90, Alpesi
bányarészvény — Nyugodt.

Hamburg. (Zárúlat.) márczius 12. 4-2 százalékos
ezüstjáradék 99.40, 1860. sorsjegy 152.50, Déli vasut
26.50, 4 százalékos Aranyjáradék 99.65, Osztrák

hitelrészvény 202.30, Osztrák-magyar államvasut
—, Olasz járadék 103.30, 4 százalékos Magyar
aranyjáradék 94.50 Nyugodt.

London, márczius 12. Angol consol 87 1/2.

Páris, márcz. 12. (Zárúlat.) 3 százalékos Francia
járadék 97.62, Osz. aranyjáradék 100.10, Magyar
aranyjáradék 94.70, 5 százalékos Bolgár kötelez-
vény 1896. évről 488.—, 4 százalékos Olasz jára-
dék 102.82, Déli vasut elsőbbségi kötv. 315.—
5 százalékos marokkói járadék 507.—, 4 százalé-
kos 1890. Román kölcsön 94.40, 4 százalékos
Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos
Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos
Orosz járadék 1906. 96.40, 5 száz. Orosz kincstári
utalvány 1904. 507.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.
446.—, 4 százalékos spanyol járadék 94.35, 4 száza-
lékos unifikált török jár. 96.37, Török sorsjegy
180.—, Török dohányrészvény 436.—, Osztrák föld-
hitelintézet —, Osztr. Länderbank 465.—, Ma-
gyar jelzálogbank —, Banque de Paris 14.56,
Banque Ottomane 719.—, Osztr. magyar állam-
vasut —, Déli vasut 156.—, Meridional vasut 645,
Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann
gépgyár —, Ric Tinto 15.37, Sucrierie d'Egypte
—, Tula —, Thomson Houston —, Urükányi
kőszén 147, Chartered 18.25, De Beers 295.50, East
Rand 78.25, Jagersfontein —, Transvaal Consols
—, Transvaal Land Company 43.50, Váltó Amster-
terdamra (rövid) 207.87, Váltó német piacokra
(rövid) 123.—, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó
Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz aranyváltó (rövid)
1/8, Váltó Svájcra (röv.) 1/8, Csek Londonra 251.85,
Magánkamatláb 2 3/8, Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vágómarhavásár.

Budapest, márczius 12. (Braun József és fia
jelentése az „Egyetértés“ részére.) Felhajtott:
2310 darab Vágómarha és pedig 1460 darab ma-
gyar és tarka ökör, 616 darab magyar és tarka
tehén, — darab bosnyák ökör, — darab bosnyák
tehén, 174 darab magyar és tarka bika, — darab
bosnyák bika, 28 darab magyar bivaly és —
darab bosnyák bivaly.

Szármadási hely szerint: 2310 magyar marha,
— darab bosnyák marha.

értés távirata.)
alt valamivel az
otte nyugodt a
em mutatkozik
metne nagyobb,
még valamivel
Tengeri és zab
szűben a forga-
szigoruan tar-
almok hajlan-
rel mérsékelni,
a nyerstermé-
thezett.
55—13.— ko-
rona, töffel-
11.65—11.95
1.25 korona,
11.05—11.20,
5 kor., osztrák
kor., march-
—8.70 kor.,
7.25—7.70,
kor.,
45, uj —
uj —
kor., közepes
0—8.75 kor.,
E
dén még erő-
nyzat, részben
látják éppen
kványok meg-
ez a külföldi
korolni. Ezen-
ngülése nyo-
nyzatra. Ilyen
ehetösen mini-
tékeinek árho-
tárat, mely az
éli tőzsde ele-
olyamán foly-
nál is inkább,
entettek.
itelr. 770.50,
72.50 —,
148.75 —,
rányi 539.75,
onajár. 94.25,

Table with columns: Buzza, Ujor, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include: Lisztvidéki, fehérmagyol, pesti vidéki, bányai, baccakal, Egyéb gabonaneműk, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri Repozo, Burgonya, Faj, Különlék arányok.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Államadosság közölése, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Különlék vállalatok.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Ujlaki téglá és mészégető, Danubius-hajógyár, Magyar banya fémipar, Kassa-Oderbergi vasut, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók.

A felhajtás körülbelül egyenlő volt a multheti-vel. A kereslet helyben, mérszárosok részéről javult, ennél fogva elsőrendű és jó közepes minőségűek könnyebben voltak eladhatók. Bikákat is jobban kerestek s némely esetben 1-2 koronával métermázsánként magasabb árakat jegyeztek.

Következő árak jegyeztettek métermázsánként élőszuliban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 72.- 76.- koronáig, kivételesen --- koronáig, középminőségű 64.- 70.- koronáig, silány minőségű 54.- 62.- K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 78.- 87. koronáig, kivételesen --- fill, középminőségű 68-76 koronáig, silány 54.- 66.- koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű --- kor.-ig, középminőségű 60.- 66.- kor.-ig, silány 48.- 58.- koronáig. Magyar tehén legjobb minőségű 48.- 70.- koronáig, kivételesen --- koronáig, közép minőségű --- koronáig, silányabb minőségű 48.- 70.- koronáig, kivételesen --- koronáig, közép minőségű 48.- 70.- koronáig, kivételesen --- koronáig, silányabb minőségű 48.- 70.- koronáig, kivételesen --- koronáig, közép minőségű --- koronáig, silányabb minőségű 36.- 48.- koronáig, silányabb minőségű --- koronáig. Kicsontozni való marha 40.- 46.- koronáig. Boszniai ökör legjobb minőségű --- koronáig, közép minőségű --- koronáig, silányabb minőségű --- koronáig. Növendékmarha --- koronáig, közép minőségű --- koronáig, silányabb minőségű --- koronáig. Mind 100 kilónként élőszuliban.

Bécsi szurómarhavásár.

Bécs, márczius 12. (Saját tudósítónk telefoni jelentése) A mai vásárra félhóztak: 4716 darab borjút, 2049 darab fiatal sertést, 2184 levágott sertést, 668 darab levágott juhot, --- darab élő juhot, 2392 darab bárányt.

Eladási árak kilogrammonként: Levágott borjú 80-94 fillér; elsőrendű 96 128 fillér; lelegeje 132-140 fillér; élő borjú --- fillér; hizott hussertés 108 116 fillér; hizott sertés --- fillér; levágott nehéz sertés I. rendű 108-120 fillér; II. rendű --- fillér; könnyű sertés 128 132 fillér; elsőrendű süldő 108 126 fillér; levágott juh 84-108 fillér; bárány 16-41 korona páronként.

Borjuvásár.

Budapest, márczius 12. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 277 darab élő borjút. Vásárra került 9 leölt borjú 9 rugott borjú. Az irányzat lanyha volt, s az árak 4 fill. olcsóbban záródtak. Fizettek: elsőrendű borjúkért 90-92 fillért, kivételesen 100 fillért, középminőségű élő borjúkért 80-88 fillért, leölt borjúkért 100 108 fillért, silány és rugott borjúkért 64-76 fillért kilogrammonként (levonás nélkül).

Bárányvásár.

Budapest, márcz. 12. (Hiv. tud.) A mai vásárra került 26 darab élő és 2324 darab leölt bárányt. Az irányzat élénk volt. Fizettek élő bárányokért 10-16 koronát páronként, leölt bárányokért 8-18 koronát páronként.

Heti lóvásár.

Budapest, márczius 12. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 216 darab I., 368 darab II. oszt. Összesen 584 darab lovat. Elkelt 380 darab ló. A főváros megvett 78 darab vágólovat 80-110 korona között váltakozó áron.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, márczius 12-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) --- fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) --- fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 126 126 fillér. Fiatal közép (páronként 251 320 kilogrammig terjedő sulyban) 126 126 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 126 126 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) --- fillérig.

Sertésállomány 1908. évi márczius 10. napján volt készlet 24249 drb., 1908 márczius hó 11-én felhajtott 543 darab, 1908 márczius 11. napján elszállított 276 darab, 1908 márczius 12. napjára maradt készletben 24507 drb. A hizott sertésállomány irányzata: élénk.

Sertéskonsumvásár.

Budapest márcz. 12. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 102 darab sertés, 24 darab süldő, --- darab malacz. Pótfelhajtás --- drb sertés, --- drb süldő, --- malacz. Mai napi felhajtás 1614 darab sertés, 1 darab süldő, --- darab malacz, összesen 1716 darab sertés, 25 darab süldő --- darab malacz. Eladatott 1227 darab sertés, 25 darab süldő, --- darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 489 drb sertés, --- darab süldő, --- drb malacz. Mai árak: Zsírsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsulyban 97 100 fillér, ételsulylevonással 120 --- fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 94-96 fillér, ételsulylevonással --- fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül --- 104 fillérig, ételsulylevonással 124-134 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig --- fillér, ételsulylevonással 126-136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig --- fillér, ételsulylevonással 124-136 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül, ---, könnyű 140 300 kgr-ig --- fillérig, ételsulylevonással --- fillérig. Belföldi süldő --- fillérig, horvát süldő 100-108 fillér. Malacz --- 90 fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élőszuliban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Márczius 12. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. Rosenzweig Adolf rózsaszegedi törvényszéki joggyakornokot a lipótszentmiklósi járásbíróshoz, jegyzővé, Kraicsovich Jenő miavai járásbíróshoz, díjnokot a dunaszerdahelyi és Bíró János hátszegi járásbíróshoz, díjnokot a püski járásbíróshoz végrehajtókká; a kaposvári törvényszék elnöke dr. Kaprinay Endre kaposvári lakos közjegyzőhelyettesét a kaposvári törvényszék mellé a német nyelvre tolmácssá; a pozsonyi pénzügyvizsgálóság Valentovich Gyula végzett gimnáziumi tanuló, pozsonyi lakost díjtalan vámgyakornok-jelöltté a pozsonyi fővámmivatalhoz; a budapesti főügyész Tass János budapesti törvényszéki címzetes fogházormestert az ottani törvényszéki fogházhoz fogházormesterré nevezte ki.

Névmagyarítások. A belügyminiszter kiskoru Jesovitz Rezső és Jesovitz Marcell budapesti lakosok Csermelyre és Ledner Jakab budapesti lakos családai nevének Pogányra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A pécsi ítélőtáblánál bírói, a királyhelmezi járásbírósnál végrehajtói, a szenteczei járásbírósnál telekkönyvvezetői, a nagybecskereki pénzügyvizsgálóság pénzügyi titkári állásra 2 hét; Pozsony szab. kir. város törvényhatóságánál polgármesteri, polgármester-helyettesi, főjegyzői három tanácsnoki, tiszti főjegyzői, közigyámi, főpénztárosi, gyámpénztárosi és adópénztárosi állásokra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRAS.

A meteorologiai központi intézet távirati felvétele 1908 márczius 12-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban változékony idő uralkodott és az utóbbi 24 óra alatt is csaknem országsejtele volt csapadék, de csak csekély mennyiségben. A hőmérséklet --- leginkább az ország keleti felén --- csökkent és gyenge éjjeli fagy szörványosan mindenfelé volt; a maximum: Fiumében 14 C° és a minimum: Tátrafüreden - 6 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony, hűvösebb idő várható sok helyütt csapadékkal.

Állomás	Legmagasabb hőmérséklet	A hőmérséklet csökkenése	Szele irány és ereje	Viharok	Csapadék mm	Hőmérséklet
Budapest	58.4	1.7	W	2	4	6
Jászvár	57.2	1.8	N	1	4	9
Kécskémény	57.6	0.0	N	1	2	8
Pozsony	58.1	4.2	W	2	0	8
Bécs	58.5	2.2	W	1	4	11
Budapest	58.9	4.0	NW	1	0	11
Bécs	58.8	1.9		1	0	10
Asztrich	55.0	8.2		3	8	11
Bécs	55.2	2.1		1	2	10
Bécs	55.2	8.4		4	1	12
Bécs	54.5	5.7		8	8	14
Bécs	54.5	2.2	SW	1	1	10
Bécs	51.5	1.8	SW	3	0	11
Bécs	58.3	1.8	S	0	0	ny
Bécs	58.3	8.1	W	4	4	ny
Bécs	58.1	2.2	WNW	4	4	ny
Bécs	58.1	2.6	W	3	4	ny
Bécs	58.1	1.0	NE	4	0	ny
Bécs	58.1	0.4	NE	1	1	ny
Bécs	58.1	0.8	N	1	2	ny
Bécs	58.1	1.0	NW	4	1	ny
Bécs	58.1	2.4	W	1	1	ny
Bécs	58.1	2.5	NW	1	4	ny
Bécs	58.1	3.8		1	8	ny
Bécs	58.1	8.8		1	12	ny
Bécs	58.1	1.4		0	0	ny
Bécs	58.1	2.1	W	3	1	ny
Bécs	58.1	2.8	W	3	0	ny
Bécs	58.1	3.0	W	2	0	ny
Bécs	58.1	1.2	W	2	0	ny
Bécs	58.1	1.2	W	2	0	ny
Bécs	58.1	6.6	W	5	2	ny

VIZÁLLAS.

márcz. 12.		márcz. 11.		
m e t e r		m e t e r		
Ian	Shárding	0.58	0.58	
Duna	Passeau	2.22	2.08	
	Linz	0.51	0.60	
	Bécs	0.81	0.66	
	Pozsony	1.53	1.34	
	Komárom	2.56	2.40	
	Budapest	3.14	2.04	
	Paks	1.85	1.80	
	Mohács	2.34	2.88	
	Gombos	2.95	0.-	
	Ullédék	3.02	3.10	
	Pancsova	4.04	4.11	
	Orsova	4.04	4.08	
Horva	Morva-falu	2.68	2.56	
Vág	Zsolna	0.40	1.10	
	Trencsén	1.08	1.11	
	Szered	1.07	1.28	
Kápa	Szt.-Gothárd	1.16	0.40	
	Sárvár	2.52	2.18	
	Győr	1.44	1.49	
Dráva	Várasd	0.-	0.22	
	Bakony	0.07	0.-	
	Bécs	0.80	0.75	
	M.-Szerdah.	0.94	0.74	
Maros	Zárab	1.16	0.68	
Száva	Sziget	8.15	2.09	
	Mitrovicza	5.84	5.40	
	Dósa	1.29	1.05	
	Szalmár	2.90	2.88	
Kraszna	N.-Majtény	1.80	0.-	
Latorca	Munkács	0.80	0.92	
Laborca	Homonna	1.15	1.58	
Ung	Perecseny	0.-	0.-	
	Tisza	M.-Szigel	0.80	0.50
		Tekchaza	1.46	0.27
		V.-Namény	5.09	5.04
		Tokaj	6.41	6.32
		Tiszafüred	5.88	5.80
		Szolnok	5.17	5.59
		Csongrád	5.81	5.80
		Szeged	4.17	4.18
		T.-Hecse	4.12	4.15
		Titell	0.74	1.28
	Óndavh	Hód	0.74	1.28
		Tapoly	0.66	0.92
		Bárd	6.78	6.69
		Sajó	2.65	2.60
		Hornád	1.35	1.28
		Borostyán	0.-	1.03
		Margitta	1.70	1.76
		R.-Uffalu	0.46	0.41
		Csucska	0.58	0.52
		N.-Várad	0.84	0.78
		Bolányos	1.04	0.88
		Tonka	1.42	1.32
		Gurahony	1.80	1.80
		Borosjenő	4.46	4.52
		Bécs	5.48	5.62
		Gyoma	0.92	1.-
		Gy.-Fehérvár	0.-	1.82
		Branycska	0.-	1.82
		Sohorád	0.-	0.12
		Árad	1.40	1.56
		Makó	1.30	1.18
		K.-Kostély	1.70	1.-
		Kiszé	0.12	0.08
		Temesvár	0.78	0.82
		Bécs	0.78	0.82

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Magyar Butoráruház

ÚJ RENDSZER! ÚJ RENDSZER!
Butor részletfizetésre!

Mindenki becsérélheti régi butorait a legújabb divatos butorra és a kiadóhoz kisebb havi részletben törlesztendő.

Állandóan tartunk új választékot házhoz szállítva, ezáltal az új divatokat, iróasztalokat, ebéd-órákat, ottomanokat és minden névvel nevezendő butorokról.

Magyar Butoráruház

IV., Károly-körút 28. Gerlóczy utca sarok.
Központ város-ház-épület.

Elsőrendű uri-szabó üzlet
Kizárólag mérték szerint

Oszi zakó öltöny
Raglán v. téli-kabát
40 és 50 kor-ért
Dus választék bel- és
külföldi szövetekben.
Nyáron készült egész
rinom télikabátok 50
koronáért kaphatók.
Mechlovits és Fái
törv. bej. uri szabók,
Budapest,
V., Váci-körút 76.

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett
kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS
v. cs. és kir. eszterdorus és kórházi főorvos.
Híres sikeres, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfertőzést, hólyag-,
széklet-, bajkórt (gyulladás), bőrbajokat, elgyengült férfiakat,
idősebbeket is, öntörlesztést és annak utóhatásait, ideg- és hát-
gerincbajokat, valamint minden női bajokat.
RENDEL: 9-4g és este 7-8g.
Budapest, VIII., József-körút 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyítker.

KÜLÖNFÉLÉK.

Dal.

A legszebb dalt, a legedesebb nótát
Tenéked zengem, ifju, csókos párom.
Rimek csengése: csókod csattanása,
Gyönyörnek utját kivel együtt járom,
Kinek nincsen mása...

Aranyhajad, bódító illatával,
A kincsek minden kincsével felér;
Husod vakitobb a friss patyolatnál,
Itt rózsaszín, amott meg hófehér.
Bár enyém maradnál!...

De jól tudom, hogy egyszer elveszítlek,
A sok csudás kincs nem marad enyém;
Miként a nap, a csillagoknak ezre
Nem világithat egyedül felém;
Te sem maradsz enyém...

Ma még enyém vagy; csudás, csókos álom.
Ügyörörök gyönyöre, még ma az enyém;
A bus Holnapot ma még nem sajnálom,
Csókos hazugsággal borulj ma fölém;
Rózsaszínű álom; csókos, csudás párom...

Salgó F. László.

(Bácskai történet.) N. N. ügyvéd nagyon szerette a bosnyák dohányt. Nemcsak azért, mert a tiltott gyümölcs élvezése paradicsomi boldogság, hanem azért is, mert nincs a föld kerekén olyan dohány, mely vetelkedhetne a bosnyák dohány kellemes illatával. Volt egy állandó embere, ki Bosznabródon keresztül minden negyedévben megjelent a sikeresen átcsémpészett portékájával. Az ügyvéd ilyenkor megvásárolt tőle egy zsákkal a javából. Egy szép napon kezét dörszölve távozott a házból a csémpész, mert az ügyvéd 15 forint árát vásárolt tőle. Alighogy kilép a kapun, belép a házba két félelmetes külsejű férfi.

— Finánczok! Kiáltotta kétségbeesetten az ügyvéd felesége. A férj majd leült ijedtében, de aztán összeszedve erejét, reszketve sugta feleségének, hogy az egész dohánykészletet hajtsa be azon gömbölyű lyukon, mi a ház meg nem nevezhető épületkéjében található.

A finánczok ezalatt benyitottak az irodába. Az ügyvéd megkérdezte tőlük, hogy mit akarnak.

— Kérem tekintetes doktor ur...
— Gyorsan, gyorsan! Sürgette az ügyvéd.
— Hát kérem, tekintetes doktor ur, multkoriban verekedtünk és most szeretnénk taná...
— Várjanak! Mindjárt jövök! Ordította a doktor ur s mint az örült vágatott a folyosóra.

A folyosó végéről viszont a felesége robogott automobilschessséggel s egymásba botolva egyforma lelkesedéssel, duettban kiáltották:

— Hála istennek!
— Talán csak nem? ... Hebegte a férj.
— Dehogynem. Behajítottam én úgy, hogy ugyan elő nem halászta onnan többé senki.

Az ügyvéd nem tehetett egyebet, mint dult-fult dühében s várt egy negyedévig, míg az újabb dohányszeretet megérkezett.

De nem is adott többé tanácsot semmiféle finánczembernek.

(„Fizess távozáskor“-rendszerű elektromos vasúti kocsik.) A Street Railway Journal a „pay as you leave“ azaz „fizess távozáskor“ jellegű új rendszerről tesz említést, mely Twining W. S.-nek, a Philadelphia Rapid Transit Co. főmérnökének a tulajdonsága. E rendszer különleges szerkezetű kocsik alkalmazását teszi szükségessé. A kocsik teljesen zártak s csak elől és hátul van egy-egy ajtjuk. A felszállás előtt történik a kocsivezető kis fülkéje előtt, úgy hogy az minden egyes felszálló utast szemügyre vehet. Esetleges pénzváltás a kalauznál utközben eszközölhető. Megállóhelynél a kalauz elfoglalja helyét a számára fenntartott és a kocsik hátulsó végén levő fülkében, mely mellett a leszálló utasok elhagyva, készenlétben tartott menetdíjait lefizetik. A kocsivezető és kalauz számára készült fülkékben azok felöltői és egyéb szükségelt tárgyai helyezhetők el, megvédvén őket egyszerűen esőtől, hőtől. Arról, hogy hol fognak legelőször ily rendszerű kocsikat alkalmazni, bővebb értesítés eddig még nem történt.

(Pörlekedés két — vesekő miatt.) Egy nagyon jönevű müncheni professzor sikerült műtét segítségével két vesekövet távolított el egyik betegének testéből. Az orvos meg akarta tartani a veseköveket, mert tudományos szempontból igen érdekesek voltak. A beteg azonban szintén jogot formált az ő veseköveire. Az orvos erre 400 márkáról 800 márkára emelte fel honoráriumát s ezt azzal indokolta meg, hogy bizony számított arra, hogy a beteg átengedi neki a veseköveket. Minthogy azonban az orvos követelte a 800 márkáját, a beteg pedig nem mondott le veseköveiről, pörre került a dolog. Ugy az első...

mint a másodfoku bíróság megítélte az orvosnak a 800 koronát, ítéletét a következőképpen indokolván meg: Az orvos nem támaszthat ugyan jogot a beteg testéből eltávolított vesekövekre, mert az ilyen kövek, csak úgy mint más operáció révén eltávolított szervek, vagy tárgyak a fennálló jogrend szerint uratlan dolgok. Ezekre nézve a betegnek épp oly elsajátítási joga áll fenn, mint pl. a vadászterület birtokosának a területén előforduló vadakra nézve. Ezen elsajátítási jog gyakorlása révén a beteg tulajdonosává válik a testéből eltávolított uratlan dolgoknak. Ez okból azoknak az orvos által való elsajátítása a beteg ellenkezése esetében jogtalan még abban az esetben is, ha tisztára tudományos czélra akarja is a veseköveket megtartani. Tekintettel azonban arra a nagy felelősségre, amelylyel az operáció járt és arra az ügyességre, amelylyel azt az orvos keresztülvitte, mégis indokolt a taksa legmagasabb tételének megítélése.

(Az apacheok megrendszabályozása.) Ami nálunk a csibész, az a francziáknál apache. Nálunk az upesti melegágyakban burjánzanak ezek a trágavirág csemeték, Párisban pedig a Temple és Cité városnegyed sötét és piszkos zsákutcáit lepik el gombamódra. E városnegyedekben külön korcsmáik és lebujaik vannak a franczia apacheoknak, hol az utcán felszedett szivarvégeket rágiák és isszák az örjítő alkoholt. A tulajdonosok rendszerint czinkosai és orgazdák dicső vendégeiknek. Néha, néha, ha „jó napjuk“ akad, havannát szíznak, s pezsgős palackokat durrogatnak ugyancsak e helyeken. A rendőrség persze, csakugy, mint nálunk, szinte tehetetlen velük szemben, mert vagy kisiklanak a dektivek és rendőrök kezei közül a lebuik tulajdonosainak összejárásával, vagy, ha kézrekerülnek, akkor lopott, avagy kölcsönkért bizonyítványokkal, s munkakönyvekkel igazolják magukat.

Mint Párisból jelentik, Flaudin képviselő törvénytervezetet nyújtott be a parlamenthez, amely kimerítően foglalkozik az apacheok letörésével. A törvénytervezet szerint minden munka- vagy foglalkozás nélküli csavargót, aki nem tudja igazolni, hogy valami foglalkozást üz, ha különben egészséges és munkaképes, háromtól hat hónapig terjedhető fogházbüntetéssel sújtandók, ismétlődés esetén pedig 2—5 esztendőre deportálják őket. Minthogy azonban a fogházbüntetésről csöppet sem félnek az apacheok, letörésükre legalkalmasabb eszköz lesz a fogházbüntetéssel kapcsolatos kényszermunka. De hiába folytat harcot ellenük a rendőrség és a törvény, mert a csatát a körmivesek csakánya fogja megnyerni. Ha városnegyedük összeomlik, elpusztul az apacheok paradicsoma.

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —

Írta: FRED VILLER

30

— Az Océán nyolcz hetet töltött el ilyen szomorú körülmények között. Egy szép nap egy csónak lesz látható, melyben nyolcz férfi és nő van — hajótöröttek. Ezeket az embereket felveszik az Océán fedélzetére és...

Itt Monk Holt által félbe lett szakítva, aki már előzőleg fel s alá járkált a kis verandán:

— Tehát így képzeled és magyarázod te a rablók jelenlétét a hajón? Az én véleményem szerint valószínűbbnek tetszik, hogy azok már Déiamerikából együtt jöttek velük. De különben ez teljesen mindegy. De sajnós, egy más pont van itt, amiben nem lehet kételkednünk! A gazemberek a norvég legénységet megtámadták és eltették láb alól, az asszonyt és gyermeket is beleszámítva, tette hozzá még komor hangon.

— Ez egy okkal több, hogy mindaddig ne nyugodjék, míg a nyomorultakat fel nem kutattam!

— Tudva lévő dolog, hogy néha egy gazficzkot is meg lehet ártatlanul gyanúsítani. — jegyezte meg nyugodtan Monk és ujjabb szivarra gyújtott s kényelmesen kinyújtózott a nádfonásu karszékekben. — Ami engem illet, nem táplállok ilyen rossz gondolatokat ezen délvidéki urakról, akik az Océánon tartózkodtak, bár minket kissé modortalannul kezeltek.

— Nekem ugy rémlik, hogy a tréfa itt nincsen jól alkalmazva, — vette fel ismét Holt a beszéd tárgyát. — Én nem beszélek magunkról, hanem az Océán szerencsétlen utasairól, az asszonyról és gyermekéről. Ha a gyilkosokban csak egy cseppnyi emberi érzés lett volna, egy csónakon kitérték volna őket és abban utnak engedték volna őket.

Monk éppen felelni akart, amikor Holt, ki eddig gondolataiba merült el, hirtelen felugrott és elének plántálta magát. A kezét ökölbe szorította, az arcza pedig sápadt volt az izgalomtól:

— Most már tudom, mit láttam a távcsőn keresztül, amint a bárkához közeledtünk! A nagy és középarbocz karikáján láttam valamit lóbáznii. Istennemre mondom, láttam! A gazficzkok felakasztották a szegény embereket, a hullákat pedig, midőn közeledtünk, kidobták; ezért bujtak el — az ilyen munka után nem szívesen fogadunk vendégeket!

Holt szavai nálam is fájdalmas érzést keltek: nagyon is magán viselték a valószínűség bélyegét. De régi szokás szerint, előbb Monkra tekintettem, mielőtt szólok valamit, de nagy megnyugtatósomra, Monk arczán deris mosoly derengett; olyan mosoly, mely cseppet sem függ össze akasztással és emberhalállal.

Holt nem vizsgálta szavainak hatását, hanem földre szegzett szemmel nyugtalanul sétált fel s alá a szobában.

— Monk! — kiáltottam fel, — miért nem szólsz és szabadítod fel Holtot kinos félelmetől?

— Miféle félelmetől?

— Attól való félelmetől, hogy olyan apóst kap, aki asszonyt, gyermeket és férfiakat akasztat!

— A tréfiadat nagyon rosszul alkalmaztad, — mondta Holt és látszott, hogy komolyan haragszik. — Nem engedem magam tovább visszatartani; a hatóságoknak teljes jelentést teszek, mi történt az Océán fedélzetén. Monk tegyen, amit akar.

— Előbb meghallgathatnád az én véleményemet, — és hogy mire alapítom föltevésemet. Én ugyanis azt gondolom, hogy az Océán életben maradt legénysége és kapitánya ebben a pillanatban teljes egészségnek örvend és emberek között van. Azt hiszed talán, hogy norvég tengerészek engedik magukat felakasztatni minden ellentállás nélkül, fiatal macskák módjára? Találtunk valami harc nyomát a hajón?

— Álmukban támadhatták meg őket és kötötték össze. Amint velünk is megtették. Eskü terek tenni, hogy láttam az árboczokon valamit himbálozni!

— És ha nem gyilkolták meg őket, hová let-

tek? Hiszen az összes csónakok ott voltak a helyükön, te is láttad!

Holt hevesen beszélt, az arcza pedig komor volt.

— Már mikor a Fram fedélzetén szóvá tetted, hogy láttál az árboczokon valamit függeni, — Monk letette a közbömbös arcot és teljes határozottsággal beszélt, — azóta folyton töprengtem, mit láhattál te ott himbálozni. De mindaddig a napig nem tudtam magyarázatát adni, míg az Océánon nem fűtöttük a Donkey-kazánt és a gőzcsovar segítségével vizre bocsájtottuk a nagy csónakot. Midőn mi akkor a befejezett munka után levetük az alsóbb árboczokról a ponyvákat, akkor lett előttem világos, hogy te a távcsővel ehhez hasonló dolgot láhattál. Ők egyszerűen levették a vitorlavásznakat, amelyeket használatba vettek, hogy kitegyék a csónakot; egyéb semmi! Nos, mit szólsz hozzá?

— Ha több mondani valód van, mondd meg mindjárt, mert én ostobább vagyok, semhogy kitaláljam, vagy következtetni tudjak, ez bizonyos, — Holt kómikusan zavart arcot vágott.

— Jó, nem bánom; mindent elmondok, amit erről a dologról mondhatok. Néhány órával előbb, mielőtt még mi az Océán fedélzetére jöttünk, ott egy csónakot bocsájtottak vizre és az valószínűleg ugyanaz lehetett, melyen a spanyolok a hajóra jöttek. Ezt a csónakot a fedélzethez kapcsolták, ezért neveztem én a spanyolokat hajótörötteknek. Tegyük fel, hogy azok a hajón való tartózkodásuk alatt nem viselkedtek az illendőség szerint, talán birtokukba vették a hajót s a vezetőt kényszerítették, hogy irányt változtasson, vagy valami ehhez hasonlóra. Valószínűleg fel is voltak fegyverkezve és a gyenge hajósszemélyzetet le tudták győzni. Tegyük fel azt is, hogy a norvégek megunták a dolgot és elhatározták, hogy elhagyják a hajót, amennyiben kiteszik az idegen csónakot, ami ott állt a fedélzeten. Most azt kérdezheted, miért nem vitték a hajót valamelyik kikötőbe és a spanyolokat kiszolgáltathatják a hatóságoknak, vagy talán elhiszed, hogy azok a gazficzkok megengedték, hogy az ő csónakjukon eltávozzanak?

(Folyt. köv.)

S Z I N H A Z A K

Pénteken, 1908 márczius 13 án

Nemzeti Színház

Közönyt közönnyel
Vígjáték 3 felvonásban.
Irtá: Moreto. Spanyolból fordította Györi Vilmos.

Nepszínház-Vígopera

A nagymama.
Enekes vígjáték 3 felvonásban.
Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Péter Árpád.

Király színház

Varázskeringő
Operett 3 felvonásban. Irták Dörmann és Jacobszohn.
Fordította Móricz Adoll.

Magyar színház

A császár katonái.
Dráma három felvonásban. Irtá Földes Imre.

Uránia színház

A szerelem története
Kezdeté fél 8 órákor

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28

Minden este 9 1/2-től 12-ig. A márcziusi új műsor.
Uj bohózatok: I. A publikát fényképezik. II. Az új tavaszi kalap.

Varieté-Színház

ezelött: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-út 63. szám
Sensatívás újdonság!
Ma és mindennap

A Tardos bank.

Bohózat 1 felvonásban. Irtá: Tábori Emil.
Azonkívül a fényes márcziusi műsor. Uj szöveg.
Éjjeli 12 órától reggeli 5 óráig, túlkertben zene és táncz.

Regedita Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez.

Vígshíndz

Sámson.
Színmű 4 felvonásban. Irtá Bernstein Henry. Fordította Góth S.

Várszínház

Nemo.
Opera 3 felvonásban és 1 előjátékban. Irtá és zenéjét szerette gróf Zichy Géza.

III. Kir. Operaház

Zárva

Hpollo színház.

(Telefon 68-39.)
Írlandi románcz.
Nápolyi képek. Hü kutya.
Varázsozó.

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-út 69. Telefon 93-16
A harisnyakérdés.
Tréfa. Irtá: Beresik Árnód. Szerzők: Kardos József, Lili Ural M.

FÖVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

Ma és minden este:
a fényes új márcziusi műsor
Merian Rutvaszínháza
Humpsti-Bumpsti

és a többi különlegességgel.
Az előadás kezdete 8 órákor.
Jegyelővétel: 10-1 és 3-6 óráig.

Megnyilt a HUNGÁRIA BUFFET.

Dohány-utca 56. (Akácfa-utca sarok)
Minden este cigányzene
Egész éjjel nyitva.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.
Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SANDOR

Az előadás kezdete 1/2 9 órákor.
Ma! 1/2 10 órákor: Ma!

Az aczétkirály vád alatt.
Bírósgéi karcolat Irtá: Pitaval. Rendező: Rott Sándor.

Végül Was Männer fesselt? 11 órákor
Bohózat Irtá: Satyr. Rendező: Trobitzsch Sándor.

Nappali pénztár 9-1-ig és délután 3-6 óráig.
Az 1-ső emeleti Casino de Parisban reggeli 6 óráig zene és tánc.

TÁTRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCZA 77.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Budapest legelőkelőbb családi mulatója.

Ma és mindennap
Teljesen új szenzációs műsor.
Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul Nemzetközi Cabaret előadás.

Nemes Lessena Melta Cabaret-írója saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báróné cocottálok (horrakiséréttel). La belle Sylvia dán soubrette. Hombert & Renardó zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmied Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrette. Sugar Elza cabaret énekesnő. Perenczy Kamilla női baritonista.

Pénztárnyitás 6 órákor. Kezdeté 8 órákor.
Telefon 15-10

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.
Dr. Preisz Hugó
a. m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője.

A Csillaghegyi forrásvíz központi tördája Bpest, III., Bécsi-út 94. Telefon 77-98.

ITT a tavasz!! elmúlt a tél

de visszamaradt sok durva és vöröses arc és kézbor! Gyorsan és biztosan eltünteteti azokat az elismert kitűnő Rogátsy-féle

Magyar-Pipere-Borax.

Allandóan használva az arc, kéz és hirt, a testbort puhán, üdén és tisztán megtartja.
A Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX eltünteteti szöplőt, pörsenyt, atkát miltessert patánást májfoltot, a ráncos bőrt hársónysimává, a vörös vagy napbarnított bőrt fehérré teszi.
Gyermekápolásnál, fűrdőzésnél nélkülözhetetlen.
Kütnő hatással bír szöngyuladással, valamint for- és szájavólásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérré és tükörsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártans Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1—, Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K—80.
Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerüzletben. — Csak dobozban, nem kímérve Egyedül Rogátsy Kálmán drogéria Bpest, Rákóczi-ut 10. készítője
Elvételnek a ROGÁTSY névre.

Végyen minden magyar ember.
Főnyeremény 40.000 K.
Összes nyeremények: 90.000 K.
Nyereménytárgyak kiállítását: IV., Kossuth Rajos-utca 4-es VII., Erzsébet-körút 34.

HUZÁS márczius 16-én este 7 órákor a m. kir. lottó igazgatóságánál (Budapest, Vámpalota).
EGY SORSJEGY EGY KORONA.
Kapható a dohánytözsdeknél.

Megrendelhető a sorsjegyirodában:
Budapest, IX., Boráros-tér 2.

Nászajándékok

jubileum dísztárgyak, evő-eszközök, műipari cikkek

részletfizetésre is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

művészi ékszerterelepén
Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

HETI MŰSOR:

Table with 9 columns: Márczius, Nemzeti Színház, III. Kir. Operaház, Vígshíndz, Király-Színház, Nepszínház (Víg-Opera), Magyar Színház, Várszínház, Uránia színház. Rows for Szombat and Vasárnap.

Legjobb minőségű **bontófésűk** kiválócsont, kauszok, békatok és elefántcsontból dúsz választék.

Legnagyobb választék békatok és imitációk **hajtók, konty- és oldalfésűk, hajszítóvasak és stülampák.**

MÜLLER J. L-féle BRISE DE VIOLETTES a legjobb, legkeresettebb ibolya-illat, a frissen szedett ibolyáknak illatával egyenlő kellemes, tartós és inonokára közre felismerhető illat, ezen illatú ibolya-illat felismerhető illat, ezen illatú ibolya-illat felismerhető illat.

Özegye 3, 5 és 8 kor. Angol és francia illatszervek és választékban. Müller J. L. Cs. és Kir. Udj. Szállító Halmaz- és pipesszappan-gyárunknál Budapest. Koronahaj-egy-áru 2. // Rottenhiller-utca 6. sz. Haj-, fog- és körömkefék díszes kezeltékben Körömpolcszerek.

nő pr. Gebhardt tanár-féle **5 évi nyelvi szappan** 1 db 70 fill., 1 tucat 7.60 kor. tanyó Eau de Cologne-szappan 1 K, nagyobb 1.60 K.

Pontos és legjobb **ÓRÁK** 5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ókszer, eszközök, nápszajndékok **részletfizetésre is.**

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁRKÁLMÁN műrás

Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

BIZTOS gyógyulást keresőknek kik hármaly **nemi betegségben szenvednek.**

mint húgyvese és hólyagbajok, húgyveseszűköltek, vizeletzi zavak, őjleli magömlések, szobok és bujjakoros hántalmak (syphilis, az örökösztés utóhatásaitól felépő) idegbajok, korai férfioro elgyengülés, bármily nőkiütések stb. nőknél fehérlelyás, méh bajok, alapos, gyors /a gyökéres gyógyításra szigoruan tudományos és lelkiismeretes gyóymódjáná fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírn és a legelőbb, 93 évs fennálló rendelő intézetét

Budapest, VI. ker., **Andrássy-ut 24. sz.**

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-9-ig este. Idült húgyvese és hólyag bajok vizsgálata villamos húgyveseütkör segélyével. Vidékiek levelekre kimerül /a választ és szakaszerü (anacset) nyerek, gyógyszerü gondoskodva less. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

Titkos betegségek bírtos és lelkiismeretes meggyógyítására 20 évi szakorvos által tapasztalata folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvostudós specializálta

igen rövid idő alatt alapos sikerrel gyógyít. Húgyvese-gyógyítás, magömlést, hólyagbajot, fekélyeket, syphilis, kir. sztragnó, lést, óntarlókat, hánterost, az meggyöl, bármily két és minden női betegséget biztos sikeresen

Budapest, **10. Mároly-körut 10. I. emelet**

Rendel d. o. 10-4 és este 6-8 óráig.

Vidékieket levél útján is biztos eredményre vezet és gyógyszerü gondoskodik.

Munkásokat tetemes áron gondmennyel kezel.

20 millió **ákác-csemete**

1 éves csemeték	1000 drb.
15-0	2-8
30-60	1-5
60-80	4-7
80-100	5-10

2 éves csemeték 1000 drb.

50-0	4-8
80-120	7-12
120-150	8-15
150-200	12-18

2-3 éves iskolázott 1000 drb 15-55 korona.

5 millió **Glaedita**

1-2 és 3 éves csemeték 1000 drb 5 koronától 28 koronáig. Mindennemű gyümölcs, díszta, erdei csemete. Részletes képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küld

Gróf Batthyány-féle uradalmi intézőség **CSENDLAK,** posta: **Vasferenczfalva.**

Pénzkölcsönt

4 1/2 és 5% alapon föld birtokra, jövedelmű, föld, városi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. helyen 5-70 évig törleszthető személyhitei tisztviselőknél gyorsan eszközöltetik.

HOFMANN JAKAB bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körut 12.

UNION-BANK.

Az Union-Bank részvényeseinek **harmincznyolczadik rendes közgyűlése**

szombaton 1908. márczius hó 28-án, délelőtt 11 órakor fog a bank helyiségeiben, I., Renngasse Nr. 1, megtartatni.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése és az 1907. évi zárszámadás előterjesztése.
2. A vizsgáló-bizottság jelentése és az e fölötti határozathozatal.
3. Határozathozatal a tisztviselő nyelvénye hováfordítása iránt.
4. Az igazgatóság előterjesztése a 2., 6., 13., és 36. §-ok módosítása tárgyában.
5. Igazgatósági tagok választása.
6. Vizsgáló bizottság választása az 1908. évre.
7. A szavazati joggal bíró részvényes irak, akik a közgyűlésen részt öhajának venni, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 27. §-a*) értelmében legkésőbb folyó évi márczius 20-ig letéteményezni és pedig: **Bécsben:** az Union-Bank számfelító osztályánál, **Trieszthben:** az Union-Bank fiókjánál, **Berlinben:** az A. Schaffhausen-féle Bankverrelnél vagy a Dresdener Banknál Frankfurtban, **Frankfurt M/M:** a német érték- és váltóbanknál vagy a Dresdener Banknál, **Münchenben:** a Baverische Hypotheken- & Wechsel-Banknál vagy a Dresdener Bank müncheni fiókjánál, **Nürnbergben:** a Dresdener Bank nürnbergi fiókjánál, **Genfben, St.-Gallenben és Zürichben:** a Schweizerischer Bankverrelnél vagy Erdgenössische Banknál (r.-t.), **Baselben** a nevezett intézeteknél vagy a Speyer & Co cégnél.

A részvények jegyzékek kíséretében teteményezendők le, melyek a benyújtó által sajátkezőleg aláírandók és Bécs részére két példányban többi letéteményezési hely részére pedig három példányban állítandók ki. A jegyzékek egyik példányát az átvétel igazolásával a letéteményező visszakapja; a közgyűlés megtartása után a részvények ezen jegyzék visszaadása ellenében fognak kiszolgáltatni. A szavazati jog a részvényes által vagy annak törvényes képviselője által akár személyesen, akár más szavazathépes részvényes felhatalmazása által gyakorolható. (Az alapszabályok 28. §-a.)

Wien, 1908. márczius 10.

Union-Bank,

*) Az alapszabályok 27. §-a így szól: 20 részvény után a közgyűlésen egy szavazat gyakorolható. A szavazati gyakorláshoz megkívánatik, hogy a részvények legkésőbb 8 nappal az alapszabályszerüle egybehívott közgyűlés megtartása előtt a társulat pénztáránál vagy valamely, az igazgatóság által meghatározandó helyen letéteményeztessenek.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Grammofonok, hangszerek, fegyverek.

látesővek és fényképező-gépek

részletfizetés mellett árfelemlés nélkül kaphatók

Aufrecht és Goldschmied áruházában

BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 28. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

E hirdetés rovathban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovathban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Sárvány-utca 6/C. 286

Fényképezőgép,
alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elsüllyessel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételre csak 9 ft. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazetákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELÁRON ELADÓ. Egy fényképezőgép Görz objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászgyári, fényképezőgép binoklet, hangszereket, műanyagokat stb. veszek a legmagasabb árban ugyiszintén mindent olcsón eladok és újakra becserélek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Parquetgyár
Gyönyörű ajánlja gyártmányait. 27733

Zalogcedulákat,
brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Lakást,
bérhelviséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába, Huszárhoz kell menni. Telefon 81-08 Elsőrangú ajánlatok Teljes garancia, Válaszbélyeg. Minden bérhelviség naponta nyilvántartva

Hazvezetésre
ajánkozik papírházhoz, macánys urhoz, anyahelyettesnek, betegeskedő urhoz bárhová, minden női teendőkből, főzésben, baromfi, tej és kert kezelesben gyakorlott megbízható, jóinduló u. ház as. egészséges idősebb művelt özvegy nő. Benedek Irma Thököly-ut 7, II. em. 20.

Vigyázon,
ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle csukorkát 60 fillérért. 721p

!! Figyelem !!
Csépléptulajdonosok! Az elromlott gabonaszövőhengereket (Sortiercylinder) már most küldjék be Reizer és társa cégnek (Bpest. Nepszínház-utca 1-3.), a hol a legszakavatottabb és legújatnyosabb javítatnak, illetve újra befontatnak.

Régi ezüsttargyakat
és zalogcedulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, ugyanint régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órakat, láncokat, gyűrűket, ezüst-éveszközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utoda Budapest, V., Váci-utca 18, I. emelet. 26764

Csimegeszöllőt
fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 6 koronáért, leginomabb táblaalmát 4 koronáért, mézédés narancsot 3 koronáért szállít Rottmann Hermin Kiskunhalason. 27850

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítgyakból is) Kolosvárra, Budapestre ugyszintén államszámvetélan államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium, Budapest VI., Rozsa-n. 44. III. 8

Poigari, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegét kérek. 27808

1000 családnak
azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg, Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelviség, ingatlan naponta nyilvántartva. 2766

Gyümölcsfa
diszta és rózsaszínű gyümölcsökkel ingyen szolgál Weber falkolaja Békásmegyeren (Budapest mellett.) 27117

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi család SINGER A. műrepésznél Budapest, főútlei Akácia-utca 56. Minden-nemü varrógépek javítását legújatnyosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Felgariskolai
gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítetnek rendes és magántanulók, valamint felnőttek (hölgyek is) kik tanulmányait- félbeszakították legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárok vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott szám-ban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonbe-
rendezések, továbbá ur-
szoba, iroda berendezéséből
réz- és mahagoni butorok,
szőnyegek és függönyök
valódi angol börgarnitúrák
eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 263
Közinczy-utca sarok.

Zalogcedulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiválto-
k és teljes értéket ki-
fizetem.

Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utca sarkán

Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3.
(a Váci-körut mellett).
Gyönyörű választék a leg-
finomabb modern és
stilszerű matt és fényezett
mahagoni pilander vagy
masajtja háló, ebédlő, ur-
szoba és szalonbutorokban
Rezhálószobák, börgarnitú-
rák és kárpitosfélekben
Perzsa, smyrna és más sző-
nyegekben és függönyökben,
modern bronzsillárokból
gáz, villamos stb.-hez. 26597

STENOGRAFIA
Ha életpályán boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenografía országos Gabelberger gyorsíró- és gépirólakóiban. Sokszorosított tantolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V. Váci körut 33

Magánkutató iroda
BÁKÓCZI-ut 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Gyza. Telefon 67-47. 27750

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Al-
landó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Villamos világitás
saját dynamóval, lakó-
házak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Aránlát és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szőnyegek kényszerítő körülmények miatt eladók; mahagoni hálószoba 180 ft., íróasztal könyvszekrény, nyelv, olajfestmények 2 ft., nagy perzsaszőnyvek, lámpák, 3 águ villany 14 ft. Árverési butoreladás. Dob-
utca és Holló-utcai sarokpincze. 26614

Csimegealma
téli nemes fajalma és őrös birsalma porlakosrankint 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barack lekvár 2.40 kor. Kiltető birsalma-sajt 2 kor., Cukorédés szilvain 1.40 K. kilója Fa, boroknak hecsoltite jét 50 koronáért szállítja Szabo ZIL. Csongrád. 28010

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat
és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3.
(a Váci-körut mellett).
Gyönyörű választék a leg-
finomabb modern és
stilszerű matt és fényezett
mahagoni pilander vagy
masajtja háló, ebédlő, ur-
szoba és szalonbutorokban
Rezhálószobák, börgarnitú-
rák és kárpitosfélekben
Perzsa, smyrna és más sző-
nyegekben és függönyökben,
modern bronzsillárokból
gáz, villamos stb.-hez. 26597

Szepességi csemegék
BARTA-féle veresáfonya befőttes, málna-, szamóca-, csipkebogyózt, gomba- és huskonzerveket, pástetomokat alán a FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepesmegye. Éerjen árjegyzéket.

Nem kell
már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, felket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg, Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérhelviség, ingatlan naponta nyilvántartva. 27665

BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon börlőlelek, gyönyörű tűköt, diván, börszék, íróasztal, perzsaszőnyeg és egyes darabok; Páldas B. VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Kolozsvári
jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerony díjazásért. A vizsga sikere-t biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen csekély díjazás al. Levélbeli érdeklődésekre ki-
merítően válaszol Dr. Erös Vilmos, Kolozsvár Magyar u. 2

Modern urasági butorok
alkalmi vételre és eladása háló-, ebédlő-, szalon-
uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorokban.

GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ez előtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

30 korona
finom szövethöl divatos lértöltőny vagy felöltő mérték után remek szabás és finom kivitelben. Hasai versenyszabóság. Euda post, VII, Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre minták bérmentve.

Veresáfonyabefőttes
BARTA-féle, 5 kilós postakosárthveg 6.-
korona FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepesmegye. 86972

Épitkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes te-
kéket törlesztésre felépíti. Épitési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

Saját gyártmányú vas és rézbutorok
Részeg --- 45.- ft
Vaságy matracczal 8.50
Gyermekágy --- 11.50
Sodronyágy-betét 3.50
Vas- és rézbutorok gyári árban. 28046

WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01.

Polgári árák!
Pontos kiszolgálás!
Kitünő szabás!
Videkre minták küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
angol uri szabóterme
BUDAPEST,
Andrássy-ut 56. I. em.
Allandó választék a legdivatósabb angol és bel-
töldi szövetekből.

FRIED J.
műbutorraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, V., Nádor-u. 14
Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint minden-nemü kárpitos- és díszítő-munkákat. 27881
Mintaraktár művészi kivitelű butorokból, francia és angol szövetekből :
Költségtetés díjmentes.

Urasági butor
Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Allandó nagy lakberendezés kiállítás!
IV., Semmelweis-(Ujvilág)-
utca 21., kapubefárat. Az egész házban. Telefon 17-77.
Fióküzlet nincsen. 26618

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékerek és korosszékben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.
Használt székek átalakítása börszékerekre olcsó árakban. Legolcsóbb börszékerek és állványok.

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter 8.750, 4 liter 8.9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepesmegye 26973

Ajtók, ablakok
VASREDÖNYÖK, VASRÁCSOK.
kapuk használtak és újak olcsón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál
Bpest, V., Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót-körut közelében

Lakást,
üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81-08 Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelviség és ingatlan nyilvántartva.

A legrovidebb idő alatt
zongorát, pianót, czím balmot, hegedűt
készpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bank hitel
utján kizárólag csakis nagy magyar bank szerlelepen.
Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-u 58. szám.

3 szó . . .
Egyenruha
Tiller
Budapest.

Börszékikar
börszékikar és börfaragás

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékerek és korosszékben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.
Használt székek átalakítása börszékerekre olcsó árakban. Legolcsóbb börszékerek és állványok.